

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการประเมินผลการรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษาในระดับพื้นที่ ระยะที่ 2
(ผลกระทบ ประสิทธิภาพ กลไกสนับสนุนความยั่งยืนและการขยายผล)

Assessing the results of the campaign to refrain from drinking during
Buddhist Lent at the community level phase 2

(Impact, effectiveness, mechanisms to support sustainability and implementation)

(รหัสโครงการ 65-10068-23)

โดย

โสฬรรณ อินทสิทธิ์ และคณะ

ได้รับทุนสนับสนุนโดย

แผนงานศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.)

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สิงหาคม 2566

รายงานฉบับสมบูรณ์
โครงการประเมินผลการรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาระดับพื้นที่ ระยะที่ 2
(รหัสโครงการ 65-10068-23)

โดย

โสฬารรณ อินทสิทธิ์ และคณะ

ได้รับทุนสนับสนุนโดย
แผนงานศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.)
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

วัตถุประสงค์ : ศึกษาผลกระทบ ประสิทธิภาพ กลไกสนับสนุนความยั่งยืนและการขยายผลของการดำเนินงานรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาในระดับพื้นที่ มุ่งหาคำตอบอะไร อย่างไร เพราะอะไร

วิธีการศึกษา : ใช้วิธีเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ระดับลึก และการสนทนากลุ่ม เครื่องมือการเก็บข้อมูล คือ แนวคำถามการสัมภาษณ์ระดับลึก แนวการสนทนากลุ่ม ระยะเวลาดำเนินการระหว่างวันที่ 1 มีนาคม - 31 พฤษภาคม 2566 พื้นที่การศึกษาเป็นพื้นที่เกี่ยวกับการศึกษาในระยะที่ 1 เลือกแบบเฉพาะเจาะจงคือ จังหวัดที่มีชุมชนทำการรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาทั้งที่มีและไม่มีสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า (สคล.) สนับสนุนการทำงาน จำนวน 16 ชุมชนใน 9 จังหวัด กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย (1) บุคคลที่สมัครเข้าร่วมกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษา (2) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชนหรือหมู่บ้าน จำนวนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลประมาณ 20-30 คนต่อชุมชน วิธีวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เชิงประเด็น

ผล :

1. ผลกระทบ

1.1 ตัวบุคคล ผู้เข้าร่วมกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษามีการรับรู้ถึงความแข็งแรงของร่างกาย ทำงานได้มากขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น สภาวะทางจิตใจอารมณ์ดีกว่าช่วงดื่ม มีสติ ได้รับเชื่อถือจากคนรอบข้าง

1.2 ครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัวดีขึ้น ความขัดแย้งในครอบครัวลดลง พุดคุยและฟังกันมากขึ้น ใช้เวลาว่างร่วมกัน รายที่มีสถานะภาพเป็นพ่อรับรู้ถึงความภาคภูมิใจของลูกที่มีต่อพ่อ

1.3 สังคม การทะเลาะวิวาทในชุมชนลดลงทำให้สมาชิกในชุมชนรับรู้ถึงความสงบปลอดภัยมากขึ้น มีความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ สะท้อนให้เห็นถึงความสามัคคี

2. ประสิทธิภาพ ข้อค้นพบที่เหมือนกันทั้งพื้นที่มี สคล.สนับสนุนและพื้นที่ดำเนินการเองคือ ผู้หยุดดื่มต่อเนื่องหลังออกพรรษาเป็นผู้ที่ตั้งใจหยุดดื่มจนถึงเทศกาลทอดกฐินและอีกจำนวนหนึ่งเป็นผู้ที่เลิกดื่มแล้ว การนับจำนวนผู้เลิกดื่มได้ใช้วิธีนับจำนวนรวมผู้ที่เลิกดื่มได้ที่เข้าร่วมกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษาทั้งหมด มีพื้นที่ดำเนินการเอง 1 แห่งไม่นับรวมรายเลิกดื่มได้ที่มาร่วมกิจกรรมของปี 2565 เพราะจัดเป็นกลุ่มผู้เลิกได้แล้ว บางพื้นที่พบผู้ติดสุราที่ต้องได้รับการรักษามีการช่วยให้เข้าสู่การบำบัดในโรงพยาบาลโดยมีผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ประสานงานผ่านโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ปัจจัยที่เอื้อให้หยุดดื่มสุราได้ต่อเนื่องได้แก่ (1) แรงจูงใจภายใน เกิดจากความตระหนักต่อปัญหาสุขภาพ มีสิ่งยึดเหนี่ยวภายใน เช่น ครอบครัว การรับรู้คุณค่าภายในตน อาทิ มีความสามารถในการทำงาน เป็นจิตอาสา (2) ได้รับแรงเสริมจากภายนอก คือได้รับการสนับสนุนทางสังคมทั้งจากครอบครัวและชุมชน

3. ความยั่งยืน ประกอบด้วย

3.1 กลไก กระบวนการสนับสนุนการจัดรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาทุกปี ได้แก่ (1) นโยบายขอความร่วมมือสนับสนุนการเชิญชวนงดเหล้าเข้าพรรษา ส่งผลต่อพื้นที่ดำเนินการเองโดยเฉพาะพื้นที่ที่มีผู้นำระดับอำเภอหรือระดับตำบลที่มีความตระหนักถึงความสำคัญจึงกำหนดกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษาเป็นโครง

การในแผนปฏิบัติการประจำปี พื้นที่มี สคล. สนับสนุนมีการกำหนดพื้นที่เป้าหมายดำเนินการอยู่แล้ว นโยบายดังกล่าวจึงเป็นปัจจัยเสริมที่ทำให้พื้นที่มีแรงจูงใจมากขึ้น (2) การนำและทีมนำ พื้นที่มี สคล.สนับสนุนพบแกนนำในชุมชนร่วมกับเจ้าหน้าที่ สคล.ระดับจังหวัดร่วมกันขับเคลื่อนงาน พื้นที่ดำเนินการเองพบจุดเริ่มต้นของการนำคือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แกนนำชุมชนหรือหน่วยงานสาธารณสุขที่ดำเนินงานตามนโยบายด้านส่งเสริมสุขภาพและป้องกันปัจจัยเสี่ยง (3) รูปแบบ/วิธีการกระตุ้นแรงจูงใจต่อการร่วมกิจกรรมรณรงค์ ได้แก่ (3.1) สื่อ เช่น สื่อบุคคล สื่อโซเชียลมีเดีย สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเสียงตามสาย มีความแตกต่างระหว่างพื้นที่ สคล.สนับสนุนและพื้นที่ดำเนินการดังนี้ พื้นที่ สคล.สนับสนุนมีสื่อที่มีข้อเด่นคือ มีโลโก้ตราสัญลักษณ์ของกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพและเครือข่ายองค์กรงดเหล้าเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายด้านการส่งเสริมสุขภาพ มีผลต่อความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของการรณรงค์ โดยเฉพาะสื่อทำให้เกิดความรู้สึกเป็นทีม พื้นที่ดำเนินการเองมักใช้สื่อบุคคลแบบปากต่อปาก เสียงตามสาย ข้อดีของสื่อบุคคลคือเผยแพร่สารไปสู่ผู้รับโดยตรงและเป็นไปในลักษณะของการยืดหยุ่นจึงมีแนวโน้มที่จะสามารถชักจูงผู้ฟังได้ดีและทำให้เกิดการคล้อยตามได้ง่าย (3.2) การคืนข้อมูลเชิงประจักษ์ของชุมชนเกี่ยวกับจำนวนอุบัติเหตุ อาชญากรรม โรคทางกายหรือสุขภาพจิตที่เชื่อมโยงกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับชุมชนเพื่อกระตุ้นความตระหนักต่อปัญหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบทั้งพื้นที่มี สคล.สนับสนุนและพื้นที่ทำเองโดยผ่านเวทีประชาคมหมู่บ้าน (4) บรรลุกิจกรรมรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษาเป็นประเด็นหนึ่งของวาระการประชุมคณะกรรมการชุมชนและบรรจุในแผนปฏิบัติการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง พบทั้งในพื้นที่มี สคล.สนับสนุนและพื้นที่ดำเนินการเอง กรณีพื้นที่มี สคล.สนับสนุนจะมีพื้นที่ต้นแบบซึ่งเป็นพื้นที่ศูนย์กลางในการประชุมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างคณะกรรมการทั้งในพื้นที่และระหว่างพื้นที่ (ทั้งพื้นที่ทำการรณรงค์มาแล้วและหรือพื้นที่ใหม่) มีทั้งระดับหมู่บ้านหรือระดับตำบล จนเกิดเป็นเครือข่ายระหว่างพื้นที่ พื้นที่ดำเนินการเองมีการกำหนดแผนทำกิจกรรมรณรงค์เป็นประจำทุกปีรวมถึงพื้นที่ที่เริ่มทำครั้งแรกในปี 2565 โดยผ่านการประชุมคณะกรรมการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเห็นชอบให้มีการดำเนินการต่อไป

3.2 กลไก กระบวนการ ที่เอื้อต่อการลด ละ เลิกเหล้า อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี มีดังนี้ (1) เสริมสร้างแรงจูงใจภายในด้วยวิธีการการสนทนาแบบสร้างแรงจูงใจ เป็นวิธีการพูดคุยในลักษณะตั้งคำถามให้ได้คิดหาคำตอบด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องต่อการ ลด ละ เลิก กระตุ้นให้เกิดการตั้งเป้าหมายอย่างน้อยให้มีความคิด “ลด” ในทุกโอกาสที่ดื่ม พร้อมให้คำชื่นชมเมื่อมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่เหมาะสม (2) เสริมความรู้และทักษะที่จำเป็นให้กับผู้หยุดดื่มเพื่อป้องกันการกลับไปดื่มซ้ำ เช่นทักษะปฏิเสธ ผิดสติ ดังเห็นได้จากข้อมูลที่ผู้ให้ข้อมูลสะท้อนว่า ต้องมีสติ และพูดปฏิเสธให้ได้เมื่อมีเพื่อนมาชวน (3) พัฒนา กลุ่มหรือเครือข่าย อาทิ กลุ่มผู้เลิกสุรา องค์กรหรือชุมชนงดเหล้าเข้าพรรษา กล่าวคือเป็นการรวมกลุ่มและเชื่อมโยงกลุ่มคนที่มีประสบการณ์ ความสนใจ มีเป้าหมายในเรื่องทำนองเดียวกัน ภายใต้การรวมกลุ่มย่อมมีการสื่อสารแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้ ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ช่วยทำให้เกิดเป็นความรู้ใหม่ต่อยอดต่อไป ขณะเดียวกันยังเป็นการเสริมแรงซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกทั้งภายในกลุ่ม หรือระหว่างกลุ่ม

นำไปสู่การความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นมากขึ้น ส่งผลต่อการรวมคิด ร่วมทำ ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผลประโยชน์ ในสิ่งที่เป็นเป้าหมายร่วมกันให้ต่อเนื่องและยั่งยืน ดังพื้นที่ดำเนินการเองที่บ้านสองคร ตำบลกุดชุม อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธรมีกลุ่มสุรานรินามเป็นกลุ่มที่ผู้หยุดสุราดำเนินการกันเองโดยมีบุคลากรสาธารณสุขของโรงพยาบาลกุดชุมเป็นพี่เลี้ยง หรือในพื้นที่มี สคล.สนับสนุนมีเครือข่ายหมู่บ้านงดเหล้าเข้าพรรษาของตำบลสันโป่ง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ และชมรมคนหัวใจเพชรในทุกพื้นที่ (4) เสริมสร้างแรงจูงใจจากภายนอก ได้แก่ (4.1) กิจกรรมหรือวัสดุอุปกรณ์ที่แสดงถึงความสามารถในการ ลด ละ เลิก เพื่อเสริมแรงจูงใจต่อการลด ละ ลดให้ได้มากกว่า 3 เดือนช่วงเข้าพรรษา เช่น การประกาศเป็นตัวอย่างชุมชนผ่านเสียงตามสาย เวทีงานกิจกรรมต่าง ๆ เสื้อ อุปกรณ์ของชำร่วย สมุดบันทึกที่มีสัญลักษณ์สะท้อนถึงความสามารถในการ ลด ละ เลิก หรือการทำควมดี กรณีนี้เห็นได้ชัดในทุกพื้นที่ที่มี สคล. สนับสนุน การเสริมแรงจูงใจภายนอกสำหรับพื้นที่ดำเนินการเองที่ไม่ได้ใช้งบประมาณมักเป็นในลักษณะของการเชิญชวนมาร่วมทำกิจกรรมจิตอาสา การพูดชื่นชม สมุดบันทึกควมดี ดังเช่นบ้านท่ามะขามเอน ตำบลมหาโพธิ อำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ (4.2) มอบสถานะหรือบทบาทหน้าที่ให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน อาทิ จิตอาสา นักสื่อสารด้านสุขภาพประจำชุมชน พบได้ทั้งพื้นที่มี สคล. สนับสนุนและพื้นที่ดำเนินการเอง (5) ประชาสัมพันธ์สร้างเสริมความรอบรู้เดียวกับข้อบังคับตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม เพื่อให้ทั้งผู้บริโภค ประชาชนทุกกลุ่มวัยและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจำหน่ายหรือจัดหามีความเข้าใจและตระหนักถึงข้อปฏิบัติใดที่ควรละเว้น หรือห้าม หากฝ่าฝืนต้องมีโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้

4. การขยายผล กลไก และ กระบวนการที่สนับสนุนการขยายผลการรณรงค์งดเหล้าไปหมู่บ้านหรืออื่นชุมชน มีความแตกต่างระหว่างพื้นที่มี สคล.สนับสนุน และพื้นที่ดำเนินการเอง ดังนี้คือ พื้นที่มี สคล.สนับสนุนมีการใช้กลไกต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการขยายผล เช่น (1) โครงการชุมชนคนสู้เหล้าซึ่งเริ่มตั้งแต่ปี 2561 เป็นกลไกขับเคลื่อนกิจกรรมอื่น ๆ ในพื้นที่เพื่อขยายผลการรณรงค์ ตลอดจนป้องกันปัจจัยเสี่ยงในกลุ่มเป้าหมายอื่น อาทิ เด็กและเยาวชน การฟื้นฟูสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้เลิกสุรา ตลอดจนยกระดับชุมชนที่ทำการรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษามาอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลต้นแบบ ชมรมคนหัวใจเพชร โดยจัดให้เป็นชุมชนแหล่งเรียนรู้ (ชุมชนต้นแบบ) เป็นพื้นที่ศึกษาดูงานให้กับพื้นที่อื่น ๆ ที่สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษา (2) กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยมีเจ้าหน้าที่ สคล.เป็นกระบวนการ ผ่านเวทีการประชุมตั้งแต่ระดับชุมชน ระดับภาคและระดับประเทศ ทั้งนี้มีเสียงสะท้อนจากผู้ให้ข้อมูลถึงประโยชน์ของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างพื้นที่โดยเฉพาะพื้นที่ต้นแบบกับพื้นที่เริ่มดำเนินการใหม่ในด้านกระบวนการและวิธีการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม (3) เจ้าหน้าที่ สคล.ระดับจังหวัดเป็นพี่เลี้ยงให้คำแนะนำที่ปรึกษาและค้นหาพี่เลี้ยงที่เป็นแกนนำของชุมชนนั้น ๆ นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ สคล.ระดับจังหวัดบางพื้นที่สามารถเชื่อมประสานข้อมูลระหว่างชุมชน (ตำบล) กับระดับจังหวัดได้จึงเอื้อประโยชน์ต่อการดำเนินงานในพื้นที่ได้มากขึ้น (ได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารระดับจังหวัด) (4) สนับสนุนองค์ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับอันตรายจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ วิธีการลด ละ เลิกเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ผ่านสื่อในรูปแบบต่าง ๆ (5)

ขยายกิจกรรมรณรงค์ปลอดเหล้าด้วยการทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่ใช้ต้นทุนทางสังคม วัฒนธรรมของพื้นที่ เช่น อำเภอบางกล่ำจังหวัดสงขลา อำเภอพรหมคีรีจังหวัดนครศรีธรรมราช อำเภอม่วงสามสิบจังหวัดอุบลราชธานี ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมปลอดเหล้าปลอดภัย (6) ปี 2566 ริเริ่มการสานพลังภาคีเครือข่ายควบคุมปัจจัยเสี่ยงโดยการขยายพื้นที่ และขยายกลุ่มเป้าหมาย อาทิ เยาวชน ผู้ติดสุรา เป็นการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายแบบบูรณาการระดับอำเภอ

พื้นที่ดำเนินการเอง ใช้หลักคิดในการขยายผลคือ (1) เริ่มทำจากจุดเล็ก ๆ เช่น ครอบครัว หมู่บ้าน ตำบลเพื่อเป็นต้นแบบให้ที่อื่นเกิดการเลียนแบบ (2) ขยายผลจากระดับเล็กสู่ระดับใหญ่ อาทิ จากครอบครัวสู่ครอบครัว จากหมู่บ้านสู่หมู่บ้าน จากตำบลสู่ตำบล จากอำเภอสู่อำเภอ (3) ขยายกลุ่มเป้าหมายไปสู่กลุ่มเด็กปฐมวัยโดยเน้นการปลูกฝังศีลธรรมจริยธรรม (4) ใช้บทบาทภารกิจของหน่วยงานเป็นตัวขับเคลื่อนงานด้านป้องกันและลดอันตรายจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และหรือบุหรี่ในกลุ่มเป้าหมาย ทุกกลุ่มวัยด้วยการสอดแทรกประเด็นปัจจัยเสี่ยงเรื่องดังกล่าวหรือด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับทุกกลุ่มวัย อาทิ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีบทบาทบำบัดและติดตามกลุ่มผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังส่วนใหญ่เป็นกลุ่มวัยแรงงานและวัยสูงอายุซึ่งมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่เป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญ กลุ่มวัยรุ่นมุ่งเน้นประเด็นตั้งครกไม่พร้อมมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ปัจจัยเสี่ยงสำคัญเช่นกัน ฉะนั้นประเด็นปัจจัยเสี่ยงเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่สามารถสอดแทรกได้อยู่ในทุกงาน

องค์ประกอบหลักที่สำคัญของการขยายผลที่พบทั้งพื้นที่มี สคส.สนับสนุนและพื้นที่ดำเนินการเอง ได้แก่ (1) มีนโยบายระดับพื้นที่ ได้แก่ นโยบายระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับตำบล (2) มีผู้นำพาทำ เป็นได้ทั้งผู้นำทางการหรือผู้นำตามธรรมชาติ (3) มีต้นแบบ อาทิ บุคคลต้นแบบ ชุมชนต้นแบบ องค์การบริหารส่วนตำบลต้นแบบ หรือองค์กรต้นแบบ (4) มีเครือข่ายเชิงพื้นที่ ได้แก่ วัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานสาธารณสุข โรงเรียน กลุ่มหรือชมรมต่าง ๆ และหน่วยงานอื่นที่ให้การสนับสนุน (5) มีกระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและจัดการความรู้

สรุป : เทศกาลวันเข้าพรรษายังคงสามารถใช้เป็นกลไกเชิงสัญลักษณ์กระตุ้นให้ประชาชนเกิดแรงจูงใจในการทำความดี ซึ่งการ ลด ละ เลิกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นวิธีหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อตัวบุคคล ครอบครัว สังคม กลไกกระบวนการที่เสริมความต่อเนื่องยังยืนต้องทำอย่างสม่ำเสมอตลอดทั้งปีโดยใช้กลวิธีทั้งผ่านสื่อบุคคล สื่อรณรงค์ผ่านการจัดกิจกรรมตามเทศกาลหรือโอกาสสำคัญต่าง ๆ สื่อออนไลน์ การเผยแพร่ประสบการณ์การเรียนรู้จากบุคคลตัวอย่าง ตลอดจนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันช่วยกระตุ้นให้เกิดความอยากทำตาม (การเลียนแบบ) สำหรับการขยายผลสามารถทำคู่ขนานกันทั้งกรณีนโยบายระดับบนสู่ระดับล่าง และการดำเนินงานจากระดับล่างสู่ระดับบน

ข้อเสนอแนะต่อสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า : เนื่องจากพบว่ามีหลายพื้นที่ทั้งระดับหมู่บ้าน ระดับตำบลมีการรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษาโดยพื้นที่ดำเนินการเองซึ่งอาจมีข้อจำกัดด้านการขยายระยะเวลาขยายกิจกรรมที่สนับสนุนให้เกิดการทำงานด้านลดปัจจัยเสี่ยงอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี ขณะที่สำนักงาน

เครือข่ายองค์กรงดเหล้ามีจุดแข็งด้านการใช้กลไกต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการขยายผล จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อสนับสนุนศักยภาพแก่พื้นที่ดำเนินการเองและสร้างเครือข่ายให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น ดังนี้

1. จัดทำการฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนาวิทยากรกระบวนการสำหรับแกนนำชุมชน (กระบวนการระดับพื้นที่) หรือ หลักสูตรกระบวนการชุมชนคนสู้เหล้า โดยมีเจ้าหน้าที่ สคส.ระดับจังหวัดเป็นที่เลี้ยงให้คำปรึกษาด้านกระบวนการในการปฏิบัติการระดับพื้นที่

2. เป็นเจ้าภาพหรือสนับสนุนการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษาในระดับจังหวัด ระดับภาค ระดับประเทศ โดยเปิดโอกาสให้พื้นที่ดำเนินการเองร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วย

3. เป็นแกนกลาง (focal point) ในการเชื่อมประสานพื้นที่ดำเนินการรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษาและพัฒนาเป็นเครือข่ายชุมชนหรือองค์กรรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษา/ทำความดีเทศกาลเข้าพรรษา เพื่อให้เกิดพลังร่วมและเอื้อต่อการขยายพื้นที่การดำเนินงานต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับพื้นที่ดำเนินการเอง :

1. ใช้กลไกการสะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับความไม่สงบเรียบร้อยในชุมชน ความรุนแรง อุบัติเหตุทางถนนหรืออื่น ๆ ที่มีสาเหตุจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อกระตุ้นให้องค์กรในระดับท้องถิ่น แกนนำชุมชนตระหนักถึงการเสียผลประโยชน์ของการพัฒนาชุมชน ซึ่งการรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษาดำเนินนโยบายขอความร่วมมือเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ปลูกกระแสความตื่นตัวด้านสุขภาพ สามารถส่งผลต่อการลดความรุนแรงทั้งในครอบครัวและชุมชน คนในชุมชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น

2. หน่วยงานระดับจังหวัดควรมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หมู่บ้านหรือตำบลที่ดำเนินการรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษาเองทั้งนี้เพื่อยกย่องชมเชยสร้างขวัญกำลังใจให้เกิดการรณรงค์ที่ต่อเนื่องและเป็นแบบอย่างให้กับพื้นที่อื่นภายในจังหวัดต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการและปฏิบัติการภาพรวม :

1. การใช้ประโยชน์จากความรู้ในทุกพื้นที่ที่มีการรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษา ผ่านการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาเป็นนโยบายสาธารณะและแนวปฏิบัติระดับพื้นที่สำหรับการขยายการรณรงค์ระดับพื้นที่ให้มากยิ่งขึ้น

2. พัฒนากลวิธีและกระบวนการสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพที่มีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยเสี่ยงต่ออันตรายให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มวัยและประเภทของผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

3. พัฒนาศักยภาพแกนนำชุมชนด้านการสนทนาเพื่อกระตุ้นแรงจูงใจต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

4. การนับจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษา ควรพิจารณาจำแนกประเภทเป็นผู้ดื่มในปัจจุบัน ผู้หยุดดื่มมากกว่า 1 ปีขึ้นไปหรือผู้เลิกดื่มตลอดชีวิต เพื่อทราบข้อมูลจำนวนที่แท้จริงของผู้ที่ยังดื่มอยู่และตั้งใจหยุดดื่มในระหว่างพรรษา

5. พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดสุราอย่างเชื่อมโยงในระดับพื้นที่ อาทิ (1) ระบบฐานข้อมูลรับและส่งต่อผู้ติดสุราที่ผ่านการบำบัดจากโรงพยาบาลเพื่อการติดตามต่อในระดับตำบล หมู่บ้าน (2) ระบบที่เลี้ยงให้คำแนะนำสำหรับผู้ติดตามผู้ติดสุราในระดับตำบล หมู่บ้าน

กิตติกรรมประกาศ

การประเมินผลการรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาระดับพื้นที่ ระยะที่ 2 สำเร็จลุล่วงด้วยดี ทั้งนี้ต้องขอขอบพระคุณ องค์กร หน่วยงาน ผู้บริหารและบุคลากรในองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ที่ให้การสนับสนุนทั้งในด้านข้อมูล การอนุญาตให้เข้าศึกษาข้อมูลในพื้นที่ ประสานงาน ตลอดจนเอื้อเฟื้อสถานที่ ได้แก่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล โรงเรียน วัด ศูนย์ควบคุมปัจจัยเสี่ยง ที่ว่าการก้านัน ที่ว่าการผู้ใหญ่บ้าน ในจังหวัด และ อำเภอที่คณะวิจัยเข้าทำการศึกษา อีกทั้งสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้าที่ให้รายละเอียดการดำเนินงานโครงการงดเหล้าเข้าพรรษาและผู้ประสานงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้าระดับภาคและระดับจังหวัดที่เอื้ออำนวยเกี่ยวกับการลงพื้นที่

ขอขอบพระคุณ ผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในทุกพื้นที่ ที่ให้ความอนุเคราะห์ต่าง ๆ

ขอขอบคุณ นักวิจัยภาคสนามทุกท่านที่ร่วมดำเนินการ ร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และเรียนรู้ร่วมกัน

สุดท้ายขอขอบคุณศูนย์วิจัยปัญหาสุราที่ให้การสนับสนุนงบประมาณ และคำแนะนำต่าง ๆ ในดำเนินงานโครงการนี้

คำนำ

รายงานการประเมินผลการรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาระดับพื้นที่ ระยะที่ 2 ฉบับนี้ เป็นการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลกระทบ ประสิทธิภาพ ความยั่งยืนและการขยายผลของการรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาระดับพื้นที่ตามกรอบแนวคิด CIPPIEST ที่ต่อเนื่องจากการประเมินผลฯ ระยะที่ 1 ผลการประเมินที่ได้สามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์สำหรับการวางแผนการรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาในระดับพื้นที่ในครั้งต่อไป รวมทั้งการวางแผนและพัฒนา กลไกการขยายผลสู่พื้นที่อื่นต่อไปได้อย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป้าหมายการเพิ่มโอกาสในการลด ละ เลิก เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อีกทั้งอาจจะเอื้อต่อการสืบสานวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามของสังคมไทยให้สืบเนื่องต่อไป

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ประโยชน์จากรายงานการประเมินผลฉบับนี้ จะเป็นส่วนหนึ่งที่สนับสนุน กระตุ้นการต่อยอด การรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพสังคมไทยในปัจจุบันให้มากยิ่งขึ้นต่อไป

สารบัญ

	หน้า
ชื่อโครงการ	12
ความเป็นมา หลักการและเหตุผล	12
กรอบแนวคิดการประเมิน	16
วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย	16
กลุ่มเป้าหมาย และพื้นที่ดำเนินการ	17
ระยะเวลาดำเนินงาน	18
ผลการดำเนินงาน	18
เอกสารอ้างอิง	87
ภาคผนวก	88
ภาพกิจกรรม	100

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	ประเด็นการประเมินผลการรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาระดับพื้นที่ ระยะที่ 2	16
2	รายชื่อพื้นที่ดำเนินการ : ชุมชน/หมู่บ้านรายภาค	17
3	พื้นที่มี สคส. ร่วมดำเนินการ : หมู่ที่ 6 บ้านหม้อ และ หมู่ที่ 2 บ้านป่าดิว ต.สันโป่ง อ.แมริม จ.เชียงใหม่	19
4	พื้นที่ดำเนินการเอง : หมู่ที่ 4 บ้านสันทรายหลวง ต.สันทรายหลวง อ.สันทราย จ.เชียงใหม่	24
5	พื้นที่มี สคส. ร่วมดำเนินการ : หมู่ที่ 4 บ้านหนองยาว ต.หนองกระเจา อ.ชุมแสง จ. นครสวรรค์	26
6	พื้นที่ดำเนินการเอง : หมู่ 1 บ้านท่ามะขามเอน ต.มหาโพธิ อ.เก้าเลี้ยว จ.นครสวรรค์	32
7	พื้นที่มี สคส. ร่วมดำเนินการ : หมู่ที่ 17 บ้านควนเหนือ ต.ท่าช้าง อ.บางกล้า จ. สงขลา	38
8	พื้นที่ดำเนินการเอง : หมู่ที่ 1-7 ต.ทุ่งขม้น อ.นาหม่อม จ.สงขลา	40
9	พื้นที่มี สคส. ร่วมดำเนินการ : หมู่ที่ 4 บ้านนาเสน ต.บ้านเกาะ อ.พรหมคีรี จ. นครศรีธรรมราช	44
10	พื้นที่ดำเนินการเอง : หมู่ที่ 2 บ้านมะปรางงาม ต.ละอาย อ.ฉวาง จ. นครศรีธรรมราช	46
11	พื้นที่มี สคส. ร่วมดำเนินการ : ตำบลในเมือง อ.พิมาย จ. นครราชสีมา	51
12	พื้นที่ดำเนินการเอง : ตำบลนิคมสร้างตนเอง อ.พิมาย จ.นครราชสีมา	54
13	พื้นที่มี สคส. ร่วมดำเนินการ : หมู่ที่ 1 บ้านหนองไชนก ต.หนองไชนก อ.ม่วงสามสิบ จ.อุบลราชธานี	57
14	พื้นที่ดำเนินการเอง : หมู่ที่ 5 บ้านสองคร ต.กุดชุม อ.กุดชุม จ.ยโสธร	61
15	พื้นที่มี สคส. ร่วมดำเนินการ : ชุมชนการเคหะทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร	65
16	พื้นที่ดำเนินการเอง : ชุมชนโพธิ์เรียง เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร	67
17	พื้นที่มี สคส. ร่วมดำเนินการ : หมู่ที่ 8 บ้านขุนโลก ต.ถอนสมอ อ.ท่าช้าง จ.สิงห์บุรี	72
18	พื้นที่ดำเนินการเอง : หมู่ที่ 1-5 ต.วิหารขาว อ.ท่าช้าง จ.สิงห์บุรี	75

1. ชื่อโครงการ โครงการประเมินผลการรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาระดับพื้นที่ ระยะที่ 2

2. ความเป็นมา หลักการและเหตุผล

สืบเนื่องจากการรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาในสังคมไทยมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2546 ด้วยความร่วมมือของภาคเครือข่ายหลายภาคส่วน โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือสร้างความตระหนัก เรื่องการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในกลุ่มคนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กลยุทธ์ที่ใช้มีทั้งการประชาสัมพันธ์ผ่าน สื่อ (Air war) อาทิ สื่อสารมวลชน โซเชียลมีเดีย สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น ป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ (billboard) สื่อแผ่นพับ สติกเกอร์ เสื้อ เป็นต้น และการจัดกิจกรรมในพื้นที่ (Ground war) ซึ่งมีขั้นตอน การดำเนินงานและกิจกรรมสำคัญ ได้แก่ จัดกิจกรรมหรือขบวนรณรงค์ จัดพิธีปฏิญาณตน งดเหล้า เข้าพรรษา ค้นหาบุคคล/ชุมชนต้นแบบลด ละ เลิกเหล้า หรือจัดการปัญหาสุราด้วยชุมชน การรณรงค์ลด เหล้าเข้าพรรษาระดับพื้นที่พบได้ทั้งหมู่บ้าน ตำบล หรือชุมชนที่ได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานจาก สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า (สคล.) และ พื้นที่ที่ดำเนินการเองโดยไม่มี สคล.ร่วมสนับสนุน

อนึ่ง มีการทำประเมินผลการรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาคู่กันกับการดำเนินการรณรงค์ฯ ทั้งนี้ เพื่อสำรวจการรับรู้และความคิดเห็นต่อสื่อประชาสัมพันธ์งดเหล้าเข้าพรรษา ตลอดจนศึกษาพฤติกรรม การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเทศกาลเข้าพรรษาโดยศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ สำหรับการ ประเมินผลการรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาในระดับพื้นที่ มีการดำเนินการในปี 2558 และ 2561 โดย ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (สวितรี อัจฉางค์กรชัย และคณะ, 2562) สำหรับในปี 2565 มีประเด็นที่ต้องการ ค้นหาด้วยการประเมินเพื่อนำไปสู่คำตอบ “ทำอย่างไรให้เกิดการรณรงค์ในหลาย ๆ พื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่ที่ไม่ได้รับการสนับสนุนจาก สคล. หรือ จากความสำเร็จในพื้นที่ที่มี สคล. สนับสนุนนั้นมึกลไกหรือ กระบวนการหลักสำคัญอะไรที่สามารถนำมาขยายผลสู่พื้นที่อื่น ๆ ทำให้พื้นที่เริ่มดำเนินการรณรงค์ได้เอง” ด้วยเหตุนี้จึงนำมาสู่การประเมินผลการรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาในระดับพื้นที่ ปี 2565

การดำเนินการประเมินผลการรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาระดับพื้นที่ ปี 2565 ใช้กรอบแนวคิด CIPPIEST โดยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ (1) ประเมินผลการรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษา ระดับพื้นที่ ระยะที่ 1 ดำเนินการระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม - 30 พฤศจิกายน 2565 มุ่งประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินงาน และผลผลิต (CIPP) (2) ประเมินผลการรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษา ระดับพื้นที่ ระยะที่ 2 มุ่งศึกษาผลกระทบ ประสิทธิภาพ กลไกสนับสนุนความยั่งยืนและการขยายผล (IEST) รูปแบบการประเมิน CIPPIEST เป็นรูปแบบที่ขยายมาจากการประเมินแบบ CIPP ในส่วนของการ ประเมินผลผลิต (product evaluation) ดังนี้คือ (1) การประเมินผลกระทบ (impact) เป็นการหาคำตอบ เกี่ยวกับสิ่งที่ผู้รับผลประโยชน์ได้รับเกินกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ (2) การประเมินประสิทธิผล (effectiveness) เป็นการหาคำตอบว่าโครงการหรือสิ่งที่กระทำในโครงการตอบสนองความจำเป็นของผู้ ได้รับผลประโยชน์ได้อย่างครอบคลุมหรือไม่ (3) การประเมินความยั่งยืน (sustainability) ศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางปฏิบัติอย่างเป็นระบบหรือความต่อเนื่องในการทำโครงการ หรือวิธีการที่จะทำให้ความสำเร็จของ

โครงการนั้นยังคงอยู่ (4) การประเมินความสามารถในการขยายผล (transportation) เป็นการตั้งคำถามเกี่ยวกับการนำโครงการหรือสิ่งที่จัดกระทำเหล่านี้ไปใช้หรือปรับประยุกต์ในที่อื่น ๆ ได้อย่างไร

จากการประเมินผลฯ ระยะที่ 1 ด้วย CIPP model มีข้อสรุปสำคัญดังนี้

1. ด้านบริบท ได้แก่

1.1 ที่มาของการเริ่มทำรณรงค์ดเหล้าเข้าพรรษา / แรงจูงใจที่ยังคงทำการรณรงค์อย่างต่อเนื่อง

1.1.1 จุดเริ่มต้นของการทำรณรงค์ดเหล้าเข้าพรรษารั้งแรก คือ “คนต้นคิด” “ความต้องการทำความดี” และ “เทศกาลที่ใช้เป็นโอกาสในการทำความดี”

1.1.2 มีประสบการณ์ทำรณรงค์ดเหล้าในเทศกาลอื่น ๆ มาก่อน โดยเฉพาะ งานศพปลอดเหล้า งานบวชปลอดเหล้า งานบุญปลอดเหล้า แล้วจึงมาขยายการดำเนินงานเป็นการงดเหล้าเข้าพรรษา

1.1.3 มีการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติดในชุมชน ในโรงเรียนโดยหน่วยงานภาครัฐ หรือเครือข่ายอื่น ดังเช่น การบำบัดฟื้นฟูโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community based treatment and rehabilitation: CBTx) และชมรมทูปีนัมเบอร์วันในชุมชน ซึ่งพบว่าคนที่มาร่วมกิจกรรมนั้นมีพฤติกรรมเกี่ยวโยงกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

1.1.4 ความสมัครใจของผู้ที่ต้องการ ลด ละ เลิกเหล้า การตอบรับกิจกรรมและร่วมกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษาของคนในชุมชนมากนักยิ่งดีขึ้นอยู่กับ “จะอย่างไรให้คนสมัครใจเข้าร่วมเอง” พบวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้คนเข้าร่วมลด ละ เลิก อย่างสมัครใจ คือ ทำให้แกนนำของกลุ่มดื่ม หรือ “ลูกพี่” ในวงดื่ม (แกนนำในชุมชน หรือผู้นำในองค์กร) ตัดสินใจลด ละ งดดื่มช่วงเข้าพรรษาก่อน จะเป็นตัวอย่างให้กับสมาชิกในกลุ่ม เกิดแรงใจที่จะลด ละ งดดื่ม และสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมตาม

1.1.5 จัดรณรงค์ซ้ำทุกปีอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็น “ประเพณี”

1.2 นโยบาย มีนโยบายความร่วมมือสนับสนุนการรณรงค์ดเหล้าเข้าพรรษาในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับกระทรวงจนถึงระดับตำบล กล่าวคือ กระทรวงมหาดไทยร่วมมือกับกระทรวงสาธารณสุขโดยทำหนังสือราชการแจ้งเวียนเพื่อขอความร่วมมือหน่วยงานระดับจังหวัด และอำเภอ จัดกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษาประจำปี 2565 ทั้งนี้ปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนให้เกิดการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ คือผู้นำทำ โดยเฉพาะผู้นำอย่างเป็นทางการ อาทิ นายอำเภอ ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีส่วนช่วยการขับเคลื่อนงานได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้นเนื่องจากมีอำนาจในการตัดสินใจ มีความเข้าใจบริบทพื้นที่

1.3 การทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน และหรือชุมชน ชุมชนหลายแห่งมีการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือหรือ “MOU” ระหว่างชุมชนกับหน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชน

1.4 ต้นทุนชุมชน ได้แก่ ต้นทุนทางธรรมชาติ ต้นทุนทางสังคม วัฒนธรรมประเพณีที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อประโยชน์สุขของคนในชุมชนทั้งในด้านเศรษฐกิจ สุขภาพ ความสมานฉันท์สามัคคี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้นำทำและทีมงานในชุมชน สามารถคิด ออกแบบงานหรือกิจกรรมที่เชื่อมโยง

ระหว่างต้นทุนของชุมชนกับจุดประสงค์ เป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับกลุ่มผู้ที่ได้รับผลประโยชน์มาน้อยเพียงใด รวมทั้งการสื่อสารที่ทำให้คนในชุมชนเข้าใจได้ นอกจากส่งผลต่อผลลัพธ์ทางตรงแล้วยังส่งผลทางอ้อมต่อกลุ่มเป้าหมายและคนในชุมชนด้วย เช่น มีทัศนคติรักบ้านเกิด ความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ความมีจิตอาสา เป็นต้น

1.5 คติความเชื่อดั้งเดิม พบคติความเชื่อเกี่ยวกับเครื่องต้มแอลกอฮอล์ที่ส่งผลเชิงลบต่อสุขภาพ เศรษฐกิจสังคมที่สำคัญคือ เครื่องต้มแอลกอฮอล์ยังคงเป็นสัญลักษณ์ของความไม่ตระหนี่ถี่เหนียวของเจ้าภาพทั้งงานบุญ งานโสก เทศกาล งานเลี้ยงต่าง ๆ อีกทั้งเป็นรางวัลสำหรับคนในชุมชนที่มาช่วยทำงานบ้านเจ้าภาพ ช่วยบำรุงสุขภาพช่วยเจริญอาหาร

1.6 การเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติและสังคม ปี 2565 ดังเช่น (1) ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ที่เริ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2563 (2) ภัยพิบัติน้ำท่วมในพื้นที่ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือระหว่างเดือนกันยายน – ตุลาคม 2565 (3) การเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ส่งผลต่อพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องต้มแอลกอฮอล์ และวิถีการใช้ชีวิต รวมทั้งการจัดกิจกรรมรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาของชุมชน ทั้งเชิงลบและบวก

1.7 ความแตกต่างระหว่างวัย ช่วงอายุในแต่ละกลุ่มวัย มีการรับรู้ตีความหมายของพฤติกรรมการดื่มของตนเอง การรณรงค์ ลักษณะการจัดกิจกรรมแตกต่างกัน ส่วนใหญ่มุมมองของกลุ่มวัยรุ่นหรือเยาวชนอายุไม่เกิน 25 ปีคิดว่าการรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาเป็นกิจกรรมสำหรับคนวัยผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะจัดในวันเข้าพรรษาและส่วนใหญ่ใช้ชีวิตเป็นสถานที่จัดกิจกรรม แต่มีชุมชนบางแห่งที่สามารถทำให้การรณรงค์นี้เป็นเรื่องของทุกคนได้ โดยใช้เทคนิคกระบวนการสร้างความมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้วยการพูดคุยแลกเปลี่ยนกันอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง หรือพาทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน และทบทวนบทเรียนร่วมกันอย่างสม่ำเสมอเพื่อสร้างตระหนักร่วมกัน

2. ปัจจัยนำเข้า สิ่งเอื้ออำนวยหรือสนับสนุนในช่วงเตรียมการก่อนวันเข้าพรรษา พบว่ามีความใกล้เคียงกันระหว่างพื้นที่มี สคส. ร่วมดำเนินการกับพื้นที่ทำเอง มีดังนี้คือ

2.1 ผู้นำ ผู้พาทำและทีมงานในพื้นที่

2.2 งบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ พื้นที่มี สคส.ได้รับสนับสนุนงบประมาณและสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ ป้ายไว้นิล เสื้อ ขณะที่พื้นที่ทำเองมีทั้งใช้และไม่ใช้งบประมาณ

2.3 ผู้เข้าร่วมกิจกรรม บุคคลที่สมัครเข้าร่วมงดเหล้าเข้าพรรษามีทั้งวัยผู้ใหญ่ตอนต้น วัยทำงาน วัยสูงอายุ ลักษณะการดื่มประกอบด้วย (1) กลุ่มเลิกดื่มต่อเนื่อง (2) กลุ่มดื่มทั่วไป (3) กลุ่มดื่มประจำ (4) กลุ่มติดเรื้อรัง (มีค่อนข้างน้อย)

2.4 วิธีการค้นหาผู้สมัครร่วมกิจกรรม ส่วนมากใช้วิธีประชาสัมพันธ์และให้ผู้สนใจมาสมัครเองให้อาสาสมัครสาธารณสุขเชิงชุมชนประชาชนในความรับผิดชอบเข้าร่วมกิจกรรม ให้ตัวแทนแกนนำชุมชนไปเชิญชวนสมาชิกในหมู่บ้านโดยกำหนดจำนวนที่ต้องเชิญชวน เช่น จำนวน 5 คนต่อหมู่บ้าน

2.5 ระบบข้อมูล เป็นการลงชื่อสมัครเข้าร่วมกิจกรรมมีทั้งการจดบันทึกในสมุดลงนามปฏิญาณตน และบันทึกในระบบออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ของเครือข่ายองค์กรงดเหล้า หรือนำ link การลงนามสมัครผ่านแอปพลิเคชันอาสาสมัครสาธารณสุขมาติดตั้งที่หน้าแรกของเว็บไซต์หน่วยงานดังเว็บไซต์ของหน่วยงาน

3. กระบวนการ ขั้นตอนหลักของการรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษา คล้ายกันทั้งพื้นที่ที่มี สคล.ร่วมดำเนินการและพื้นที่ดำเนินการเอง หากจะมีความแตกต่างกันในรายละเอียดของลักษณะกิจกรรม การสื่อสาร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับทำให้ความสำคัญกับความต้องการผลลัพธ์ระยะสั้นหรือระยะยาว ต้องการช่วยเหลือกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับแอลกอฮอล์กลุ่มใดบ้าง ดังเช่น กลุ่มที่มีจำนวนน้อยแต่ส่งผลกระทบมากต่อชุมชนคือกลุ่มผู้ติดสุราเรื้อรัง ผู้รับผิดชอบการรณรงค์ลด ละ เลิกเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่ สามารถเชื่อมโยงกลไกของหน่วยงานอื่นในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมได้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อกลุ่มเป้าหมายกลุ่มต่าง ๆ อาทิ กลไกของชมรม To be number one, กลไกการบำบัดฟื้นฟูโดยมีส่วนร่วมของชุมชน [Community based treatment and rehabilitation (CBTx)] รวมถึงกลไกอื่นของ สคล. ได้แก่ โรงเรียนคำฟอสอน ตลอดจนการเสริมแรงจิตใจให้ลด ละ เลิก ต่อเนื่องยาวนานมากขึ้นแม้จะออกพรรษาแล้วก็ตาม ซึ่งกลวิธีพื้นฐานหลัก คือ การพูดคุย ถามไถ่สารทุกข์สุกดิบ การชมเชย โดยใช้ข้อเท็จจริงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทั้งนี้ยังเป็นกลวิธีที่ทำให้บุคคลเกิดความต้องการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเองที่มาจากแรงจูงใจภายในของตนเอง จะมีผลต่อความต่อเนื่องและยั่งยืนของพฤติกรรมใหม่ต่อไป

4. ผลผลิต ผู้สมัครใจเข้าร่วมงดเหล้าเข้าพรรษาทั้งพื้นที่สคล.สนับสนุนและพื้นที่ทำเองประกอบด้วย(1) กลุ่มตั้งใจหยุดดื่มทั้งพรรษา เป็นกลุ่มผู้ดื่มที่มีความตั้งใจหยุดดื่มต่อเนื่อง 3 เดือนอยู่แล้ว ส่วนหนึ่งเป็นผู้ที่เคยงดเหล้าเข้าพรรษามาแล้ว ตั้งใจงดเหล้าเข้าพรรษาด้วยเหตุผลเรื่องสุขภาพ ต้องการฟื้นฟูสภาพร่างกาย (2) กลุ่มลดการดื่ม เป็นกลุ่มผู้ดื่มที่ยังไม่มั่นใจว่าจะสามารถหยุดดื่มตลอดทั้งพรรษาได้ จึงขอลดปริมาณหรือความถี่ในการดื่มลง (3) กลุ่มเลิกดื่มได้แล้ว เป็นผู้ที่เลิกดื่มได้ด้วยตัวเองมาก่อนแล้วด้วยเหตุผลด้านสุขภาพ หรือเป็นผู้ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษามาก่อนหน้านี้และสามารถเลิกเหล้าได้ หากอยู่ในพื้นที่มี สคล.ร่วมดำเนินการ บุคคลกลุ่มนี้จะได้รับการยกย่องให้เป็นคนหัวใจเพชร (เลิกต่อเนื่องเกิน 3 ปี) คนหัวใจเหล็ก (เลิกได้1-3 ปี) ทั้งนี้พบในหลาย ๆ พื้นที่ว่ากลุ่มเลิกดื่มได้แล้วมาเข้าร่วมกิจกรรมในปี 2565 นี้ อีก พื้นที่ดำเนินการเองมีหนึ่งชุมชนที่ไม่น่ากลุ่มผู้เลิกดื่มได้แล้วมานับรวมเป็นจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมของปี 2565 เพราะถือว่าเลิกได้แล้ว สำหรับกลุ่มไม่เข้าร่วมกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษา มีทั้ง (1) ผู้ดื่มที่รับรู้ข่าวการประชาสัมพันธ์การรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษาของชุมชนและมีคนมาชวนแต่ปฏิเสธ (2) กลุ่มผู้ติดเหล้าเรื้อรังที่ชุมชนยังเข้าไม่ถึง (3) กลุ่มติดที่ผ่านการรักษาแล้วกลับไปดื่มซ้ำ อย่างไรก็ตามมีกลุ่มผู้งดดื่มระหว่างพรรษาที่ไม่แสดงตนด้วย ผลที่เกิดขึ้นกับผู้ลด ละ เลิกดื่มเหล้าเข้าพรรษาโดยภาพรวม ได้แก่ ร่างกายแข็งแรงขึ้น รู้สึกสดชื่นขึ้น รับผิดชอบงานได้มากขึ้น ทำให้ได้รายได้มากขึ้น มีเงินเก็บเพิ่มขึ้น หรือนำเงินเก็บจำนวนที่เคยใช้เป็นค่าสุราไปซื้อของมีค่าต่างๆ กล้าช่วยเหลืองานหรือทำจิตอาสาในชุมชนมากขึ้น (โสฬรรณ อินทสิทธิ์, 2566)

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมลด ละ เลิกเหล้าเข้าพรรษาที่มีพฤติกรรมลด ละ เลิก อย่างต่อเนื่องในช่วงหลังออกพรรษาไปแล้วแล้วนั้น มีอะไรที่เกี่ยวข้องบ้าง หรือ ทำอย่างไรที่จะให้การรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาเกิดความต่อเนื่องยั่งยืน ตลอดจนนำไปการขยายผลสู่พื้นที่อื่น ๆ นั้นจะมีแนวทางอย่างไร เป็นสิ่งที่ทำการประเมินผลในครั้งนี้

3. กรอบแนวคิดการประเมิน

การประเมินใช้ CIPPIEST model เป็นแนวคิดการประเมินผลการรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาระดับพื้นที่ ซึ่งในระยะที่ 1 ได้ดำเนินการประเมินตามกรอบ CIPP ไปแล้วนั้น สำหรับการประเมินในระยะที่ 2 นี้จึงประเมินเฉพาะ IEST มีประเด็นสำคัญในการประเมินตามตาราง 1 ทั้งนี้แต่ละประเด็น มุ่งการหาคำตอบ what, How, why เพื่อนำไปสู่การให้ข้อเสนอแนะต่อไป

ตาราง 1 ประเด็นการประเมินผลการรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาระดับพื้นที่ ระยะที่ 2

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
1. ระดับตัวบุคคล 1.1 การรับรู้สภาวะสุขภาพทางร่างกาย อารมณ์ 1.2 การงาน/การหารายได้ 2. ระดับครอบครัว 2.1 สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัว 3. ระดับสังคม 3.1 ความสัมพันธ์ /การมีส่วนร่วมในชุมชน/ บทบาทหน้าที่ในชุมชน	1. จำนวนผู้หยุดดื่มต่อเนื่องหลังออกพรรษามากกว่า 3 เดือน 2. จำนวนผู้มีความตั้งใจเลิกดื่มตลอดชีวิต 3. ปัจจัยที่ทำให้คนลด ละ หรือหยุดดื่มสุราได้ต่อเนื่อง (หลังเข้าพรรษา 3 เดือนขึ้นไป)	1. กลไก กระบวนการสนับสนุนการจัดรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาทุกปี 2. กลไก กระบวนการที่เอื้อต่อการลด ละ เลิกเหล้า อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี	กลไก และ กระบวนการที่สนับสนุนการขยายผลการรณรงค์ลดเหล้าไปหมู่บ้านหรืออื่นชุมชน (กรณีชุมชนที่มี สดล. สนับสนุน มีโครงการชุมชนคนสู้เหล้า(เริ่มปี 2561) เป็นส่วนขยายผลของโครงการงดเหล้าเข้าพรรษา)

4. วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย

วัตถุประสงค์หลัก

ประเมินผลการดำเนินงานรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาระดับพื้นที่

วัตถุประสงค์เฉพาะ

- 1) ศึกษาผลกระทบของการรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาในระดับพื้นที่
- 2) ศึกษาประสิทธิผลของการรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาในระดับพื้นที่
- 3) ศึกษาความยั่งยืนของการรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาในระดับพื้นที่

4) ศึกษาการขยายผลการดำเนินงานรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาในระดับพื้นที่

5. กลุ่มเป้าหมาย และพื้นที่ดำเนินการ

5.1 กลุ่มเป้าหมาย คือกลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย 1) บุคคลที่สมัครเข้าร่วมกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษาและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชนหรือหมู่บ้านดำเนินการรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาที่ได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานจากสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า (สคล.) 2) บุคคลที่สมัครเข้าร่วมกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษาและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชนหรือหมู่บ้านดำเนินการรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาที่ดำเนินการเองไม่มีสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้าสนับสนุนการดำเนินงาน 3) ผู้บริหาร ผู้ประสานงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้าระดับภาคและระดับจังหวัด

จำนวนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลประมาณ 20-30 คนต่อชุมชน ได้แก่ แกนนำชุมชน (อาทิ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุข) เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการรณรงค์ (อาทิ นายอำเภอ ปลัดอำเภอ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลชุมชน) เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อาทิ นายกเทศบาลตำบล นายกองจัดการบริหารส่วนตำบล ปลัดเทศบาลตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการกองการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ตัวแทนชาวบ้านที่อาศัยในชุมชน (อาทิ ครอบครัว ญาติ เพื่อนบ้าน) ผู้เข้าร่วมกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษา ตัวแทนเจ้าหน้าที่เครือข่ายองค์กรงดเหล้า (กรณีชุมชนหรือหมู่บ้านที่มีสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า ร่วมสนับสนุนการดำเนินงาน)

5.2 พื้นที่ดำเนินการ เลือกแบบเฉพาะเจาะจงเป็นพื้นที่ศึกษาเดิมจากการประเมินผลฯ ระยะที่ 1 เหนือในการเลือกพื้นที่ดำเนินการ คือ 1) จังหวัดใน 4 ภาคของประเทศไทย ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ ภาคละ 2 จังหวัด 2) เป็นจังหวัดที่มีชุมชน/หมู่บ้านหรือตำบลที่ดำเนินการงดเหล้าเข้าพรรษา ทั้งพื้นที่ที่มีสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า (สคล.) ร่วมสนับสนุนการดำเนินงาน และพื้นที่ที่ดำเนินการเองไม่มีสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า (สคล.) ร่วมสนับสนุน 3) กรณีที่ไม่สามารถหาชุมชนหรือหมู่บ้านภายในจังหวัดเดียวกันที่ดำเนินการรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาทั้งที่มีสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้าสนับสนุนและไม่มีนั้น ใช้ชุมชนหรือหมู่บ้านที่อยู่ในจังหวัดที่มีบริบทใกล้เคียงในภาคเดียวกัน

การประเมินครั้งนี้ดำเนินการในชุมชน/หมู่บ้านจำนวนทั้งสิ้น 9 จังหวัด/16 ชุมชน ดังตาราง 2

ตาราง 2 รายชื่อพื้นที่ดำเนินการ : ชุมชน/หมู่บ้านรายภาค

ภาค/จังหวัด	พื้นที่มี สคล. ร่วมดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการเอง
เหนือ		
เชียงใหม่	หมู่ที่ 6 บ้านหม้อ และ หมู่ที่ 2 บ้านป่าต้ว ต.สันโป่ง อ.แมริม	หมู่ที่ 4 บ้านสันทรายหลวง ต.สันทรายหลวง อ.สันทราย
นครสวรรค์	หมู่ที่ 4 บ้านหนองยาว ต.หนองกระเจา อ. ชุมแสง	หมู่ที่ 1 บ้านท่ามะขามเอน ต.มหาโพธิ อ.เก้าเลี้ยว

ภาค/จังหวัด	พื้นที่มี สคส. ร่วมดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการเอง
ใต้ สงขลา นครศรีธรรมราช	หมู่ที่ 17 บ้านควนเหนือ ต.ท่าช้าง อ.บางกล่ำ หมู่ที่ 4 บ้านนาเสน ต.บ้านเกาะ อ.พรหมคีรี	หมู่ที่ 1-7 ต.ทุ่งขมิ้น อ.นาหม่อม (ทั้งตำบล) หมู่ที่ 2 บ้านมะปรางงาม ต.ละอาย อ.ฉวาง
ตะวันออกเฉียงเหนือ นครราชสีมา อุบลราชธานี ยโสธร	ชุมชนบ้านส่วยใน-นอก เทศบาลพิมาย อ.พิมาย หมู่ที่ 1 บ้านหนองไข่นก ต.หนองไข่นก อ.ม่วงสามสิบ	ต. นิคมสร้างตนเอง อ.พิมาย (ทั้งตำบล) หมู่ที่ 5 บ้านสองคร ต.กุดชุม อ.กุดชุม
กลาง กรุงเทพมหานคร สิงห์บุรี	ชุมชนการเคหะทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ หมู่ที่ 8 บ้านขุนโลก ต.ดอนสมอ อ.ท่าช้าง	ชุมชนโพธิ์เรียง เขตบางกอกน้อย หมู่ที่ 1-5 ต.วิหารขาว อ.ท่าช้าง (ทั้งตำบล)

6. ระยะเวลาดำเนินงาน

ดำเนินการระหว่างวันที่ 1 มีนาคม - 31 พฤษภาคม 2566

7. ผลการดำเนินงาน

เสนอผลการประเมินตามประเด็นการประเมินผลการรณรงค์กล้าเข้าพระราชระดับพื้นที่ ระยะที่ 2 รายภาค ภาคละ 2 จังหวัดแต่ละจังหวัดประกอบด้วยพื้นที่ชุมชนหรือหมู่บ้านที่มีและไม่มี สคส.ร่วมดำเนินการ ยกเว้นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดอุบลราชธานีศึกษาเฉพาะพื้นที่มี สคส.ร่วมดำเนินการ สำหรับพื้นที่ดำเนินการเองศึกษาหมู่บ้านในอำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร จำนวนทั้งสิ้น 9 จังหวัด 16 ชุมชน ดังตาราง 3-18

ตาราง 3 พื้นที่มี สค. ร่วมดำเนินการ : หมู่ที่ 6 บ้านหม้อ และ หมู่ที่ 2 บ้านป่าดิว ต.สันโป่ง อ.แม่อริม จ.เชียงใหม่

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>1.ระดับตัวบุคคล</p> <p>1.1 การรับรู้สภาวะสุขภาพทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ การนอนหลับ ความเจ็บป่วย อุบัติเหตุ</p> <p>- สุขภาพแข็งแรงขึ้น นอนหลับได้ดีขึ้น อารมณ์ดี มีคุณค่าในตนเอง</p> <p>“ปัญหาเรื่องสุขภาพเลยหักดิบ ด้วยตนเองภรรยามีส่วนสำคัญ ในการให้กำลังใจ”</p> <p>“หลับได้ ทานข้าวอร่อย ความดันลดลงจากที่เป็นความดันสูง หายปวดเอว”</p> <p>“ความจำดี วางแผนงานได้”</p> <p>“น้ำหนัก เพิ่มขึ้นเพราะได้ทานข้าวขนม”</p>	<p>1. ผู้หยุดดื่มต่อเนื่องหลังออกพรรษามากกว่า 3 เดือน มีจำนวน 28 คน (เป็นผู้ที่เลิกดื่มมาก่อนปี 2565)</p> <p>“เป็นคนหัวใจเพชร ได้ 4-5 ปี ได้ใบประกาศ มา 3-4 ใบ”</p> <p>2. ผู้มีความตั้งใจเลิกดื่มตลอดชีวิต มีจำนวน 28 คน</p> <p>3. ปัจจัยที่ทำให้คน ลด ละ หรือหยุดดื่มสุราได้ต่อเนื่อง (หลังเข้าพรรษา 3 เดือนขึ้นไป)</p> <p>- มีปัญหาสุขภาพ</p> <p>“ปัญหาเรื่องสุขภาพเลยหักดิบ ด้วยตนเองภรรยามีส่วนสำคัญ ในการให้กำลังใจ”</p>	<p>1.กลไก กระบวนการสนับสนุนการจัดรณรงค์เหล้าเข้าพรรษาทุกปี</p> <p>- มีคณะทำงานชุมชน และมีการสนับสนุนให้เป็นเครือข่ายพื้นที่ ทั้งพื้นที่หลักและพื้นที่ขยายผล เพื่อกระตุ้นและติดตามการทำงาน มีการสรุปบทเรียนการทำงานร่วมกัน</p> <p>2.กลไก กระบวนการ ที่เอื้อต่อการลด ละ เลิกเหล้า อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี</p> <p>-ทำกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษาทุกปีจนเป็นประเพณี วัฒนธรรมของชุมชน</p> <p>-มีกิจกรรมอื่นๆสนับสนุนการลด/งดดื่มเช่น งานศพปลอดเหล้า (ดำเนินการผ่านประชาคม)</p>	<p>1.กลไก และกระบวนการที่สนับสนุนการขยายผลการรณรงค์เหล้าไปหมู่บ้านหรือชุมชนอื่น</p> <p>- มีคณะทำงานชุมชน และมีการสนับสนุนให้เป็นเครือข่ายพื้นที่ ทั้งพื้นที่หลักและพื้นที่ขยายผล เพื่อกระตุ้นและติดตามการทำงาน มีการสรุปบทเรียนการทำงานร่วมกัน</p> <p>ต้องมีใครมาเกี่ยวข้องบ้าง และเกี่ยวข้องอย่างไร</p> <p>- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคท้องถิ่น และ สค. สนับสนุนสวัสดิการของกลไก คณะทำงาน ความรู้และการจัดกิจกรรมอื่น ๆ</p> <p>“อยากให้ มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุนความรู้และงบประมาณ”</p> <p>“ต้องประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เข้ามาร่วมดำเนินกิจกรรม มีบทบาทร่วมในการขับเคลื่อนงาน”</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>“ช่วง 7-10 วันแรกที่หยุดมีอาการนอนไม่หลับ เดียวนี้หลับสบาย”</p> <p>“อารมณ์ดี ไม่โกรธง่าย เหมือนแต่ก่อน”</p> <p>“ภูมิใจที่เอาชนะใจตนเองได้”</p> <p>งดเหล้าช่วงเข้าพรรษาเหมือนเป็นการรักษาจิตใจในตัว”</p> <p>“ดีใจที่ชุมชนอื่นๆยอมรับ”</p> <p>1.2 ผลที่เกิดขึ้นด้านการงาน/การหารายได้</p> <p>- ทำงานได้มากขึ้น มีเงินเก็บ</p> <p>“เลิกดื่ม มีเงินเก็บ 3-4 หมื่น”</p> <p>2. ระดับครอบครัว</p> <p>สัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัว</p> <p>- การทะเลาะในครอบครัวลดลง</p> <p>“ไม่มีคดี ผัวเมียทำร้ายร่างกาย ตีกันเมื่อก่อนต้องมาฟ้องผู้ใหญ่บ้าน”</p>	<p>- ตั้งเป้าหมายการหยุดดื่มที่ชัดเจน เช่น หยุดดื่มระยะสั้นไปเรื่อยๆ บอกถึงวิธีที่เป็นรูปธรรมในการหยุดดื่ม</p> <p>“เริ่มจากหยุดเข้าพรรษา แล้วต่อไปเรื่อยๆ ทีละนิดไม่ตั้งเป้าหมายยาว”</p> <p>“ปฏิบัติตามกับตนเองไม่เอาเหล้าแตะลิ้น”</p> <p>- ได้รับการยกย่อง</p> <p>“ได้รับเป็นคนหัวใจเพชร”</p> <p>“คนในชุมชนพูดชม”</p> <p>“เจ้าอาวาส ชวนมาทำหน้าที่ไวยากรณ์วัด” “มีคนเคารพนับถือ”</p> <p>- มีการสร้างเสริมแรงจูงใจภายในตน ด้วยตนเอง</p> <p>“อยากเป็นตัวอย่งที่ดีให้กับลูก คนในชุมชน”</p> <p>-ปรับวิธีคิดต่อวิถีการใช้ชีวิตแบบไม่ดื่มสุรา</p>	<p>- ประชาสัมพันธ์เชิญชวนอย่างต่อเนื่อง</p> <p>“ถ้ามีกิจกรรมอื่นๆในชุมชนอยากให้ ประชาสัมพันธ์เรื่องงดเหล้าไปพร้อมกันด้วย”</p> <p>-จัดเวทีแลกเปลี่ยนภายในชุมชน และร่วมกับชุมชนอื่นที่ดำเนินการเหมือนกัน</p> <p>“ต้องมีการเสวนา พูดคุยกันบ่อยๆ”</p> <p>“ไปร่วมแลกเปลี่ยนในเวทีเสวนา มีผลต่อ ความภูมิใจ และการดำเนินการต่อเนื่อง”</p> <p>-เป็นสถานที่ศึกษาดูงานเรื่องการลดการดื่มสุรา</p> <p>-มีบุคคลต้นแบบเป็นแกนนำ</p>	<p>“ต้องให้ชุมชนรู้ข้อมูล เรื่องกองทุน งบประมาณในพื้นที่ เช่น งบ สป.สช.”</p> <p>“ลอกวิธีการจัดประชุม ของ สคส.มาทำในระดับตำบล”</p> <p>“มีวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้คนในชุมชนสม่ำเสมอ”</p> <p>“อยากให้แนวคิดการไม่เลี้ยงสุรา อยู่ในงานบุญด้วย”</p> <p>“อยากให้มีวิทยากรนำเสนอให้เห็นภาพชัดของผลกระทบการดื่ม/ประโยชน์ของการเลิกดื่ม”</p> <p>“อยากให้มีโอกาสกิจกรรมนันทนาการ เยาวชนเป็นตัวขับเคลื่อนกิจกรรม”</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>“มีเวลาอยู่กับครอบครัวมากขึ้น” “ไม่ทะเลาะกันในครอบครัว เวลาเป็นเรื่องชวนทะเลาะจะใช้วิธีเลี้ยงเพราะมีสติสุขภาพดี” “ความสัมพันธ์ในครอบครัวดีขึ้น ไม่มีปากเสียงกัน”</p> <p>3.ระดับสังคม ความสัมพันธ์ /การมีส่วนร่วมในชุมชน/บทบาทหน้าที่ในชุมชน - ได้รับความเชื่อถือจากชุมชนมากขึ้น ได้รับโอกาสในการทำงานมากขึ้น “ผมทำอาชีพ รับส่งแม่ค้าในตลาด คนให้ความเชื่อมั่นใช้บริการ รู้สึกปลอดภัยในการนั่งรถรับจ้างไปตลาด” “วัดจากการใช้บริการรถจักรยานยนต์รับจ้างมากขึ้น” “เจ้าอาวาส ชวนมาทำหน้าที่ไวยาวัจกรณวัด”</p>	<p>“เข้าสังคนกับกลุ่มคนไม่ดื่มจะดีกว่า” “ปรับวิธีคิดไม่ดื่มเหล้าก็เข้าสังคมได้” “เมาติบ ก็สนุกได้”</p> <p>-รู้จักวิธีการและมีทักษะปฏิเสธ “มีคนยื่นแก้วเหล้าให้ รับไว้แล้วไม่ดื่ม” “ปฏิเสธตรงๆ เลย เวลามีคนชวน” “ปฏิเสธโดยอ้างครอบครัว ไม่สบาย ไม่มีอารมณ์ ไปรับลูก” “เลี้ยง ไม่ไปร่วมงานที่รู้ว่ามีเครื่องดื่มสุราอยู่ใกล้คนไม่ดื่ม” “ใช้เข้าพรรษาเป็นข้ออ้าง”</p> <p>- ครอบครัวสนับสนุนการหยุดดื่มให้กำลังใจ “ครอบครัวสนับสนุน ช่วงที่งดเข้าพรรษา เตรียมอาหาร เครื่องดื่ม โอวัลตินให้”</p>	<p>“แกนนำที่เลิกได้มีผลต่อความน่าเชื่อถือ เมื่อไปพูดคุย/ตักเตือนคนดื่มสุรา” “การเป็นแบบอย่างของคนที่เป็นผู้นำ แกนนำ เช่นไม่ดื่ม มีชื่อเสียงด้านดี มีผลต่อความเชื่อมั่น นับถือจากผู้เข้าร่วมโครงการ”</p> <p>-การติดตามต่อเนื่องโดยแกนนำชุมชน “แกนนำชุมชนที่สอบถามใกล้ชิด ช่วยทำให้มีกำลังใจเลิกได้ต่อเนื่อง”</p>	

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>“การทำงานเป็นจิตอาสา ทำงานช่วยในวัด ทำให้รู้สึกดีและทำให้เลิกดื่มได้”</p> <p>- ชุมชนสงบ เหตุการณ์ทะเลาะวิวาทลดลง</p> <p>“ไม่มีเหตุการณ์ทะเลาะวิวาท”</p>	<p>“ปัญหาเรื่องสุขภาพเลยหักดิบ ด้วยตนเองภรรยามีส่วนสำคัญ ในการให้กำลังใจ”</p> <p>“ครอบครัวให้กำลังใจ พุดคุยดี เตรียมอาหาร คอยสอบถาม มีผลต่อการเลิก”</p> <p>-ระหว่างเข้าพรรษา งานสังสรรค์น้อยลงเอื้อต่อการหยุดดื่มได้</p> <p>“สวนหนึ่ง งานสังสรรค์ระหว่างเข้าพรรษา ลดลง ทำให้เลิกได้”</p> <p>-ขอความร่วมมืออาสาสมัครสาธารณสุขในการติดตามช่วงหลังออกพรรษา</p> <p>“อสม. จะเข้าไปดูแลในช่วงติดตามหลังเข้าพรรษา พุดให้กำลังใจ กระตุ้นให้มีการลด เลิกดื่มอย่างต่อเนื่อง”</p>		

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
	<p>พบ กลุ่มที่หลังออกพรรษาแล้วดื่ม ได้ร่วมสะท้อนข้อมูลถึงการกลับไป ดื่มซ้ำ ดังนี้</p> <p>“ดื่มบ้างเอาใจเพื่อน”</p> <p>“เจอเพื่อนกลุ่มดื่ม เลยรู้สึกอยาก ดื่ม” “ไม่ตัดสินใจเด็ดขาด”</p> <p>“ดื่มคนเดียวที่บ้านหลังเลิกงาน”</p> <p>“ทำงานแล้วเหนื่อย เครียด ไม่มี อาหารเตรียมไว้รอ”</p> <p>“ดื่มบรรเทาปวดเมื่อยร่างกายจาก การทำงาน เป็นยาบำรุง ช่วยเรื่อง ความดันต่ำ”</p>		

ตาราง 4 พื้นที่ดำเนินการเอง : หมู่ที่ 4 บ้านสันทรายหลวง ต.สันทรายหลวง อ.สันทราย จ.เชียงใหม่

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>1.ระดับตัวบุคคล</p> <p>1.1 การรับรู้สภาวะสุขภาพทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ การนอนหลับ ความเจ็บป่วย อุบัติเหตุ</p> <p>- สุขภาพแข็งแรงขึ้น นอนหลับได้ดีขึ้น อารมณ์ดี</p> <p>“หลับได้ ทานข้าวอร่อย ความดันลดลงจากที่เป็นความดันสูง หายปวดเอว”</p> <p>1.2 ผลที่เกิดขึ้นด้านการงาน/การหารายได้</p> <p>- ทำงานได้มากขึ้น มีเงินเก็บ</p> <p>“เลิกดื่ม มีเงินเก็บ 3-4 หมื่น”</p> <p>2. ระดับครอบครัว</p> <p>สัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัว</p>	<p>1. ผู้หยุดดื่มต่อเนื่องหลังออกพรรษามากกว่า 3 เดือน มีจำนวน 14 คน</p> <p>2. ผู้มีความตั้งใจเลิกดื่มตลอดชีวิต มีจำนวน – คน (เนื่องจากดำเนินการเป็นครั้งแรก ผู้เข้าร่วมโครงการจึงตั้งใจ ลด ละ เลิก ช่วงเข้าพรรษา และ ต่อเนื่องมาออกพรรษาแต่แรงจูงใจที่จะเลิกตลอดชีวิตยังไม่ได้สอบถาม)</p> <p>3. ปัจจัยที่ทำให้คน ลด ละ หรือหยุดดื่มสุราได้ต่อเนื่อง (หลังเข้าพรรษา 3 เดือนขึ้นไป)</p> <p>- มีปัญหาสุขภาพ</p> <p>“ไม่สบายต้องผ่าตัดเปลี่ยนลิ้นหัวใจ”</p>	<p>1.กลไก กระบวนการสนับสนุนการจัดรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษาทุกปี</p> <p>- ผู้รับผิดชอบงานขององค์กรปกครองท้องถิ่นกำหนดในแผนงาน เรื่อง การ จัด รณรงค์ ทุกปีให้สม่ำเสมอ</p> <p>-ศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงานจากพื้นที่ที่ทำมาก่อน</p> <p>2.กลไก กระบวนการ ที่เอื้อต่อการลด ละ เลิกเหล้า อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี</p> <p>-ครอบครัวเข้าใจ ให้กำลังใจและสนับสนุนการลด ละ เลิกเหล้า</p> <p>-การประชาสัมพันธ์ผลกระทบทั้งด้านบวกและลบจากการดื่มสุรา</p>	<p>1.กลไก และกระบวนการที่สนับสนุนการขยายผลการรณรงค์งดเหล้าไปหมู่บ้านหรือชุมชนอื่น</p> <p>- การจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้</p> <p>“การจัดเวทีเสวนาร่วมกันชุมชน ที่มีการดำเนินการและชุมชนที่เป็นน้องใหม่”</p> <p>-ทำเป็นชุมชนตัวอย่าง</p> <p>“ทำบ้านเราให้เป็นตัวอย่าง เดี่ยวคนอื่นเขาเห็นก็อยากทำตาม”</p> <p>ต้องมีใครมาเกี่ยวข้องบ้าง และเกี่ยวข้องอย่างไร</p> <p>- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคท้องถิ่น</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>- ใช้เวลากับครอบครัวมากขึ้น การทะเลาะในครอบครัวลดลง</p> <p>“มีเวลาอยู่กับครอบครัวมากขึ้น”</p> <p>“ไม่ทะเลาะกันในครอบครัว เรื่องไม่เป็นเรื่องไม่ถือเป็นเรื่อง”</p> <p>3.ระดับสังคม</p> <p>ความสัมพันธ์ /การมีส่วนร่วมในชุมชน/บทบาทหน้าที่ในชุมชน</p> <p>- ชุมชนสงบ เหตุการณ์ทะเลาะวิวาทลดลง</p> <p>“การมีเรื่องมีราว ก็น้อยลง”</p>	<p>- ได้รับการเสริมแรงจากภายนอก (การยกย่อง)</p> <p>“ภาพลักษณ์ดีขึ้น มีคนนับถือเคารพ”</p> <p>“ได้รับใบประกาศ ก็ดีใจ”</p> <p>- มีทักษะปฏิเสธ</p> <p>“ปฏิเสธตรงๆเวลามีคนชวนว่าไม่สบาย”</p> <p>“ปฏิเสธโดยให้เหตุผลว่ามีงานที่ต้องทำ แล้วบอกปฏิเสธตรงๆ”</p> <p>- ครอบครัวสนับสนุนการหยุดดื่ม</p> <p>“ครอบครัวตามรับตามส่ง ไม่ให้ไปเองเป็นห่วง”</p>	<p>-การประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนร้านค้า รู้ข้อบังคับตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์</p> <p>-ใช้กิจกรรมที่เป็นรูปธรรมในการรณรงค์เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง</p>	

ตาราง 5 พื้นที่มี สค. ร่วมดำเนินการ : หมู่ที่ 4 บ้านหนองยาว ต.หนองกระเจา อ.ชุมแสง จ. นครสวรรค์

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>1.ระดับตัวบุคคล</p> <p>1.1 การรับรู้สภาวะสุขภาพทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ การนอนหลับ ความเจ็บป่วย อุบัติเหตุ</p> <p>- สุขภาพแข็งแรงขึ้น อารมณ์แจ่มใส หงุดหงิดน้อยลง โดยเฉพาะผู้ที่มีโรคประจำตัว ได้แก่ โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (เบาหวาน ความดันโลหิตสูง ไขมันในเลือดสูง)</p> <p>ผู้ดื่มที่ลด ละ เลิกเหล้าช่วงพรรษาหยุดดื่มต่อเนื่องหลัง ออกพรรษามากกว่า 3 เดือน และผู้ตั้งใจเลิกดื่มตลอดชีวิต ทุกคนให้ข้อมูลว่าอาการของโรคทุเลาลง สุขภาพดีขึ้น ร่างกายไม่เพลีย แต่ถ้าดื่มจะรู้สึกว่าร่างกายไม่แข็งแรง อ่อนเพลีย</p> <p>“ไม่ดื่มรู้สึกว่าตื่นนอนจะสดชื่น ลูกไหว กระปรี้กระเปร่า ถ้าดื่มจะรู้สึกเพลียเวลาตื่นนอน”</p> <p>“เวลาดื่มสุขภาพร่างกายไม่ดี ปวดขา มึนงออ่อนเพลีย”</p> <p>“ช่วงไหนดื่ม ร่างกายอ่อนเพลีย”</p>	<p>1. ผู้หยุดดื่มต่อเนื่องหลังออกพรรษามากกว่า 3 เดือน มีจำนวน 12 คน</p> <p>2. ผู้มีความตั้งใจเลิกดื่มตลอดชีวิต มีจำนวน 4 คน</p> <p>3. ปัจจัยที่ทำให้คน ลด ละ หรือหยุดดื่มสุราได้ต่อเนื่อง (หลังเข้าพรรษา 3 เดือนขึ้นไป)</p> <p>- ความตระหนักและเป้าหมายในชีวิต ทั้งด้านสุขภาพ อาชีพการงาน ครอบครัวของตนเอง</p> <p>“100% ของคนที่เลิกได้ต่อเนื่องในหมู่บ้านนี้ คือ มีปัญหาสุขภาพที่ไม่สามารถดื่มเหล้าได้เพราะจะทำให้สภาพโรครุนแรงขึ้น หมอลั้งให้หยุด</p>	<p>1.กลไก กระบวนการสนับสนุนการจัดรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษาทุกปี</p> <p>- กิจกรรมต้องเกิดจากชุมชนคิดเอง ควรมีบุคคลเข้าไปหาผู้นำให้ได้เป็นผู้นำทางธรรมชาติ หรือโดยหน้าที่ก็ได้ แต่ต้องเป็นคนที่มีแนวคิด มีเป้าหมายเดียวกันกับกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษา โดยเจ้าหน้าที่เป็นเพียงพี่เลี้ยงในการทำกิจกรรม</p> <p>- พระสงฆ์ โดยเฉพาะเจ้าอาวาส มีบทบาทสำคัญต่อชีวิตของชาวบ้าน/ประชาชนยังเชื่อฟังเคารพนับถือ กิจกรรมควรมีพระเป็นประธานในการทำบุญวันพระ</p>	<p>1.กลไก และกระบวนการที่สนับสนุนการขยายผลการรณรงค์งดเหล้าไปหมู่บ้านหรือชุมชนอื่น</p> <p>- มีการตั้งเป้าหมาย วางแผนร่วมกับทีมภาคีเครือข่ายการทำงาน</p> <p>“ตั้งเป้าหมายก่อนว่าจะขยายไปอีกก็หมู่บ้าน ต้องขยายด้วยภาคีเครือข่าย อย่างเช่น ผู้นำชุมชน หลายนๆภาคส่วน เชิญ/ทา แคนนำมาเป็นตัวจักรในการขับเคลื่อน รวมทั้งต้องศึกษาต้นทุนเดิมก่อน เพื่อดูว่าจะมีส่วนช่วยสนับสนุนให้เกิดผลสำเร็จได้หรือไม่ คือ ต้องเลือกความเป็นไปได้ก่อน ไม่อยากทำฟรี”</p> <p>- มีผู้นำทั้งภาครัฐ/ท้องถิ่น/อื่น ๆ เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงาน และกิจกรรมต่าง ๆ</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>“ช่วงไหนดีม จะหยุดหัดง่าย ไม่ดีมสมองโปร่ง” “ถ้าดีม จะหยุดหัด อารมณ์เสียบางกว่าช่วงไม่ดีม” “ไม่ดีม สบายดีกว่า” “ดีมาแล้วใจร้อน หยุดหัดง่าย” “ดีมาแล้วหลับเร็วกว่า แต่รู้สึกเปลียวเวลาตื่นนอน” “ไม่ดีมหลับดีกว่า เวลาดีมหลับแต่เหมือนหลับไม่สนิท” “เวลาดีมบางครั้งมีอุบัติเหตุ เล็กๆน้อยๆ เกิดขึ้นบ่อยกว่าช่วงไม่ดีม”</p> <p>1.2 ผลที่เกิดขึ้นด้านการงาน/การหารายได้</p> <p>- ผู้ดีมที่ลด ละ เลิกเหล้าเข้าพรรษา ผู้ดีมที่หยุดต่อเนื่องจากออกพรรษามากกว่า 3 เดือน และผู้หยุดดีมตลอดชีวิตให้ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของตนเองว่าช่วงหยุดดีมสามารถทำงานได้มากกว่าช่วงที่ดีม ได้รับการว่าจ้างให้ทำงานมากกว่าช่วงดีม และมีเงินเหลือเก็บ</p> <p>“เวลาไม่ดีมทำงานได้มากกว่าเวลาดีม” “มาทำงานได้น้อย”</p>	<p>เหล้า ถ้าดีมต่อ จะเป็นอันตรายก็เลยหยุดได้” “อยู่ที่ใจ เจ้าของ ต้องตั้งเป้าหมายใจสำคัญ” “ต้องหาเป้าหมายชีวิตของตัวเองให้ได้ บางคนบอกไม่อยากทะเลาะกับเมียให้ลูกเห็น เมื่อเห็นปัญหาตั้งเป้าหมายเอง โดยมีคนช่วย”</p> <p>- คนในครอบครัวให้การสนับสนุน มีความเข้าใจ</p> <p>- มีการตั้งกลุ่ม ชมรม เพื่อให้มีการรวมตัวทำกิจกรรม ลดเวลาว่าง เช่น กิจกรรมออกกำลังกาย</p> <p>“ชวนตัวต่อตัว และชวนเข้ากลุ่มกลุ่มสำคัญ”</p> <p>- การสื่อสารระหว่างบุคคล ผ่านสื่อ เพื่อให้กำลังใจ ชักจูงทำกิจกรรม</p>	<p>การรับศีล ช่วยด้านจิตใจผู้ดีมได้มาก</p> <p>- มีพี่เลี้ยงในชุมชน การชักชวน โดยแกนนำชุมชน อาทิ อสม./พระสงฆ์/ผู้ใหญ่บ้าน คอยเป็นที่เล็งกระตุ้นให้เข้าร่วมกิจกรรม การรวมตัวกันทำกิจกรรมจะได้ผลมากกว่าทำคนเดียว</p> <p>- กลุ่ม ชมรมช่วยเหลือกันเอง สามารถช่วยให้กำลังใจระหว่างผู้ดีมด้วยกัน</p> <p>- มีหน่วยงานที่ให้ความรู้ ช่วยสร้างทัศนคติ กระตุ้นความตั้งใจจริง (แรงจูงใจ) ช่วยให้บุคคลหาแนวคิด ตั้งเป้าหมายได้ด้วยตนเอง</p>	<p>- มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ประชาสัมพันธ์ สร้างแรงจูงใจในการร่วมทำพันธกิจระหว่างชุมชนที่ทำพันธกิจงดเหล้าเข้าพรรษามาแล้ว</p> <p>“มีการชักชวน เชิญชวน ผู้ดีมเข้าร่วมกิจกรรมผ่านเวทีการประชุมหมู่บ้านตัวเอง และการประชาสัมพันธ์รูปแบบต่างๆ”</p> <p>“มีการประชุมร่วมกันระหว่างหมู่บ้านที่เคยจัดกิจกรรมแล้วกับหมู่บ้านที่ต้องการจัดกิจกรรมใหม่”</p> <p>“ให้บุคคลต้นแบบจากหมู่บ้านที่ทำแล้ว เล่าประสบการณ์ของตัวเองให้ผู้ดีมในหมู่บ้านที่จะขยายผลฟัง”</p> <p>“ชักชวนกันโดยผู้นำบอกเขาให้พักผ่อนร่างกาย พักตับบ้าง หยุดเหล้าเข้าพรรษา”</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>“ไม่เต็มมีเวลาทำอาชีพมากขึ้น” “คนเข้าโครงการฯ มีเงินเหลือเพิ่ม” “มีเวลาทำงานได้มากขึ้น ไม่ต้องปวดหัว” “ไม่เต็มหาเงินได้มากกว่า ถ้าเราไม่มีคนจ้างงาน”</p> <p>2. ระดับครอบครัว</p> <p>สัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัว ผู้เต็มที ลด ละ เลิกเหล้าเข้าพรรษา หยุดดื่มต่อเนื่องหลังออกพรรษามากกว่า 3 เดือน และผู้เต็มทีตั้งใจเลิกดื่มตลอดชีวิตสะท้อนข้อมูลถึงการใช้ชีวิตกับครอบครัว ว่า มีการพูดคุยกันมากขึ้น การใช้เวลาร่วมกัน การทะเลาะวิวาทขัดแย้ง/ความรุนแรงน้อยลง</p> <p>“เวลาไม่เต็ม คุยกันดี ถ้าเต็มคนในบ้านว่าพูดไม่เข้าหู” “ไม่เต็ม คุยกันดีกว่าเวลาเต็ม” “เต็มแล้วเถียงกัน/ไม่เต็มไม่เถียงกัน” “ไม่เมาคุยกันรู้เรื่องกว่า” “ตั้งแต่หยุดเหล้า ครอบครัวมีความสุขขึ้น” “เต็มแล้วมีปัญหา ต่างคนต่างไป” “ไม่เต็ม มีเวลาคุยกันมากกว่า”</p>	<p>ต่าง ๆ ป้องกันความเสี่ยงในการดื่มซ้ำ</p> <p>“เชิญชวนผ่านสื่อ Social” “การพูดคุยในที่ประชุมหมู่บ้านช่วยได้” “ผู้นำช่วยเตือน ก็ช่วยได้มาก” “ช่วยกันตักเตือนให้ความรู้จากเพื่อนฝูงคนรอบข้าง” “ไปวัดบ่อยๆทุกวันพระ จะลืมเหล้าได้”</p> <p>- มีบุคคลต้นแบบเป็นตัวอย่าง</p> <p>“ชักนำให้เห็นเรื่องสุขภาพ ให้ดูคนที่เลิกได้ เลิกได้แล้วแข็งแรง”</p>	<p>- การรณรงค์ต้องมีความต่อเนื่อง การมีกิจกรรมต่อเนื่องมีแกนนำในการจัดกิจกรรม</p> <p>- การประชาสัมพันธ์บ่อยๆ ผ่านสื่อออนไลน์ สื่อสิ่งพิมพ์</p> <p>“สติ๊กเกอร์ แผ่นพับ ป้าย โปสเตอร์ ช่วยกระตุ้นได้” “ช่วงนี้คนนิยม TikTok น่าจะลองนำมาใช้โดยบุคคลที่ประชาชนชื่นชอบ ดารา นักแสดง”</p> <p>2.กลไก กระบวนการ ที่เอื้อต่อการลด ละ เลิกเหล้า อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี</p> <p>- การจูงใจให้มีผู้เต็มค่อยๆลดปริมาณ และความถี่ในการดื่มลงไปเรื่อย ๆ</p>	<p>“หมู่บ้านเราเป็นต้นแบบโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข อสม. ช่วยเล่า ช่วยบอก ช่วยประชาสัมพันธ์”</p> <p>“สร้างตัวอย่างในหมู่บ้านให้ได้ก่อนการชักจูง สร้างความอยากร่วมมือ อย่าบังคับ ประชาชนผู้เต็มต้องเกิดความสนใจ เช่น เรื่อง ลด ละ เลิกเหล้าแล้วเงินเหลือ อุบัติเหตุน้อยลง หรือไม่เกิดทำได้อย่างไร บอกปากต่อปาก จะสามารถดึงดูดชี้้นำให้เกิดกิจกรรมได้”</p> <p>“ผู้นำ พาทำกิจกรรมร่วมกัน ชวนดูหมู่บ้านอื่นเขาหยุดกันได้ ดูตัวอย่างโดยมีแกนนำพาดู”</p> <p>“ต้องสมัครใจ ต้องร่วมมือ ต้องตั้งใจจริง ภายใต้อำนาจชักชวน”</p> <p>“ผู้นำคุยกับผู้นำ ช่วยบอกต่อ บอกกล่าว ประชาสัมพันธ์”</p> <p>“ใครเป็นเพื่อนกันก็บอกต่อ”</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>“ดีแล้วทะเลาะกัน คุยกันไม่รู้เรื่อง”</p> <p>“เวลาไม่ดีก็มีเวลาทำงานบ้านด้วยกัน ไปไหนด้วยกัน”</p> <p>“ถ้าไม่ดีไม่ไปนาคด้วยกัน”</p> <p>“ตั้งแต่ลดปริมาณการดีมีเวลาทำกิจกรรมด้วยกันมากขึ้น”</p> <p>“เวลาเข้าพรรษาทำงานด้วยกันดี”</p> <p>“ไม่ดีมีอยู่กับครอบครัว ถ้าดีก็ไปกับพวกที่เมาด้วยกัน”</p> <p>“ไม่ดีจะมีเวลาอยู่ด้วยกัน ทำกิจกรรมด้วยกัน”</p> <p>“ถ้าดีมีเรื่องขัดแย้งกันบ่อย ไม่ดีไม่เถียงกัน”</p> <p>“ดีเถียงกัน ลงไม้ลงมือกันบ้างถ้าไม่ดีไม่เป็น”</p> <p>“ถ้าเมาก็ทะเลาะกัน ไม่เมาก็ไม่เถียงกัน”</p> <p>“ตั้งแต่หยุดเหล้า เหตุร้ายลดลง”</p> <p>“ถ้าไม่ดีก็ไม่เถียงกัน ดีที่ไรก็เถียงกันบ้าง ทะเลาะกันบ้าง”</p> <p>“ช่วงไม่ดีมีความขัดแย้งน้อยกว่า”</p> <p>3.ระดับสังคม</p>		<p>- มีบุคลากรสาธารณสุข เป็นผู้ให้คำปรึกษา สำหรับผู้ที่ยังหาเป้าหมายในตัวไม่พบ</p> <p>“ใจตัวเองของผู้ดีสำคัญที่สุด ต้องมีความตั้งใจ หาเป้าหมายของตัวเองพบบางคนคิดได้เอง บางคนต้องได้รับคำปรึกษาจากบุคลากรสาธารณสุข”</p> <p>“ตัวบุคคล ต้องรู้จักปฏิเสธตัวเอง ต้องเข้มแข็ง รวมทั้งตัวผู้ดีต้องหาเป้าหมายชีวิตของตัวเองให้ได้ บางคนบอกเลิกดีเพราะเวลาดีจะทะเลาะกับเมีย ไม่อยากให้ลูกเห็นว่าไม่ดี ต้องเห็นปัญหา ตั้งเป้าหมายเอง โดยมีคนคอยช่วยให้คำปรึกษา”</p> <p>-มีการให้ความรู้ จัดกิจกรรมรณรงค์ย่อยๆ</p>	<p>“ให้เขามาพูดคุย ศึกษาแนวทางจากหมู่บ้านเรา ให้ผู้นำอบต. ผู้นำสาธารณสุข ช่วยกันทำ”</p> <p>“หน่วยงานภาครัฐเข้ามากระตุ้น ให้ผลดีเพราะมีอำนาจ”</p> <p>“หมู่บ้านเราเกิดโครงการนี้ได้เพราะหมออนามัย มาชักชวน แนะนำ น่าจะให้หมออนามัยไปชวนเหมือนชนวนพวกเรา”</p> <p>ต้องมีใครมาเกี่ยวข้องบ้าง และเกี่ยวข้องอย่างไร</p> <p>- สร้างค่านิยม กำหนดให้เป็นนโยบายระดับชาติเรื่องกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษา เริ่มจากระดับผู้นำคณะรัฐบาล ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดร่วมกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษาจะเป็นตัวอย่างให้คนอื่นๆ ทำตาม รวมทั้งนายอำเภอ ผู้นำชุมชน ผู้กำกับ</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>ความสัมพันธ์ /การมีส่วนร่วมในชุมชน/บทบาทหน้าที่ในชุมชน</p> <p>ผู้ดื่มที่ลด ละ เลิกเหล้าช่วงเข้าพรรษา ผู้ดื่มที่หยุดดื่มต่อเนื่องหลังออกพรรษามากกว่า 3 เดือน และผู้ที่ตั้งใจเลิกดื่มตลอดชีวิตให้ข้อมูลสะท้อนถึงความสัมพันธ์กับคนในชุมชน การพูดคุยหรือการใช้เวลาว่างร่วมกันมากขึ้น การให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือกับชุมชนมากขึ้น การทะเลาะวิวาทขัดแย้ง/การใช้ความรุนแรงน้อยลง</p> <p>“ถ้าไม่ดื่มหรือดื่มน้อยทุกอย่างจะปกติดี แต่ส่วนใหญ่ถ้าดื่มมันจะต่อเนื่อง และทำให้เกิดผลเสียกับทุกเรื่องมากกว่า”</p> <p>“เวลาดื่ม คนเมาก็ไม่มีคนอยากพูดด้วย เขารำคาญว่าพูดไม่รู้เรื่อง ถ้าไม่ดื่มก็พูดคุยกันดีปกติ”</p> <p>“ไม่เมาคุยกันดีกว่า รู้เรื่อง”</p> <p>“ดีกว่าตอนกินเหล้า หยุดได้ชุมชนยกย่อง ให้เป็นตัวอย่าง”</p> <p>“ยังไง ไม่ดื่มก็ดีกว่าดื่มนะ”</p>		<p>“มีป้ายเรื่องโทษของสุรา ติดเดือนไว้ทุกที่ ติดไว้มากๆ เตือนใจดี”</p> <p>“การรณรงค์เป็นแรงผลักดันให้มีการลด ละ เลิกสุราได้”</p> <p>- สนับสนุน ส่งเสริมการสร้าง ความเข้มแข็งของครอบครัว</p> <p>“การสร้างครอบครัวอบอุ่น พ่อแม่ ตักเตือนลูก เป็นเกราะป้องกันที่ดี”</p> <p>- การมีบุคคลต้นแบบช่วยเป็นตัวอย่าง</p> <p>“ให้ดูว่าคนที่หยุดดื่มได้ ร่างกายแข็งแรง กว่าคนที่ยังดื่มอยู่”</p>	<p>นายกอบต. ไม่ดื่มจะเป็นตัวอย่างที่ดีให้ผู้ดื่มในชุมชนได้</p> <p>- นโยบายงดเหล้าเข้าพรรษาที่ประกาศโดยผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และหัวหน้าส่วนราชการทุกหน่วย นำมาปฏิบัติสั่งการขอความร่วมมือลงไปเป็นลำดับขั้นตอนทุกภาคส่วนราชการ</p> <p>- สาธารณสุขเป็นแกนนำในการกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมในระดับพื้นที่โดยสาธารณสุขอำเภอ รพ.สต. อสม. เป็นแกนหลักในการประสานงานและเป็นหน่วยบำบัดรักษาอาการเจ็บป่วยที่เกิดจากการลด ละ เลิกเหล้าและโรคต่างๆ ที่เกิดจากการดื่มเหล้า รวมทั้งประสานกับหน่วยงาน สคส.</p> <p>- อบต.สนับสนุนให้ความร่วมมือ หรืออาจเป็นแกนนำการร่วมกิจกรรม ลด</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>“ไม่ชอบคุยกับคนเมา ตั้งแต่เขาหยุดดื่ม คุยกันดี”</p> <p>“ไม่ดื่มทำงานร่วมกันดี ต้องเมาน้อยถึงจะได้ช่วยงานกัน”</p> <p>“ไม่เมาช่วยงานเขาได้มากกว่า”</p> <p>“เมาน้อยช่วยงานได้ เมามากช่วยไม่ได้ ไม่เมาช่วยได้ดีกว่า”</p> <p>“ตั้งแต่หยุดดื่ม มีงานส่วนรวม ร่วมมือ ร่วมใจดี”</p> <p>“ไม่ดื่ม ช่วยงานส่วนรวมได้ดีกว่า”</p> <p>“คุณภาพงานช่วงหยุดดื่ม จะดีกว่าช่วงดื่ม”</p> <p>“ไม่ดื่ม ให้ความร่วมมือดีกว่า”</p> <p>“ดื่มน้อยช่วยงานได้ ดื่มมากเสียงาน”</p> <p>“เมาแล้วทะเลาะกัน เมื่อลดการดื่มลง เหตุรำคาญลดลง”</p> <p>“เมื่อหยุดดื่ม ลดความขัดแย้งลง”</p> <p>“เวลาที่ดื่มพูดไม่เข้าหู ก็มีเรื่องกัน ทำร้ายร่างกายกัน”</p> <p>“ไม่ดื่ม ไม่เถียงกัน ดื่มเหวี่ยงเป็นสาเหตุของการทะเลาะกัน”</p> <p>“ไม่เมาไม่มีเรื่อง เมาเมื่อไรมีเรื่องกัน”</p>			<p>ละ เลิกเหล้าเข้าพรรษาและสนับสนุนอุปกรณ์กีฬา งบประมาณ</p> <p>- หน่วยราชการระดับอำเภอ/ตำบล ทุกหน่วยร่วมกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษา เป็นตัวอย่างกับประชาชน</p> <p>- พขอ.ที่มีนายอำเภอเป็นประธาน ร่วมกันจัดงานจะใช้ชื่อใหม่ว่า “ประเพณีปลอดเหล้า” เพราะ พขอ. ทำสำเร็จมาหลายเรื่องหลายประเพณีแล้ว การทำงานร่วมกันทำให้ดูน่าเชื่อถือ</p> <p>- อสม. ช่วยแนะนำ ให้คำปรึกษา ชักชวนอสม. ใกล้เคียงประชาชน</p>

ตาราง 6 พื้นที่ดำเนินการเอง : หมู่ 1 บ้านท่ามะขามเอน ต.มหาโพธิ อ.เก้าเลี้ยว จ.นครสวรรค์

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>1.ระดับตัวบุคคล</p> <p>1.1 การรับรู้สภาวะสุขภาพทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ การนอนหลับ ความเจ็บป่วย อุบัติเหตุ</p> <p>- ผู้ดื่มที่ลด ละ เลิก หยุดดื่มต่อเนื่องหลังออกพรรษามากกว่า 3 เดือน และผู้ดื่มที่มีความตั้งใจเลิกดื่มตลอดชีวิต มีสุขภาพกาย จิตใจดีขึ้น อารมณ์แจ่มใส</p> <p>“เมื่อทดลองหยุดเหล้าในช่วงเข้าพรรษาแล้ว อาการของโรคเริ่มดีขึ้น เช่น ค่าน้ำตาลสะสมในเลือดดีขึ้น ค่าไขมันในเลือดลดลง ไม่ปวดหัว ได้รับคำชมเชยจากหมอ และบางคนหมอให้เป็นตัวแทนเล่าเรื่องการปฏิบัติตัวให้เพื่อนๆ ผู้ป่วยที่เป็นโรคเดียวกันฟัง และบางคนที่ยังไม่ป่วยก็บอกว่าสภาพร่างกายแข็งแรงกว่าช่วงดื่ม”</p> <p>“ป่วยเป็นโรคกระเพาะต้องไปหาหมอกินยาตลอดเป็นมา 3 ปี พอลองหยุดเหล้าในช่วงเข้าพรรษา</p>	<p>1. ผู้หยุดดื่มต่อเนื่องหลังออกพรรษา</p> <p>มากกว่า 3 เดือน จำนวน 32 คน</p> <p>-มีบางรายที่หยุดดื่มต่อเนื่องจากในช่วงพรรษา แล้วรอให้เลยเวลากฐิน อีก 1 เดือน เลยหยุดต่อเนื่องมาเรื่อยๆ</p> <p>-ไม่นับรวมผู้ที่เลิกดื่มได้แล้ว</p> <p>2. ผู้มีความตั้งใจเลิกดื่มตลอดชีวิต</p> <p>จำนวน 22 คน</p> <p>3. ปัจจัยที่ทำให้คน ลด ละ หรือหยุดดื่มสุราได้ต่อเนื่อง (หลังเข้าพรรษา 3 เดือนขึ้นไป)</p> <p>-ความตระหนักในตน แรงจูงภายในต่อการหยุดดื่ม</p> <p>“ตัวผู้ดื่มเกิดความตระหนักบางรายเกิดความคิดขึ้นเอง”</p> <p>“ใจตัวเองสำคัญมาก”</p>	<p>1.กลไก กระบวนการสนับสนุนการจัด</p> <p>รณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษาทุกปี</p> <p>- ผู้นำสำคัญโดยเฉพาะผู้นำทางสังคม</p> <p>แกนนำชุมชนร่วมมือกันรณรงค์และชักชวนสมาชิกในชุมชน ผ่านการทำประชาคม และชักชวนรายบุคคล</p> <p>“ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วย แกนนำชุมชน อสม. เดินเคาะบ้านทุกบ้าน ชวนเลิกเหล้า เดินทักหมู่บ้าน น่าจะทำให้เกิดความร่วมมือดี”</p> <p>“ทำประชาคม จี้รายตัวจะดึงคนเข้าร่วมกิจกรรมฯ ได้”</p> <p>- การเสริมความเข้มแข็ง ความเชื่อมั่นทางจิตใจให้กับผู้งดเหล้าเข้าพรรษาทำได้โดย</p> <p>(1) บุคคลในครอบครัว</p>	<p>1.กลไก และกระบวนการที่</p> <p>สนับสนุนการขยายผลการรณรงค์งดเหล้าไปหมู่บ้านหรือชุมชนอื่น</p> <p>-ระดับนโยบายจากฝ่ายปกครองสำคัญ การรณรงค์ในภาพกว้างมีผลมาก นายอำเภอสั่งการมอบนโยบาย กำหนด ผู้ใหญ่บ้านนำมาบอกต่อกันในระดับหมู่บ้านผู้นำแกนนำชุมชน ปรึกษาหารือกันหาแนวทางร่วมกันเพื่อจัดกิจกรรม</p> <p>-มีการพูดคุยกันระหว่างหมู่บ้าน เพื่อทำความเข้าใจได้เห็นประโยชน์ ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>เริ่มหยาบปวดท้อง พอหยุดดื่มจริงจัง เริ่มดีขึ้นเรื่อยๆ ปัจจุบันหายแล้ว”</p> <p>“รู้สึกสบายใจไม่หงุดหงิดง่ายเหมือนเมื่อก่อน”</p> <p>“เรื่องที่จะขัดใจกับเพื่อนบ้าน/ญาติ แทบไม่มี คุณก็รู้เรื่องดีกว่าเมื่อก่อนที่เคยดื่ม”</p> <p>“เวลาที่หยุดดื่มได้ความคิดจะเปลี่ยนไปในทางที่ดี เปรียบเทียบกันเวลาเท่ากับไม่เมา มันต่างกันมาก”</p> <p>“ช่วงหยุดดื่มใหม่ๆเหมือนนอนไม่หลับ แต่จริงๆหลับ พอเปรียบเทียบกับช่วงดื่ม เวลาตื่นนอนจะอ่อนเพลีย เหมือนลูกไม่ไหว แต่พอหยุดดื่มได้ตื่นตอนเช้าสดชื่นกว่าช่วงที่ดื่ม”</p> <p>“ช่วงดื่มจะมีอุบัติเหตุเล็กๆน้อยๆ หกล้มบ้างมอเตอร์ไซด์ล้ม จักรยานล้ม แต่ช่วงหยุดดื่มไม่มีอุบัติเหตุ”</p> <p>1.2 ผลที่เกิดขึ้นด้านกรงาน/การหารายได้</p> <p>- สามารถทำงาน หารายได้มากขึ้น มีความมั่นใจในการทำงานหรือติดต่อกับผู้อื่นมากขึ้น</p>	<p>“มีความรับผิดชอบ ต้องดูแลคนในครอบครัวตัวเองและครอบครัวภรรยา คิดว่าถ้ายังดื่มต่อไปไม่ได้แน่ เราเป็นอะไรไม่ได้ ห้ามตาย”</p> <p>“การดื่มไปไม่เกิดประโยชน์อะไร เปลืองเงิน เมียตำ ลูกไม่มีความสุข ต้องใช้เงินส่งลูกเรียนต้องวางแผนใช้เงิน คิดทุกอย่างวันก็ท้อกับการดื่ม”</p> <p>“คิดเรื่องสุขภาพร่างกาย มีโรคประจำตัว แล้วอายุมากขึ้นด้วย บางคนไม่มีโรคประจำตัวแต่ความรู้สึกเหมือนตัวเองเริ่มไม่แข็งแรง กลัวร่างกายทรุดโทรม”</p> <p>“คนที่ ลด ละ เลิก ได้ต่อเนื่อง ส่วนใหญ่จะมาจากมีโรคประจำตัว แล้วหมอบอกให้เลิกเหล้าถ้าเลิกไม่ได้ ก็ต้องลดปริมาณไปเรื่อยๆ”</p> <p>“ต้องมีเป้าหมายในชีวิตว่าจะเลิกเพื่อ</p>	<p>(2) เพื่อนบ้าน</p> <p>(3) แกนนำชุมชน</p> <p>(4) หน่วยงานภาครัฐระดับตำบล/หมู่บ้าน</p> <p>(5) กลุ่มผู้งดเหล้าเข้าพรรษา หรือกลุ่มคนไม่ดื่มเหล้า</p> <p>“การรวมตัวกันของกลุ่มคนเพื่อทำกิจกรรมต่างๆ จะทำสำเร็จกว่า ต่างคนต่างทำ”</p> <p>- มีบุคคลตัวอย่างเลิกเหล้า</p> <p>“บุคคลตัวอย่างที่เลิกได้ ชักจูงกันเป็นตัวอย่าง จนเพิ่มคนเลิกเหล้าได้ บุคคลต้นแบบก็สำคัญในการสร้างแรงจูงใจ”</p> <p>- การทำณรงค์ให้ต่อเนื่อง อย่างสม่ำเสมอ</p> <p>“คำว่างดเหล้าเข้าพรรษามันยั่งยืนแล้ว สำหรับหมู่บ้านท่ามะขามเอน”</p>	<p>- บุคคลที่เลิกได้ แล้วเล่าประสบการณ์การลด ละ เลิกเหล้าของตัวเองให้หมู่บ้านที่สนใจทราบและเป็นพี่เลี้ยง</p> <p>- เจ้าอาวาสยังเป็นที่เคารพนับถือของประชาชน เจ้าคณะอำเภอดูแลวัดอยู่ควรเข้าไปพูดคุยประสานกับท่าน เพื่อขอความร่วมมือทั้งด้านนโยบาย และกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษา รวมทั้งการใช้สถานที่ในการจัดกิจกรรม</p> <p>- มีผู้นำทางสังคมพาทำ อาทิ พระสงฆ์ แกนนำชุมชน</p> <p>“พระเทศน์สอนคนฟังและเชื่อและ ปฏิบัติตาม”</p> <p>“แกนนำชุมชนคอยพูดคุย ชักนำชวนคนในหมู่บ้านมาร่วมกิจกรรม”</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>“พอหยุดตีมีเงินเหลือพอที่จะใช้เรื่องอื่นๆ มีเงินให้ลูก ลูกลื้ไปเอามาจากไหน มีเงินให้ภรรยา จากที่เคยขอแต่ภรรยา รู้สึกภูมิใจมาก มีเงินเหลือติดกระเป๋า”</p> <p>“เวลาตีมีเหลือแล้วหลังจากนั้นสมองไม่ปลอดโปร่งจะปวดหัว พอลองหยุดเหลือจะหายปวดหัว คิดคำนวณงานได้ดี เวลาทำงานก็มั่นใจกว่า งานไม่ผิดพลาด เวลาคุยกับลูกคำก็รู้สึกมั่นใจ”</p> <p>“มีเวลาทำงานได้มากขึ้นกว่าช่วงตีมี ช่วงตีมีบางวันเมาค้าง ปวดหัว ลูกทำงานไม่ไหว หยุดตีมีมีแรงทำงานมากกว่า”</p> <p>“ถ้าไม่ตีมีจะเก็บมะลิได้มากกว่าช่วงตีมี”</p> <p>2. ระดับครอบครัว</p> <p>สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัว</p> <p>ผู้ตีมีที่ ลด ละ เลิกสุราได้ทั้งในช่วงพรรษาและหลังออกพรรษา ให้ข้อมูลว่าความสัมพันธ์ในครอบครัวระหว่าง สามี ภรรยา บุตร ดีขึ้น ไม่ทะเลาะกัน คุยกันดี มีความสุข</p>	<p>อะไร หากความต้องการของตัวเองให้เจอ แรงใจสำคัญมาก บางคนเพื่อสุขภาพของตัวเอง บางคนหวังภรรยา ห่วงลูก ห่วงพ่อแม่ ถ้าหาแรงใจเจอก็ทำได้ไม่ยาก”</p> <p>“ต้องการประหยัดเงิน เศรษฐกิจเริ่มไม่ดี ต้องประหยัด”</p> <p>- สถิติ</p> <p>“ลองมาทุกวิธีแล้ว หยุดเลยได้นาน 6 เดือน ลดปริมาณ ผลมให้จางลง ละเว้นการตีมีในงาน ผสมกันไปวันๆ แต่ยังไม่เลิกขาด ทุกวิธีใจสำคัญที่สุด ต้องเข้มแข็งมีสติตลอดเวลา ถ้าเผลอเมื่อไรก็ตีมีอีก”</p> <p>- รับรู้ถึงผลดีจากการหยุดตีมี</p> <p>“ตีมีมานานสุขภาพร่างกายแย่ ทрудโทรม เริ่มเจ็บป่วย พอลองหยุดในพรรษาแล้วสดชื่นขึ้นเลยหยุดมาเรื่อยๆ</p>	<p>“เหมือนเข้าไปอยู่ในสันดาน ในตัวตนแล้ว”</p> <p>“วันแรกของการเข้าพรรษา ทุกคนที่ตีมีเหลือต้องมาวัด มาทำบุญรับรองได้เกิน 80 % ของผู้ตีมี มาวัด ส่วนจะตลอดฝั่งใหม่ก็อีกเรื่องหนึ่ง ถ้าจะให้บอกว่าเพราะอะไรจึงทำกันมาต่อเนื่องบอกไม่ได้ รู้แต่ว่ามันซึมมาเป็นอัตโนมัติแล้วจำได้ แต่ปีแรกกว่าทำกันเพื่อถวายในหลวงรัชกาลที่ 9 ทุกคนร่วมมือ ร่วมใจและยาวนานมาจนปัจจุบัน”</p> <p>“น่าจะทำข้อตกลง อยากทำสมุดบันทึก เช่นชื่อ ครอบครัวรับรู้ ให้เขียนว่าวันนี้ไม่ตีมีเพราะคิดอะไรทำอะไร”</p> <p>“ใช้นกต่อ ไครลดได้ ละได้ เลิกได้ให้ชวนต่อไปเรื่อยๆ”</p> <p>2.กลไก กระบวนการ ที่เอื้อต่อการลด ละ เลิกเหลือ อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี</p>	<p>- เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหมู่บ้านที่เป็นต้นแบบและหมู่บ้านที่จะเริ่มใหม่</p> <p>ต้องมีใครมาเกี่ยวข้องบ้าง และเกี่ยวข้องอย่างไร</p> <p>- หน่วยงานภาครัฐระดับอำเภอ ถึงหน่วยงานภาคท้องถิ่นระดับตำบล</p> <p>“นายอำเภอมีอำนาจในการสั่งการ มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อยู่ในปกครอง การสั่งการก็เป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จ อบต. มีสออบต. เป็นสมาชิกในแต่ละหมู่บ้าน มีงบประมาณที่จะสนับสนุน กิจกรรมต่างๆได้ เช่น อุปกรณ์ทำ ความสะอาด อุปกรณ์กีฬา เสื้อทีม อาหารว่าง”</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>“ครอบครัวดีใจ สบายใจ ตัวเองมีความสุข ไม่ทำให้เขาเดือดร้อน”</p> <p>“เห็นเลยว่าผิวเมียจะไปไหนต่อไหนด้วยกัน คู่กันดี ซ้อนรถมอเตอร์ไซค์ไปเป็นคู่ๆ ต้มเมื่อไร ต่างคนต่างไป หน้าตาเมียบึ้งตึง ผัวก็อึดโรย”</p> <p>“ลูกหลานล้อมวงคุยกันในบ้าน เฮฮา มีความสุข แต่ถ้าพ่อแม่อีกต่างคนต่างไป”</p> <p>“กินข้าวพร้อมหน้าพร้อมตากัน ถ้าแม่อีกต่างคนต่างกิน”</p> <p>“ช่วงไม่ตี๋มเล่นกับลูกหลาน ลูกหลานห้อมล้อมพูดคุย กินข้าวรวมกัน”</p> <p>3.ระดับสังคม</p> <p>ความสัมพันธ์ / การมีส่วนร่วมในชุมชน/ บทบาทหน้าที่ในชุมชน</p> <p>- เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและชุมชน</p> <p>“ผลดีระดับหน่วยงานเข้าใจกันมากขึ้น สามัคคีมากขึ้น ทำเป็นทีมแล้วดูดี มีการติดตามผลมากขึ้น</p>	<p>ถ้าจะตี๋มก็จับนิดหน่อยแล้วเมมาดิบ ชงเหล้าให้เพื่อนได้ ตัวเองชงแต่น้ำ น้ำแข็ง เราก็คุยสนุกเหมือนเดิม”</p> <p>-มีบุคคลใกล้ชิด คนในชุมชน สื่อ (สื่อบุคคล สื่อโทรทัศน์ สื่อเสียงตามสาย) กระตุ้น ให้เกิดแรงจูงใจต่อการ ลด ละ เลิกเหล้า</p> <p>“บางรายต้องมีเพื่อนชักชวนให้ความคิดเกิด บางรายบุคคลในครอบครัวกระตุ้นชักชวน บางรายฟังจากเสียงตามสาย สื่อรายการโทรทัศน์แล้วอยากเลิก”</p> <p>“การที่ภรรยาพูดเตือน บ่น ทำให้หันกลับมาคิดทบทวน”</p> <p>“กำลังใจจากเพื่อนฝูงที่เคยตี๋มด้วยกัน ทำให้ใจฟู”</p> <p>“ลูกคอยพูด บอกอยากให้อ่านหนังสือ”</p> <p>“ภรรยาและลูกคอยให้กำลังใจ”</p>	<p>- มีการสนับสนุน ช่วยเหลือ ให้กำลังใจผู้ลด ละ เลิก อย่างต่อเนื่อง</p> <p>“ช่วยกันแนะนำโดยผู้นำ ช่วยพูดคุย ชวนหยุดให้มากกว่าไม่ใช่หยุดเฉพาะช่วงเข้าพรรษา”</p> <p>- การปฏิบัติตามข้อบังคับทางกฎหมายอย่างเคร่งครัด</p> <p>“วัดทุกวัดควรทำจริงจังโดยเฉพาะงานบวช ห้ามมีเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์เข้ามาในบริเวณวัดโดยเด็ดขาด รวมทั้งการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ห้ามตี๋ม ห้ามจำหน่ายในวัด บอกรัฐบาลและบพทลงโทษ โดยติดป้ายให้ทั่วบริเวณวัด”</p> <p>“พูดบ่อยๆ ย้ำเตือนจะทำให้ได้ผลดี ป้ายเชิญชวนต่างๆ ให้ติดเพิ่มในหมู่บ้าน ทุกป้าย ได้ผล คนอ่านแล้วติดตามป้ายสติ๊กเกอร์มีผลดีมากกว่าไม่มี”</p> <p>“วัดยังมีความสำคัญในสังคมชนบท</p>	<p>- หน่วยงานในสังกัดสาธารณสุขทุกระดับ</p> <p>“ตั้งแต่โรงพยาบาลชุมชนให้การบำบัดรักษาผู้ตี๋มที่ติดและมีอาการป่วย รวมทั้งให้คำปรึกษากับครอบครัวและผู้ตี๋ม เรื่องการดูแลตนเอง ขณะเลิก ลด ละ สุรา ระดับ รพสต. ให้บริการด้านความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวกับสุราและเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ ดูแลคัดกรองโรคทางกายต่างๆ เพื่อให้การบำบัดรักษาในเบื้องต้น”</p> <p>“อาสาสมัครสาธารณสุขช่วยชักชวนกลุ่มผู้ตี๋มเข้าร่วมกิจกรรมลด ละ เลิกเหล้าเข้าพรรษา คอยให้คำปรึกษา แก่ตี๋มและครอบครัว เป็นกำลังใจ คอยเยี่ยม</p> <p>สอบถามสารทุกข์สุขดิบ”</p> <p>- ภาคท้องถิ่นและภาคประชาชน</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>ชาวบ้านเห็นความสามัคคีของหน่วยงาน ชาวบ้านก็มั่นใจ กล้าให้ข้อมูล ไม่เกี่ยงกัน เกิดระบบแล้วดี”</p> <p>“เรื่องการทำงานส่วนรวม ถ้าดีมีนิดหน่อยดี ช่วยงานได้มากแต่ส่วนใหญ่พอดีแล้วไม่หยุดจะดีต่อไปเรื่อยๆ พอมาได้ที่กลายเป็นนั่งขวางแล้วคราวนี้”</p> <p>-ชุมชนสงบ ไม่มีการทะเลาะวิวาทของคนในชุมชน</p> <p>“ชัดเจนที่สุด คือ ไม่มีเรื่องทะเลาะกันจากคนมาชุมชนสงบสุข”</p> <p>“ถ้ามีคนมาเข้ามา เขากำลังคุยกันอยู่ดีๆ ก็วิ่งแตกต่างคนต่างแยกย้ายกันไป ไม่มีใครอยากคุยกับคนมาหรอก มันคุยกันไปคนละเรื่อง เดี๋ยวก็ขัดคอกัน”</p>	<p>“หัวหน้างานชมเชยให้กำลังใจ ทุกครั้งที่เจอหน้าจะชม”</p> <p>“การที่เราได้พูดคุยกับคนอื่นๆในเวทีประชาคม การประชุม การพูดคุยกับเพื่อนฝูงทำให้เกิดความคิดอยากลองทำตามว่าหยุดแล้วดีอย่างไร เลยลองทำดู”</p> <p>-สิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจ จากเทศกาลงตเหล่าเข้าพรรษา</p> <p>“คำว่าเข้าพรรษาศักดิ์สิทธิ์ เรานับถือศาสนาพุทธ ถ้าตั้งใจจะทำอะไรต้องทำให้สำเร็จ ทำได้ 100% เพราะคำว่าเข้าพรรษา”</p> <p>“ปฏิญาณตนกับตัวเองว่าจะหยุดตลอดพรรษา นี่ละสำคัญที่สุดกว่าปฏิญาณกับสิ่งอื่น คนเราจะผิดคำพูดกับตัวเองไม่ได้”</p>	<p>ชาวบ้านยังมีความศรัทธา ควรเข้าไปให้ข้อมูลกับเจ้าคณะอำเภอ”</p> <p>-การเสริมแรงจิตใจต่อการหยุดดื่มต่อเนื่อง</p> <p>“เสนอเรื่องการลงชื่อ ลงทะเบียน การมอบเกียรติบัตร รางวัล น่าจะทำให้เกิดแรงใจได้”</p> <p>“สร้างกระแสสังคมผ่านบุคคลที่ได้รับการยอมรับจะดี”</p> <p>“แรงกระตุ้น แรงเสริม เช่น เลื้อยที่มีสัญลักษณ์เกียรติบัตรทั้งระดับตัวบุคคล ระดับหมู่บ้าน”</p>	<p>“ชมรมต่างๆในหมู่บ้าน เช่น ชมรมผู้สูงอายุสามารถให้กำลังใจให้คำปรึกษาได้”</p> <p>“พระภิกษุ โดยเฉพาะเจ้าอาวาสวัดต่างๆ เมื่อเข้าใจตรงกันประเด็น ลด ละ เลิก เหล้า เข้าพรรษาแล้ว ท่านสามารถเป็นหลัก เป็น ประธานของการจัดกิจกรรมต่างๆได้ รวมทั้ง เรายังใช้วัดเป็นสถานที่จัดกิจกรรมได้”</p> <p>“ทุกหน่วยงาน ภาคีเครือข่ายในพื้นที่สามารถร่วมมือร่วมใจแสดงพลังเพื่อช่วยกัน ให้เกิดความสำเร็จได้ และจะเกิดความภูมิใจ เพราะทุกคนทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ล้วนมีความสามารถที่จะสร้าง สุขให้แก่ ประชาชนของ</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
	<p>“การที่ได้ฟังประกาศเสียงตามสาย ช่วยย้ำความคิดว่าเราอยู่ระหว่างพระรชานะ ต้องไม่ดื่ม”</p> <p>- ยึดหลักการทำตัวไม่ให้ว่าง</p> <p>“การไม่ทำตัวให้ว่าง ใจจะได้ไม่นึกถึง เหล้า ทำทุกอย่าง งานตัวเอง งานวัด งานโรงเรียน งานตำบลตัวเอง แถมยังไป ช่วยหมู่บ้านอื่นด้วย”</p>		<p>ตนเองได้ทั้งหมด ที่สำคัญที่สุดคือช่วยกันค้นหาแกนนำที่มีความตั้งใจจริงในการทำกิจกรรมลด ละ เลิก เหล้าเข้าพรรษาให้ได้ทุกพื้นที่เพราะแกนนำจะช่วยเป็นตัวหลักกระตุ้น ชักจูง แนะนำได้ดี เพราะเขาอยู่ใกล้กัน”</p>

ตาราง 7 พื้นที่มี สคส. ร่วมดำเนินการ : หมู่ที่ 17 บ้านควนเหนือ ต.ท่าช้าง อ.บางกล่ำ จ. สงขลา

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>1.ระดับตัวบุคคล</p> <p>1.1 การรับรู้สภาวะสุขภาพทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ การนอนหลับ ความเจ็บป่วย อุบัติเหตุ</p> <p>- สุขภาพร่างกายแข็งแรง ทำงานได้</p> <p>“ร่างกายแข็งแรง สดชื่น หน้าตาสดใสขึ้น”</p> <p>“นอนหลับสนิท”</p> <p>1.2 ผลที่เกิดขึ้นด้านการงาน/การหารายได้</p> <p>-ทำงานได้มากขึ้น</p> <p>2. ระดับครอบครัว</p> <p>สัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัว</p> <p>- ใช้เวลาทำกิจกรรมกับครอบครัวมากขึ้น</p> <p>3.ระดับสังคม</p> <p>ความสัมพันธ์ /การมีส่วนร่วมในชุมชน/ บทบาทหน้าที่ในชุมชน</p> <p>- เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและชุมชน</p>	<p>1. ผู้หยุดดื่มต่อเนื่องหลังออก</p> <p>พรรษามากกว่า 3 เดือน</p> <p>พบว่าผู้เข้าร่วมจำนวนหนึ่งเป็นผู้ที่หยุดดื่มต่อเนื่องมาแล้ว</p> <p>2. ผู้มีความตั้งใจเลิกดื่มตลอดชีวิต</p> <p>(ผู้เข้าร่วมจำนวนหนึ่งเป็นผู้ที่หยุดดื่มต่อเนื่องมาแล้ว)</p> <p>3. ปัจจัยที่ทำให้คน ลด ละ หรือหยุดดื่มสุราได้ต่อเนื่อง (หลังเข้าพรรษา 3 เดือนขึ้นไป)</p> <p>-ความตระหนักในตน ต้องการเป็นแบบอย่างเนื่องจากเป็นผู้นำชุมชน</p> <p>“เราเป็นผู้นำ จะมาดื่มให้คนอื่นคน นี่เห็นก็ไม่ดี จึงคิดว่าเลิกเลย เพื่อเป็นแบบอย่าง”</p>	<p>1.กลไก กระบวนการสนับสนุนการจัด</p> <p>รณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษาทุกปี</p> <p>- ผู้นำ ได้แก่ ผู้นำชุมชน เป็นผู้พาทำในหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า</p> <p>-ผู้สนับสนุน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้าจังหวัดสงขลา</p> <p>มีบทบาทในการสนับสนุน ทั้งเชิงความคิด การดำเนินการ อาทิ วางแผนพัฒนาหมู่บ้าน ทรัพยากร เช่น สื่อ ประสานข้อมูลกับสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า และหน่วยงานต่าง ๆ</p> <p>- พัฒนาระบบข้อมูลชุมชน (ระดับตำบล)</p> <p>- วางแผนทำข้อตกลงธรรมนูญชุมชน เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้ามามีส่วนร่วม</p>	<p>1.กลไก และกระบวนการที่</p> <p>สนับสนุนการขยายผลการรณรงค์งดเหล้าไปหมู่บ้านหรือชุมชนอื่น</p> <p>-ภายใต้กรอบแนวทางการดำเนินงานและวัตถุประสงค์การทำงานของ สคส. มี 2 ประเด็นคือ(1) การสานพลังภาคีเครือข่ายเพื่อควบคุมปัจจัยเสี่ยง ในปี2566 จึงมุ่งขยายพื้นที่ดำเนินงานและขยายกลุ่มเป้าหมาย ไปสู่กลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งมีการดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายในอำเภอ หรือ เรียกว่าเป็นอำเภอบูรณาการ มุ่งพัฒนาทั้ง</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
	<p>- ความตระหนักด้านสุขภาพ เนื่องจากมีโรคประจำตัว</p> <p>“เมื่อก่อน หน้าตา ดูไม่ได้ โทรม พอหยุดได้ สองอาทิตย์เริ่มดีขึ้นหลังจากนั้น ค่อยๆ แข็งแรงขึ้น อาการต่าง ๆ ก็เบาลง”</p> <p>-มีบุคคลใกล้ชิด คนในชุมชน กระตุ้น ให้เกิดแรงจูงใจในการ ลด ละ เลิกเหล้า</p> <p>“บ้านครูหนู อยู่ใกล้ ๆ บ้านผม แกก็ มาคอยถาม คอยชวนคุย ได้แกคอย แนะนำ”</p>	<p>2.กลไก กระบวนการ ที่เอื้อต่อการลด ละ เลิกเหล้า อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี</p> <p>- มีพี่เลี้ยงในชุมชนสนับสนุน ช่วยเหลือ</p> <p>“ผมก็มีครูหนูคอยมาชวนพูดชวนคุยให้ กำลังใจมาตลอด”</p> <p>-การเสริมแรงจูงใจต่อการหยุดดื่มต่อเนื่อง ได้แก่ การมอบใบประกาศเกียรติคุณ การยกย่องให้เป็นบุคคลต้นแบบ ภายใต้ชมรมคนหัวใจเพชร</p> <p>-ดำเนินการร่วมกับภาคเครือข่าย ได้แก่ เชื่อมโยงกับ รพ.สต. กรณีส่งต่อผู้ติดสุราเข้ารับการรักษา</p> <p>-เน้นการช่วยเหลือ ตามประเด็นที่สมาชิกต้องการ ในชุมชนนี้สมาชิกชมรมคนหัวใจเพชรมีความต้องการหารายได้เสริมจึงชวนคิด ชวนทำกลุ่มเครื่องแกง ภายใต้ชื่อกลุ่มวิสาหกิจคนหัวใจเพชรบ้านควนเหนือ</p>	<p>มิติเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การท่องเที่ยว ปัจจัยเสี่ยงด้าน เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (2) ผลักดันนโยบายพื้นที่สร้างสุข โดยใช้ทุนทางสังคมที่มีอยู่ในชุมชน อาทิ กลุ่มศิลปินในบ้าน</p> <p>ต้องมีใครมาเกี่ยวข้องบ้าง และเกี่ยวข้องอย่างไร</p> <p>- หน่วยงานภาครัฐ/ท้องถิ่น ระดับอำเภอ ถึงระดับตำบล ได้แก่ นายอำเภอ สาธารณสุข อำเภอ โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เทศบาลตำบล แกนนำชุมชน</p>

ตาราง 8 พื้นที่ดำเนินการเอง : หมู่ที่ 1-7 ต.ทุ่งขมิ้น อ.นาหม่อม จ.สงขลา(ทั้งตำบล)

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>1.ระดับตัวบุคคล</p> <p>1.1 การรับรู้สภาวะสุขภาพทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ การนอนหลับ ความเจ็บป่วย อุบัติเหตุ</p> <p>- สุขภาพร่างกายแข็งแรง อารมณ์ดี มีสติ สมาธิ “หยุดมาสามเดือนร่างกายดีขึ้น น้ำหนักขึ้นหก กิโล”</p> <p>“เดือนแรกนั้นนอนไม่หลับ ตื่นเร็ว ผ่านไปสักพัก ปัสสาวะใสขึ้น”</p> <p>“โดยรวมแล้วสุขภาพดีขึ้น สมาธิดีขึ้น ใจเย็นขึ้น”</p> <p>“วิถีชีวิตไม่เป็นไปตามอารมณ์ สารเสพติดจะกระตุ้นให้เราพุ่งชนไปโน่นไปนี่”</p> <p>“มีสติมากขึ้น คนดื่มสุราจะขาดสติ”</p> <p>1.2 ผลที่เกิดขึ้นด้านการงาน/การหารายได้</p>	<p>1. ผู้หยุดดื่มต่อเนื่องหลังออกพรรษามากกว่า 3 เดือน จำนวน 10 คน</p> <p>2. ผู้มีความตั้งใจเลิกดื่มตลอดชีวิตจำนวน 10 คน ส่วนใหญ่คือผู้ที่เลิกดื่มได้แล้ว</p> <p>3. ปัจจัยที่ทำให้คน ลด ละ หรือหยุดดื่มสุราได้ต่อเนื่อง (หลังเข้าพรรษา 3 เดือนขึ้นไป)</p> <p>- มีทักษะปฏิเสธ</p> <p>“เป็นผู้นำ ยังคงมีงานสังคม แต่ใช้เข้าพรรษา เป็นข้ออ้างเวลาถูกชวน”</p> <p>- ความตระหนักในตนเอง แรงจูงใจภายในต่อการหยุด</p>	<p>1.กลไก กระบวนการสนับสนุนการจัดรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาทุกปี</p> <p>- ผู้นำทั้งทางนโยบายและการปฏิบัติ อาทิ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลทุ่งขมิ้น</p> <p>“ต้องขอบคุณนายกฯ ที่ให้โอกาสจัดโครงการนี้ อีกอย่างนายกฯท่านมีความหนักแน่น มีความนิ่ง มีคุณธรรม นำทำปฏิบัติเป็นแบบอย่าง”</p> <p>- การกระตุ้นแรงจูงใจต่อการลด ละ เลิก เหล้า ให้ต่อเนื่อง มีวิธีดังนี้</p> <p>(1) กระตุ้นการตั้งเป้าหมาย ด้วยการคิด “แค่คิดก่อน” จะนำไปสู่พฤติกรรม “ลด”</p> <p>“เอาแค่ให้เขาตั้งเป้า แค่คิด อาจจะไม่เลิก แต่แค่คิดได้ จะทำให้ลดก่อน”</p>	<p>1.กลไก และกระบวนการที่สนับสนุนการขยายผลการรณรงค์ลดเหล้าไปหมู่บ้านหรือชุมชนอื่น</p> <p>- เริ่มจากขยายกลุ่มเป้าหมายในตำบลก่อน ได้แก่ กลุ่มเด็กเล็ก วัยรุ่นดื่มที่เข้าวัด วัยกลางคน วัยสูงอายุที่ดื่มแบบเมาหัวราน้ำ</p> <p>“กิจกรรมต่อเนื่องที่ทำคือ ขยายกลุ่ม ลงไปที่เด็กเล็ก เพราะ ศูนย์เด็กเล็กอยู่ในการดูแลของเรา ต้องปลูกฝังตั้งแต่เล็ก และ ศูนย์เด็กเล็กก็อยู่ติดกับวัดที่ใช้เป็นศูนย์ปฏิบัติธรรมด้วย”</p> <p>- กระบวนการหรือวิธีการคืนข้อมูลเกี่ยวกับอุบัติเหตุที่เกิดจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้คนในชุมชนรู้</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>- สามารถทำงานหารายได้มากขึ้น มีเงินเหลือนำไปออมหรือใช้ประโยชน์อย่างอื่น</p> <p>“เมื่อก่อนเสียเดือนละหลายหมื่น พอหยุดมีเงินไปซื้อรถมอเตอร์ไซด์คันหนึ่ง”</p> <p>“ยอมรับว่าเมื่อก่อนอารมณ์ขึ้น ๆ ลง ๆ เคี้ยวนี้ดีขึ้น มีสติมากขึ้น”</p> <p>“เคยดื่มหนักจนรถดีลังกา ตอนนี้เลิกดื่มแล้วดื่มแล้วหมดทั้งเวลา หมดทั้งสติ”</p> <p>“มีเงินเก็บได้ เมื่อก่อนไม่มี”</p> <p>-บุคลิกดีขึ้น</p> <p>“เมื่อก่อนดื่มจนเสียบุคลิก เคี้ยวนี้ดีขึ้น อยากบอกนายกให้มีโครงการนี้อีก”</p> <p>2. ระดับครอบครัว</p> <p>สัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัว</p> <p>- สัมพันธ์ภาพในครอบครัวดีขึ้น การทะเลาะขัดแย้งน้อยกันลง</p> <p>“มีสติมากขึ้น คนดื่มสุราจะขาดสติ ทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับพี่น้อง ชาวบ้าน”</p>	<p>ดื่ม มีทั้งด้านสุขภาพ และด้านคุณค่าในตน</p> <p>“พยายามลดงด เพราะสุขภาพ ต้องไปหาหมอเป็นประจำ”</p> <p>“อยากทำให้ลูกภูมิใจ”</p> <p>- สติ</p> <p>“สามเดือนมานี้หยุดดื่มมาตลอด พอออกพรรษาเพื่อนชวนบ้าง แต่เราต้องมีสติ”</p> <p>- รับรู้ถึงผลดีจากการหยุดดื่ม</p> <p>“เดือนแรกนั้นนอนไม่หลับ ตื่นเร็ว ผ่านไปสักพัก ปัสสาวะใสขึ้น ช่วงสามเดือนมานี้สามารถบำบัดร่างกายเราได้มาก”</p> <p>- มีบุคคลใกล้ชิด คนในชุมชน กระตุ้น ให้เกิดแรงจูงใจในการ ลด ละ เลิกเหล้า</p>	<p>(2) คืบข้อมูลเกี่ยวกับอุบัติเหตุที่เกิดจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้คนในชุมชนรู้</p> <p>“ต้องคืบข้อมูลให้ชุมชนรู้ อย่างรถจักรยานที่ออกไป 90% เป็นอุบัติเหตุ ทะเลและวิวาห์ที่มาจากสุรา ทั้งนี้”</p> <p>(3) มีบุคคลตัวอย่างเลิกเหล้า</p> <p>“เพื่อนในกลุ่มที่ดื่ม มาตอนหลังนี้เปลาลง ทำให้รู้สึกดีขึ้น”</p> <p>“คน คนหนึ่งถึงแม้ไม่ได้พูดเชิญชวน แต่ทำเป็นแบบอย่าง ดีว่าการพูดเชิญชวน”</p> <p>“ป้ายยังไม่ชัดเจนเท่า คนที่เคยดื่มแล้วหยุดได้ทำให้เห็น”</p> <p>(4) การสนับสนุนจากบุคคลในครอบครัว</p> <p>“อย่างเลขาฯนายก กลับไปดื่มอีก ลูกสาวที่อยู่ศูนย์เด็กเล็กได้ฟังที่นายกฯไปสอนเด็กเรื่องศีลห้า ลูกสาวเลยมาพูด</p>	<p>“นโยบายมีแล้ว เหลือแต่ต้องคืบข้อมูลให้ชุมชนรู้ อย่างรถจักรยานที่ออกไป 90% เป็นอุบัติเหตุ ทะเลและวิวาห์ที่มาจากสุรา ทั้งนี้”</p> <p>-ทำ อบต.ต้นแบบงดเหล้าเข้าพรรษา</p> <p>“เริ่มจากผู้นำใน อบต. อบต.เป็นแบบอย่างในช่วงสามเดือนนี้ หลังสามเดือนทุกคนบอกให้ทำต่อ”</p> <p>“สมาชิก อบต.ได้อนุมัติเห็นชอบข้อบัญญัติให้ทำโครงการในปี 66 แล้วโดยกองการศึกษาเป็นแม่ข่าย”</p> <p>“เรามาสร้างประเพณีกันในตำบลทุ่งขมื่นว่า พอถึงเข้าพรรษา เรามาชวนกันงด เป็นแบบอย่างให้กันและกัน”</p> <p>“เราทำก่อน เดี่ยวหน่วยงานนอกเขา มาเห็น ทำให้อยากทำบ้าง “</p> <p>“เมื่อมีคนภายนอกมอง เดี่ยวขยายวงกว้างไปเอง”</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>“ดีขึ้น หลายอย่างดีขึ้น”</p> <p>3.ระดับสังคม</p> <p>ความสัมพันธ์ /การมีส่วนร่วมในชุมชน/ บทบาทหน้าที่ในชุมชน</p> <p>- มีความน่าเชื่อถือในหน้าที่การงาน</p> <p>“เวลาเราพูดอะไรมีความน่าเชื่อถือความเชื่อมั่นมากกว่า”</p> <p>“ถ้ามีคนมาเข้ามา เขากำลังคุยกันอยู่ดีๆ ก็วิ่งแตก ต่างคนต่างแยกย้ายกันไป ไม่มีใครอยากคุยกับคนเมารอก มันคุยกันไปคนละเรื่อง เดียวก็ขัดคอกัน”</p>	<p>“ลูกสาวพูดว่า ลุงวิทย์บอกว่ากินเหล้าไม่ดีนะพ่อ”</p> <p>“นายก ให้โอกาสให้มีโครงการนี้ คอยพูดให้กำลังใจตลอด”</p>	<p>กับพ่อว่า “ลุงวิทย์บอกว่าดื่มเหล้าไม่ดีนะพ่อ” ทำให้พ่อคิดตามคำพูดลูก”</p> <p>-การทำารณรงค์ให้ต่อเนื่อง อย่างสม่ำเสมอโดยใช้วันเข้าพรรษาเป็นวันเริ่มต้น (kick off)</p> <p>“ปี 66 นี้ได้รับการเห็นชอบจากสภาแล้ว ให้ทำโครงการต่อเนื่อง งบไม่เยอะแค่ สองสามหมื่น”</p> <p>“นำเรียนท่านนายกแล้ว ว่าให้มีต่อเนื่อง”</p> <p>“นโยบายมีอยู่แล้ว เลยใช้วันเข้าพรรษาเป็นวัน kick off เป็นวันอ้างอิง”</p> <p>2.กลไก กระบวนการ ที่เอื้อต่อการลด ละ เลิกเหล้า อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี</p> <p>- มีการสนับสนุน ช่วยเหลือ ให้กำลังใจผู้ลด ละ เลิก อย่างต่อเนื่อง</p> <p>“มีกิจกรรมอย่างอื่น ต่อเนื่อง อย่างทุกวันพระ ที่อบต ต้องมีสวดมนต์ ไป</p>	<p>ต้องมีใครมาเกี่ยวข้องบ้าง และเกี่ยวข้องอย่างไร</p> <p>- สมาชิกสภา อบต. ช่วยทำหน้าที่เชิญชวนลูกบ้านในหมู่บ้านมาเข้าร่วมกิจกรรม</p> <p>“กำหนดเลยให้สมาชิก สภา ไปหาคนเข้าร่วมมาหมู่บ้านละ 5 คน ทำแบบขายตรงที่ไปหาดาวราย”</p> <p>“ต้องอาศัยสมาชิกอบต. เพราะเค้าอยู่ทุกหมู่บ้าน”</p> <p>- ผู้นำองค์กร อาทิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้โอกาสและนำทำ</p> <p>“นายกฯ ต้องมีความหนักแน่น ให้โอกาส นำทำ คนอื่น ๆ จะตามเอง”</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
		<p>ทำบุญฟังธรรมที่วัด และมีกิจกรรมจิตอาสา เป็นประจำ ตรงนี้จะช่วยได้ด้วย ไม่ใช่ว่า ออกพรรษาแล้วหยุดทำ”</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสร้าง/มีพันธะสัญญาร่วมกัน <p>“พวกเราต้องมาสัญญากัน มาสัญญากันเอง จะได้มีเพื่อน มีกำลังใจ”</p> <ul style="list-style-type: none"> -การปฏิบัติตามข้อบังคับทางกฎหมายอย่างเคร่งครัด <p>“วัด ต้องทำให้เป็นวัดจริงๆ ต้องปลอดสุราตามที่กฎหมายบอก แต่ยังไม่ค่อยมีใครปฏิบัติตาม”</p>	

ตาราง 9 พื้นที่มี สค. ร่วมดำเนินการ : หมู่ที่ 4 บ้านนาเสน ต.บ้านเกาะ อ.พรหมคีรี จ. นครศรีธรรมราช

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>1.ระดับตัวบุคคล</p> <p>1.1 การรับรู้สภาวะสุขภาพทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ การนอนหลับ ความเจ็บป่วย อุบัติเหตุ</p> <p>- สุขภาพร่างกายและจิตใจดีขึ้น แข็งแรง</p> <p>“ร่างกายแข็งแรง ทำงานได้เยอะขึ้น”</p> <p>“กินข้าวได้ นอนหลับดี หงุดหงิดน้อยแล้ว”</p> <p>“ไม่เหนื่อยง่าย เหมือนเมื่อก่อน”</p> <p>“หน้าตาสดชื่น”</p> <p>1.2 ผลที่เกิดขึ้นด้านกรงาน/การหารายได้</p> <p>- สามารถทำงาน หารายได้มากขึ้น</p> <p>“รับจ้างทำงานได้มากขึ้น”</p>	<p>1. ผู้หยุดดื่มต่อเนื่องหลังออกพรรษามากกว่า 3 เดือน ส่วนใหญ่คือผู้ที่เลิกดื่มได้แล้ว</p> <p>2. ผู้มีความตั้งใจเลิกดื่มตลอดชีวิต ส่วนใหญ่คือผู้ที่เลิกดื่มได้แล้ว</p> <p>3. ปัจจัยที่ทำให้คน ลด ละ หรือหยุดดื่มสุราได้ต่อเนื่อง (หลังเข้าพรรษา 3 เดือนขึ้นไป)</p> <p>-ความตระหนักในตน แรงจูงใจภายในต่อการหยุดดื่ม เพื่อสุขภาพ</p> <p>“พออายุมากขึ้น ก็มีเจ็บป่วยตามมาเลยต้องเพลาๆ เหล้าลง กลับมาดูแลสุขภาพให้มากขึ้น”</p> <p>“อยากให้ร่างกายแข็งแรง ช่วงที่ดื่มจะเปลืองง่าย ไม่สดชื่น”</p>	<p>1.กลไก กระบวนการสนับสนุนการจัดรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษาทุกปี</p> <p>- รณรงค์ด้านการท่องเที่ยวปลอดภัย</p> <p>“ที่นี่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีประวัติศาสตร์ เราก็ต้องทำให้พื้นที่เรามีความปลอดภัยกับนักท่องเที่ยว การทำกิจกรรมรณรงค์เกี่ยวกับการป้องกันหรือลดอันตรายจากสุราก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยวปลอดภัย”</p> <p>- การประชุมภาคี เครือข่ายร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>“เรามีการประชุมร่วมกันกับทุกฝ่าย สค.ด้วยว่าจะทำอะไรกัน อย่างไร อย่างที่ผ่านมาก็จัดวิ่ง ก็เป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งที่เสริมเรื่องสุขภาพและการท่องเที่ยว”</p> <p>-มีหมู่บ้านที่เป็นพี่เลี้ยงงดเหล้าเข้าพรรษา</p>	<p>1.กลไก และกระบวนการที่สนับสนุนการขยายผลการรณรงค์งดเหล้าไปหมู่บ้านหรือชุมชนอื่น</p> <p>- ความร่วมมือของผู้นำ และภาคีเครือข่าย ระดับจังหวัด (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด นครศรีธรรมราช) ระดับอำเภอ ระดับตำบล และสำนักเครือข่ายองค์กรงดเหล้าจังหวัด/ภาค</p> <p>- การประชาสัมพันธ์</p> <p>- การจัดรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษาให้ต่อเนื่องเป็นตัวอย่าง</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>“ทำงานได้เยอะขึ้น ก็ได้เงินมากกว่าเดิม”</p> <p>2. ระดับครอบครัว</p> <p>สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัว</p> <p>- สัมพันธภาพในครอบครัวดีขึ้น การทะเลาะขัดแย้งน้อยกันลง</p> <p>“ช่วยทำงานของครอบครัวได้”</p> <p>“พูดคุยกันดี”</p> <p>3.ระดับสังคม</p> <p>ความสัมพันธ์ /การมีส่วนร่วมในชุมชน/บทบาทหน้าที่ในชุมชน</p> <p>- มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของชุมชนมากขึ้น อาทิ จิตอาสา</p> <p>“เวลาว่างทำอะไร อย่างพัฒนาหมู่บ้าน ลอกคลอง ก็ไปช่วยกัน”</p> <p>“ก็ได้กลุ่มจดเล้ามาช่วยทำ จิตอาสา งานต่างๆ”</p>	<p>-ได้รับการเสริมแรงจากภายนอก อาทิ เป็นสมาชิกชมรมคนหัวใจเพชร ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ</p> <p>“เราก็ได้เข้าร่วมอยู่ในชมรมคนหัวใจเพชร เป็นตัวอย่างให้กับคนอื่นต่อไป”</p> <p>“มีเสื้อทีม เสื้อที่ สดล ให้มาก็ช่วยให้รู้สึกว่ามีเพื่อนมีกลุ่ม”</p> <p>-มีกิจกรรมที่สนับสนุนการลด ละ เลิก หลังออกพรรษา อาทิ การจัดกิจกรรมเดินวิ่งในช่วงสิ้นปี 2565 กิจกรรมการขับเคลื่อนให้พื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์</p>	<p>“บ้านของผู้ใหญ่สาว ตำบลเดียวกันนี้แหละ เป็นญาติกับกำนัน เค้าทำมาก่อน ทำมานานแล้ว จนตอนนี้ได้เค้าเป็นคนคอยแนะนำ เป็นพี่เลี้ยง”</p> <p>“ที่หมู่บ้านของผู้ใหญ่สาวเค้าทำกันเป็นประเพณีแล้ว คือ พอถึง วันเข้าพรรษาจะรู้จักเองว่างดเหล้า พร้อมใจกันงดกันเอง ไม่ต้องทำกิจกรรมอะไรแล้ว”</p> <p>2.กลไก กระบวนการ ที่เอื้อต่อการลด ละ เลิกเหล้าอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี</p> <p>- ผู้นำในชุมชน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีการสนับสนุน ช่วยเหลือและหากิจกรรมที่เปิดโอกาสให้สมาชิกงดเหล้าเข้าพรรษาได้มีส่วนร่วม</p> <p>“จะจัดงานวิ่งการกุศลตอนปลายปี 65ก็ได้กลุ่มพวกนี้มาช่วย อย่งไปสำรวจเส้นทางวิ่ง ก็ไปช่วยกัน”</p> <p>“งานพัฒนาหมู่บ้าน ก็มาช่วยกันประจำ ลอกคลองบ้าง ตัดหญ้าบ้าง”</p> <p>-การยกย่อง ชมเชย</p> <p>“ก็ต้องพูดชม ให้กำลังใจกัน เขาจะได้ภูมิใจว่า เออ ทำได้”</p>	<p>ต้องมีใครมาเกี่ยวข้องบ้าง และเกี่ยวข้องอย่างไร</p> <p>- หน่วยงานภาครัฐ ทั้งฝ่ายปกครอง ฝ่ายท้องถิ่น ฝ่ายสาธารณสุข ฝ่ายการศึกษา และภาคเอกชน มาร่วมคิดร่วมวางแผนและร่วมดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาชุมชนและลดปัจจัยเสี่ยง โดยมีเรื่องการป้องกันปัญหาจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นจุดมุ่งหมายหนึ่ง</p>

ตาราง 10 พื้นที่ดำเนินการเอง : หมู่ที่ 2 บ้านมะปรางงาม ต.ละอาย อ.ฉวาง จ. นครศรีธรรมราช

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>1.ระดับตัวบุคคล</p> <p>1.1 การรับรู้สภาวะสุขภาพทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ การนอนหลับ ความเจ็บป่วย อุบัติเหตุ</p> <p>- สุขภาพร่างกายแข็งแรง อารมณ์จิตใจดี</p> <p>01</p> <p>1.2 ผลที่เกิดขึ้นด้านการงาน/การหารายได้</p> <p>- สามารถทำงาน หารายได้มากขึ้น มีเงินเก็บ</p> <p>“ก่อนจะหยุด ตั้งใจไว้ว่า ต้องเก็บเงินให้ได้ครึ่งหนึ่งของที่หาได้ อย่าง ได้มา 80 จะใช้ 40 เก็บ 40 พอมาเห็นยอดเงินที่เก็บได้ ทำให้รู้ว่าได้เงินเยอะ จากนั้นเลยหักดิบเลย เก็บเงิน</p>	<p>1. ผู้หยุดสูบ/ติ่มต่อเนืองหลังออกพรรษามากกว่า 3 เดือน ส่วนใหญ่คือผู้ที่เลิกสูบบุหรี่/ติ่มสุราได้แล้ว</p> <p>“ที่นี่ อสม.ไม่สูบไม่ติ่มร้อยเปอร์เซ็นต์”</p> <p>2. ผู้มีความตั้งใจเลิกสูบบุหรี่/ติ่มสุราตลอดชีวิต ส่วนใหญ่คือผู้ที่สูบ/เลิกติ่มได้แล้ว</p> <p>3. ปัจจัยที่ทำให้คน ลด ละ หรือหยุด/สูบบุหรี่หรือหยุดติ่มสุราได้ต่อเนื่อง (หลังเข้าพรรษา 3 เดือนขึ้นไป)</p> <p>-ความตระหนักในตน แรงจูงใจภายในต่อการหยุดติ่ม เนื่องจากปัญหาด้านสุขภาพ</p> <p>“คนติดเหล้านี้ พอสังขารไม่ให้ ก็จะไม่ลด เลิกไปเอง”</p>	<p>1.กลไก กระบวนการสนับสนุนการจัดรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาทุกปี</p> <p>- ดำเนินการในประเด็นที่เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพ อาทิ รณรงค์ลด ละ เลิก บุหรี่สุรา อย่างชัดเจนไปพร้อมกัน</p> <p>“ประเด็นเรื่องปัญหาเรื่องความเจ็บป่วยเรื้อรัง อย่าง เบาหวาน ความดันสูง ไขมันในเลือด หรือ โรคทางเดินหายใจ ส่วนใหญ่มันเกี่ยวกันทั้งบุหรี่และเหล้า”</p> <p>“ที่สำคัญในส่วนในพื้นที่ต้องประกาศให้ชัดเจน ประกาศถึงแนวทางการช่วยเหลือเพื่อให้เขาเห็นความมุ่งมั่นตั้งใจของเรา”</p> <p>- มีบุคคลตัวอย่างเลิก บุหรี่ เหล้า</p> <p>“อย่างคนขายเหล้าเกือบ 100% เลยที่สูบบุหรี่ด้วย ถ้ามีคนที่ยุติต่อเนื่องได้จะขยายไปถึงครอบครัว ชุมชนได้”</p>	<p>1.กลไก และกระบวนการที่สนับสนุนการขยายผลการรณรงค์ลดเหล้าไปหมู่บ้านหรือชุมชนอื่น</p> <p>-นโยบายมีชัดเจนอยู่แล้ว โดยเฉพาะหน่วยงานสาธารณสุข แต่ต้องดำเนินการในลักษณะประเด็นรวมที่มีผลต่อสุขภาพ ฉะนั้นต้องทำให้เกิดการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างจริงจังในระดับอำเภอ จะส่งผลต่อระดับตำบลต่อไป</p> <p>“ถ้าสาธารณสุขรณรงค์เอาจริง ให้ความสำคัญ อสม.ก็จะตาม”</p> <p>- วัดและพระสงฆ์ที่เป็นเจ้าอาวาส</p> <p>“เจ้าอาวาสเป็นคนสำคัญในการขยายผลเลย เพราะท่านจะเทศน์ พูดบอกกล่าวถึงเรื่องนี้อย่างสม่ำเสมอ”</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>ที่จะเป็นค่าบุหรีได้ปีมน้ำ เครื่องสูบน้ำแรงดันมา”</p> <p>2. ระดับครอบครัว</p> <p>สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัว</p> <p>- สัมพันธภาพในครอบครัวดีขึ้น มีเวลาอยู่ร่วมกันมากขึ้น</p> <p>3.ระดับสังคม</p> <p>ความสัมพันธ์ /การมีส่วนร่วมในชุมชน/บทบาทหน้าที่ในชุมชน</p> <p>- เกิดความน่าเชื่อถือ คนอื่นให้การยอมรับ</p> <p>“อสม.ทำเป็นตัวอย่างก่อน เพื่อให้มีความน่าเชื่อถือในตัวเรา พอพูดอะไรเค้าก็จะฟังเราแล้ว”</p>	<p>“เป็นโรคถุงลมโป่งพอง เลิกต้อง ลดและเลิกบุหรี”</p> <p>“ส่วนใหญ่พวกที่เลิกบุหรี เลิกเหล้าได้ คือ พวกที่มีปัญหาสุขภาพมาก่อน”</p> <p>-มีบุคคล ทั้งคนในครอบครัว และคนในชุมชนหรือเจ้าหน้าที่ กระตุ้น ให้กำลังใจ ช่วยทำให้เกิดแรงจูงใจต่อการ ลด ละ เลิก</p> <p>“ช่วงเข้าโครงการหยุดบุหรีมีคนคอยโทรถาม 2 ครั้งต่อสัปดาห์ ว่าเลิกได้ไหม ลักประมาณเดือนกว่า หยุดสูบลเลย”</p> <p>“ได้แรงบันดาลใจจากลูก เลยมีกำลังใจ”</p> <p>“ใจนึ่งก็รู้สึกว่าเป็นหน้าที่โดยตรงของญาติ ของ อสม. ถ้าเราคิดว่าปล่อย ๆ ไปเถอะเราก็คิดได้ แต่จะยังเป็นผลเสียมากกว่า เรายังต้องตักเตือนก่อน”</p>	<p>“อสม.นี้ร้อยเปอร์เซ็นต์เลยที่หยุดบุหรี ไม่มีสูบในที่ราชการ”</p> <p>-มีภาคีเครือข่ายร่วมกันทำงาน</p> <p>“สาธารณสุขต้องดูแลทุกกลุ่มวัยทุกเรื่อง อยู่แล้ว ตั้งแต่ตั้งท้อง เด็กเล็ก วัยรุ่น วัยทำงาน ผู้สูงอายุ หรือ ผู้ป่วยต่างๆ จะเห็นว่า เรื่องปัจจัยเสี่ยงสามารถแทรกได้ ในการทำงานทุก ๆ กลุ่มได้อยู่แล้ว แต่เราต้องไปร่วมกับหน่วยที่เกี่ยวข้องด้วย อย่างเด็กเล็ก ศูนย์เด็กเล็กก็อยู่ในพื้นที่ใกล้ๆ รพ.สต.อยู่แล้วเราก้ไปร่วมกับคุณครูได้ ผู้ป่วยโรคเรื้อรังต่าง ๆ เราก้เจอที่สูบบุหรีดื่มเหล้าอยู่ จะว่าไปก็อยู่ในการทำงานอยู่แล้ว เพียงแต่ต้องไปเชื่อมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ของเราให้ได้”</p> <p>2.กลไก กระบวนการ ที่เอื้อต่อการลด ละ เลิกเหล้า อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี</p>	<p>“ที่วัดมะปรางงามนำเรื่องบุหรี เหล้าเป็นนโยบายหลักของวัด วัดปลอดเหล้าบุหรี”</p> <p>-ผู้นำ ได้แก่ ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำในชุมชน อาทิ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อสม.</p> <p>“เป็นผู้ที่จะชักนำคนในชุมชนให้มามีส่วนร่วมได้ ยิ่งถ้ากำนันลดได้ ก็จะไม่สูบกันในที่ชุมชน”</p> <p>“อสม.นี้ร้อยเปอร์เซ็นต์เลยที่หยุดบุหรี ไม่มีสูบในที่ราชการ”</p> <p>-ขยายกลุ่มเป้าหมายไปที่เด็ก /วัยรุ่น เพื่อป้องกันหรือลดปัจจัยเสี่ยงด้านบุหรี สุรายาเสพติด หรือเด็กที่เป็นกลุ่มเสี่ยง (หมายถึงเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีพ่อแม่ ญาติพี่น้องดื่มเหล้า)</p> <p>“มีครั้งนึงเห็นเด็กสองขวบทำท่าคิบบุหรี ทำให้ ตาและพ่อของเด็กเดินไปสูบที่อื่น”</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
	<p>“เราไม่เตือนก็ไม่ได้ เราทำหน้าที่ของเรา”</p> <p>-สื่อสารวิธีการขั้นตอนการหยุดบุหรี่หรือสุราที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างช่วงเวลาการ ลด ละ เลิก จะมีอาการอะไร อย่างไรบ้างและจะดูแลตนเองอย่างไร</p> <p>“มีเจ้าหน้าที่มาบอกวิธีการเลิกชัดเจนเลย ว่าต้องทำอะไร อย่างไร จะมีอาการอย่างไร”</p> <p>-มีหลักคิดที่เป็นข้อปฏิบัติที่ชัดเจน คือ อย่าไปเข้าใกล้กลุ่มคนสูบบุหรี่ อย่าไปเข้ากลุ่มคนดื่มสุรา อยู่แต่ในบ้าน</p> <p>“มีหลัก อย่าไปเข้าใกล้คนสูบบุหรี่หมิ่น อย่าไปเข้ากลุ่มคนดื่ม อยู่แต่ในบ้าน กิน ของ ขม เช่น เห็ด หลิน จี๋ ปลาไหลเผือก ช่วยลดความอยากได้”</p>	<p>-มีแนวทางการช่วยเหลือและช่องทางการเข้ารับบริการที่ชัดเจนเพื่อให้ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือง่ายต่อเข้าถึง แหล่งช่วยเหลือได้อย่างสะดวกรวดเร็ว</p> <p>“ต้องทำให้เค้าเห็น หรือรู้ว่าจะเข้าถึง ข้อมูล แหล่งช่วยเหลือต่าง ๆ ได้อย่างไร และได้ตลอด โดยเฉพาะกลุ่มที่หยุดแล้ว กลับมาดื่มซ้ำ”</p> <p>- ใช้กลุ่มเด็กเป็นตัวกระตุ้นกลุ่มผู้สูบบุหรี่ ดื่มให้เกิดความตระหนัก โดยผ่านการอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องบุหรี่ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งข้อบังคับตาม พรบ.ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>“ใช้กลุ่มเจ้าตัวเล็ก ๆ ไปรณรงค์ต่อในครอบครัว เพื่อนบ้าน อย่างบุหรี่จะเห็นชัด พ่อเด็กเขารู้ตรงไหนสูบได้ไม่ได้ ใครสูบได้บ้าง หรือมีอันตรายอย่างไร เขาจะไปบอกพ่อแม่พี่น้องเขาต่อ”</p>	<p>“จะพูดคุยกับเด็ก กลุ่มเป้าหมายเล็ก ๆ ก่อนที่อาจเป็นกลุ่มเสี่ยง คือเป็นเด็กที่น่าจะมีผู้ปกครองสูบบุหรี่หรือดื่ม”</p> <p>-กลุ่มผู้ติดเรื้อรังหรือกลุ่มที่กลับมาสูบบุหรี่หรือดื่มซ้ำ</p> <p>“ในพื้นที่จะมีสองกลุ่มหลักที่ยังเข้าถึงยาก คือ หยุดแล้วกลับมาซ้ำ กับ ต้นแบบแฝง เราจะทำอย่างไร อย่างน้อย ตัวเราเองต้องมีเจตนาเริ่มต้นที่ชัดเจนก่อน”</p> <p>ต้องมีใครมาเกี่ยวข้องบ้าง และเกี่ยวข้องอย่างไร</p> <p>- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียน หน่วยงาน สาธารณสุข ร่วมกัน ดำเนินการป้องกันปัจจัยเสี่ยง</p> <p>“โรงเรียนคุณครูก็ให้เด็กทำกิจกรรมต่างๆ เล่นกีฬา ได้รับทุนจากรพ.สต.ทำ ทูปี้นัมเบอร์วัน อบต. ก็ให้ส่งเสริมกีฬา แต่กิจกรรมเหล่านี้ยังไม่สามารถดึงเด็กออก</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
	<p>-มีทักษะปฏิเสธ โดยใช้การอ้างถึง เช่น อ้าง อสม. อ้างหมอ อ้างเด็กในครอบครัว</p> <p>“อสม.เป็นตัวอย่าง อย่างบอกว่าเป็นผ้า อสม.ต้องหยุด หรืออ้างว่าบ้านนี้มีเด็กเล็ก คนป่วย ต้องหยุด เพื่อให้เกิดความเกรงใจ”</p> <p>- มีบุคคลต้นแบบ</p> <p>“เจ้าอาวาสที่นี่เมื่อก่อนสูบบุหรี่มาก พอตอนหลังมาหยุดได้ ท่านก็เป็นตัวอย่างแล้วพูดเทศน์เตือนญาติโยมให้ลด ละ เลิก”</p> <p>“อสม. ที่นี่เป็นต้นแบบได้ ทุกคน เลิกสูบ เลิกดื่มกันทุกคน”</p>	<p>“บอกผลร้ายของเหล้า บุหรี่ ให้ได้รู้กัน พร้อมยกตัวอย่างจริง ๆ ให้ดูเลย”</p> <p>-ใช้สื่อโซเชียลในการกระตุ้นหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรม</p> <p>“เดี๋ยวนี้สื่อโซเชียล เป็นเหมือนดาบสองคมทำให้เกิดการเลียนแบบได้ ทั้งชวนให้ไปอยากลอง หรือ ลด ละ เลิกก็ได้ แต่ในชุมชนละอายนี้จะมีส่วนที่ ลด ละ เลิกได้มากกว่า”</p> <p>“ต้องรู้เท่าทันสื่อโซเชียลด้วย ก่อนบริโภคทำยังไงให้เด็กได้ตรงตรงก่อน”</p> <p>-การปฏิบัติตามข้อบังคับทางกฎหมายอย่างเคร่งครัด</p> <p>“วัด ต้องทำให้เป็นวัดจริง ๆ ต้องปลอดสุราตามที่กฎหมายบอก แต่ยังไม่ค่อยมีใครปฏิบัติตาม”</p>	<p>จากปัจจัยเสี่ยงได้ยังไม่ถาวร ควรต้องมีคนมารับช่วงต่อ”</p> <p>-หน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ ต้องมีการดูแลติดตามผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง มีการประสานงานกันอย่างต่อเนื่อง ระหว่างหน่วยงานในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>“รพ.ร.ยุพราชฉวางเป็นเครือข่ายในการดูแลส่งต่อผู้ป่วยและประสานงาน เพราะเคลสผู้ติดต้องได้รับการดูแลต่อเนื่องหลังจากออกจากรพ.แล้วด้วย”</p> <p>- ควรมีหน่วยงานที่จัดให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างหน่วยงานอื่น ๆ ในพื้นที่หรือต่างพื้นที่ ในรูปแบบการศึกษาดูงาน หรือเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้</p> <p>“ถ้ามีโอกาส ต้องนำเสนอของพื้นที่อื่น ๆ ด้วย จะเป็นการบรรยายหรือดูงาน ก็ได้ เราก็อยากเรียนรู้จากที่อื่นด้วย”</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
		<p>“สถานที่ราชการห้ามสูบบุหรี่ ห้ามดื่มแอลกอฮอล์ อย่างรพ.สต.เป็นตัวอย่างว่าบริเวณ รพ.สต.ห้ามสูบบุหรี่ห้ามดื่ม”</p> <p>-การสื่อสารที่สามารถสร้างแรงจูงใจได้</p> <p>“พูดในคลินิกทุกวัน ถึงโทษพิษภัยบุหรี่ สุรา ยาเสพติด แต่ถ้าเป็นสั่งสอน สั่งเกตดูเค้าจะไม่ฟัง แต่ถ้าเป็นลักษณะชวนถามชวนคุย ว่าสูบแล้วเป็นยังไง ลด แล้วเป็นยังไง ดูเค้าจะชอบกันมากกว่า”</p> <p>-การสร้างความรู้เกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพในทุกกลุ่มวัย</p> <p>“ต้องทำยังไงที่จะแทรกความรู้เข้าไปให้ถึงทุกกลุ่มวัย หรือทุกหน่วยงานบริการอย่าง งานแม่และเด็ก หญิงตั้งครรภ์ที่มาฝากท้อง เราจะให้ความรู้เบื้องต้นแค่นั้น อย่างไรเพื่อให้เป็นเขาเข้าใจ และมีทางเลือกในการปฏิบัติตัว”</p>	

ตาราง 11 พื้นที่มี สคส. ร่วมดำเนินการ : ตำบลในเมือง อ.พิมาย จ. นครราชสีมา

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>1.ระดับตัวบุคคล</p> <p>1.1 การรับรู้สภาวะสุขภาพทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ การนอนหลับ ความเจ็บป่วย อุบัติเหตุ</p> <p>- สุขภาพร่างกายและจิตใจดีขึ้น</p> <p>แข็งแรง</p> <p>“กินข้าว นอนหลับได้ดี”</p> <p>“ดีกว่าเก่าเยอะ ไม่เจ็บไข้แข็งแรงขึ้น”</p> <p>“อ้วนขึ้น”</p> <p>“หน้าตาดีขึ้น”</p> <p>“ร่างกายดีขึ้น จิตใจดีขึ้น”</p> <p>1.2 ผลที่เกิดขึ้นด้านแรงงาน/การหารายได้</p> <p>- สามารถทำงาน หารายได้มากขึ้น</p>	<p>1. ผู้หยุดดื่มต่อเนื่องหลังออกพรรษามากกว่า 3 เดือน ส่วนใหญ่คือผู้ที่เลิกดื่มได้แล้ว</p> <p>2. ผู้มีความตั้งใจเลิกดื่มตลอดชีวิต ส่วนใหญ่คือผู้ที่เลิกดื่มได้แล้ว</p> <p>3. ปัจจัยที่ทำให้คน ลด ละ หรือหยุดดื่มสุราได้ต่อเนื่อง (หลังเข้าพรรษา 3 เดือนขึ้นไป)</p> <p>- ความตระหนักในตนเอง</p> <p>แรงจูงใจภายในต่อการหยุดดื่มเพื่อสุขภาพ</p> <p>“เราต้องเป็นตัวอย่าง ดูแลสุขภาพตัวเอง”</p>	<p>1.กลไก กระบวนการสนับสนุนการจัดรณรงค์เหล้าเข้าพรรษาทุกปี</p> <p>-ผู้นำทำ</p> <p>“พื้นที่จะทำหรือไม่ทำขึ้นอยู่กับผู้นำอันดับแรกเลย ที่นี้เป็นผู้นำตามธรรมชาติ”</p> <p>- การทำประชาคม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น</p> <p>“สคส.เป็นผู้เปิดเวทีพูด แล้วใช้เรื่องเล่าของแต่ละคน มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน”</p> <p>“ประชาคมพิมายเข้มแข็ง”</p> <p>-กำหนดในแผนงานโครงการประจำปี</p> <p>“ปี 66 นี้ เตรียมแผนงดเหล้าไว้แล้ว ต้องสร้างความต่อเนื่อง”</p>	<p>1.กลไก และกระบวนการที่สนับสนุนการขยายผลการรณรงค์เหล้าไปหมู่บ้านหรือชุมชนอื่น</p> <p>-ต้องมีผู้นำ ทั้งผู้นำตามธรรมชาติ และผู้นำทางการ</p> <p>“การทำเรื่องเหล้าสูงสุดอยู่ที่นายอำเภอ ต้องมีเจ้าภาพ ผู้นำตามธรรมชาติด้วย”</p> <p>“อย่าไปฝากความหวังกับผู้นำหน่วยปกครอง เพราะเค้าอยู่ 4 ปีเดียวก็ไป”</p> <p>“เราต้องปรับพฤติกรรมการกิน ผู้นำต้องคิดแบบนี้ ผู้ใหญ่ กำนันต้องเป็นคนที่ใส่ใจลูกบ้าน ผู้ว่าฯก็ต้องคิดว่าประชาชนเป็นลูก”</p> <p>“ที่จัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนก็ใช้ที่วัด ตั้งกันเอง มีหลวงพ่อกอยสนับสนุน”</p> <p>-นโยบายและมีตัวอย่างต้นแบบ</p> <p>“พอลอดบทเรียนของตำรวจพิมายได้ก็ส่งให้ สคส. ทำหนังสือถึงสำนักงานตำรวจเพื่อชวนตำรวจทั่วประเทศ แล้วใช้ต้นแบบของตำรวจพิมายเป็นตัวอย่าง”</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>“ทำงานทำการได้ หาเงินได้เอง” “มีเงินเก็บ”</p> <p>2. ระดับครอบครัว</p> <p>สัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัว</p> <p>- สัมพันธ์ภาพในครอบครัวดีขึ้น</p> <p>การทะเลาะขัดแย้งน้อยลง</p> <p>“ช่วยทำงานของครอบครัวได้”</p> <p>3.ระดับสังคม</p> <p>ความสัมพันธ์ /การมีส่วนร่วมในชุมชน/บทบาทหน้าที่ในชุมชน</p> <p>- มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของชุมชนมากขึ้น อาทิ จิตอาสา</p> <p>“มีงาน มีกิจกรรมอะไร ก็เรียก ก็ชวนกันมาช่วยกันทำ”</p> <p>“มาบำเพ็ญประโยชน์กัน”</p>	<p>“พอหยุดได้แล้ว อะไร ดี ๆ ก็ตามมา ร่างกาย การทำงาน ครอบครัว”</p> <p>-ได้รับการเสริมแรง สนับสนุนจากภายนอก อาทิ ครอบครัว</p> <p>ชมรมคนหัวใจเพชร</p> <p>“ครอบครัวนี้สำคัญ ช่วยสนับสนุนช่วยเชียร์”</p> <p>“ลูกเป็นคนบอก แม่ให้มาเลิกเหล้า”</p> <p>“ให้หลาน เป็นคนติดตามยาย หลานเป็นคนมารายงานแกนนำทุกวันศุกร์”</p>	<p>“ต้องกระตุ้นทุกปี หยุดไม่ได้”</p> <p>2.กลไก กระบวนการ ที่เอื้อต่อการลด ละ เลิกเหล้า อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี</p> <p>-การยกย่อง เชิดชู ชม เชียร์</p> <p>“ของตำรวจพิมายที่ทำไป มีพิธีมอบประกาศให้โดยตำรวจภาค 3”</p> <p>“มีการมอบใบประกาศ แล้วก็ป็นสมาชิกของชมรมคนหัวใจเพชร”</p> <p>“คนในครอบครัว เป็นคนที่จะชมเชียร์ได้ก่อนเลย”</p> <p>-การมีความรอบรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์</p> <p>“ทุกคนต้องรู้ กฎหมาย พรบ.ควบคุม จะได้รู้และพูดกันได้ แล้วก็ถ่ายทอดต่อให้เด็กได้”</p>	<p>“ต้องมีเรื่องเหล้าบรรจุอยู่ใน พชอ.ด้วย”</p> <p>“หมู่บ้านอื่นเห็นเราดี จะมาขอร่วมเอง”</p> <p>-การประชาสัมพันธ์เชิญชวน อาทิ ใช้สื่อบุคคล</p> <p>“ต้องจุดประกายสร้างด้วยการสร้างแรงบันดาลใจ ให้แกนนำไปพูดสร้างแรงบันดาลใจ ใช้เรื่องเล่าของแต่ละคนที่น่าสนใจ”</p> <p>“ใช้คำพูดทางบวกเวลาชวน อย่างผู้กำกับจะพูดว่า มีเรื่องดี ๆ มาชวนทำ ลดวงเหล้าเป็นวงกีฬา งดเหล้าทำความดีแบบนี้จะได้คนสมัครใจ”</p> <p>-การแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้ร่วมกัน</p> <p>“ชุมชนบ้านช่วยในใช้กระบวนการของ สคส. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พูดโดยใช้เรื่องเล่า”</p> <p>“การเรียนรู้ที่ดีเริ่มจากผู้นำกิจกรรม ทุกครั้งที่ทำกิจกรรม จะเกิดการเรียนรู้ทุกครั้ง”</p> <p>-หาตัวแทนหรือแกนนำที่เป็นตัวอย่างนำทำในองค์กรหรือชุมชนให้ได้</p> <p>“จะไปชวนสำนักงาน...ต้องจับคนที่เป็นดาวขององค์กรนั้นๆไปต่อก็จะกลืนทั้งองค์กร”</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
		<p>“การใช้กฎหมาย เราใช้การเตือน บอกว่า “ขอได้ไหม” ถ้าใครยังทำ ทาย ยังขายอยู่ จับจริง”</p> <p>“ก่อน มีพรบ. มีวัดปลอดเหล้า ก่อน”</p>	<p>“หาตัวแทนเข้าไปทำก่อน แล้วค่อยๆขยับต่อ”</p> <p>“ปีนี้จะขยายไปทำในชุมชนในอำเภอเมือง พอเราทำไป เราจะเห็นเพื่อน”</p> <p>-ขยายกลุ่มเป้าหมาย ไปกลุ่มเด็กและเยาวชน</p> <p>“คนเดิมติดกระแสแล้ว จะขยับไปวัยรุ่นหนุ่มสาวเด็กเล็ก โรงเรียนในเขต”</p> <p>“เด็กที่อยู่กับเราจะมีภูมิทุกคน YSDN อย่างครูจ๊ีบ ครู เพรม เด็กเราที่โตแล้วก็กลับมาช่วยเพราะเคยได้รับการ ช่วยเหลือดูแลจากกลุ่มผู้ใหญ่มาก่อน”</p> <p>“ต้องปลูกฝังความคิดตั้งแต่เด็กเล็ก”</p> <p>-มีภาคีเครือข่าย</p> <p>“ประชาคมงดเหล้าพิมาย เรามี 15 ภาคี เราก้จะขยายไป ตามภาคี อย่างปีนี้จะขยายไปทำในชุมชนในอำเภอเมือง”</p> <p>ต้องมีใครมาเกี่ยวข้องบ้าง และเกี่ยวข้องอย่างไร</p> <ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานภาคท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาลตำบลหรือ องค์การบริหารส่วนตำบลต้องเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องนี้ - สคส. ส่วนกลาง สนับสนุนสื่อ งบประมาณ

ตาราง 12 พื้นที่ดำเนินการเอง : ตำบลนิคมสร้างตนเอง อ.พิมาย จ.นครราชสีมา

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>1.ระดับตัวบุคคล</p> <p>1.1 การรับรู้สภาวะสุขภาพทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ การนอนหลับ ความเจ็บป่วย อุบัติเหตุ</p> <p>- สุขภาพร่างกายและจิตใจแข็งแรงบุคลิกภาพ ดีขึ้น</p> <p>“หนุ่มขึ้น”</p> <p>“หน้าตาดีขึ้น”</p> <p>“มีเรี่ยวแรงมากกว่าเดิม”</p> <p>“อารมณ์ดี”</p> <p>1.2 ผลที่เกิดขึ้นด้านแรงงาน/การหารายได้</p> <p>- สามารถทำงาน หารายได้มากขึ้น</p> <p>“ทำงานได้”</p> <p>“รับจ้างได้มากขึ้น เงินก็มากขึ้น”</p> <p>2. ระดับครอบครัว</p> <p>สัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัว</p>	<p>1. ผู้หยุดดื่มต่อเนื่องหลังออกพรรษามากกว่า 3 เดือน ส่วนใหญ่คือผู้ที่เลิกดื่มได้แล้ว</p> <p>2. ผู้มีความตั้งใจเลิกดื่มตลอดชีวิต ส่วนใหญ่คือผู้ที่เลิกดื่มได้แล้ว</p> <p>3. ปัจจัยที่ทำให้คน ลด ละ หรือหยุดดื่มสุราได้ต่อเนื่อง (หลังเข้าพรรษา 3 เดือนขึ้นไป)</p> <p>-ให้ความรู้</p> <p>“ก่อนเข้าพรรษา อบต. รพ.สต. จะจัดอบรมก่อนทุกปี”</p> <p>“รพ.สต. ออกให้ข้อมูลโทษของเหล้า บุหรี่ มีการยกตัวอย่างเคสจริง”</p> <p>“บางครั้ง อบต. ไม่ได้จัดอบรม ชาวบ้านจะมาทวงถามกันเองว่ามีหรือไม่มี”</p>	<p>1.กลไก กระบวนการสนับสนุน การจ้ดรณรงค์ คังดเหล้าเข้าพรรษาทุกปี</p> <p>-การสนับสนุนจากผู้นำภาคท้องถิ่น</p> <p>“ตำบลนี้ได้รับทุนจาก สป.สช. โดยชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้าน ช่วยกันขับเคลื่อน งานบุญปลอดเหล้า”</p> <p>-สื่อสารซ้ำๆ บ่อยๆ</p> <p>“ที่เป็นประเพณีได้ เพราะกระตุ้นกันบ่อยๆ พูดบ่อยๆ ทำทุกปี”</p> <p>2.กลไก กระบวนการ ที่เอื้อต่อการลด ละ เลิกเหล้า อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี</p> <p>- มีต้นแบบ</p>	<p>1.กลไก และกระบวนการที่สนับสนุน การขยายผลการรณรงค์งดเหล้าไปหมู่บ้านหรือชุมชนอื่น</p> <p>-การนำและสนับสนุนทรัพยากรจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>“ตำบลนี้ได้รับทุนจาก สป.สช. โดยชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านช่วยกันขับเคลื่อน”</p> <p>“ทุกอย่างมาจากโครงการของกองทุน สป.สช.</p> <p>-มีต้นแบบ เริ่มต้นจากเล็ก ๆ แล้วขยายต่อ</p> <p>“แรก ๆ ทำ 2 หมู่บ้านก่อนจากนั้นค่อยๆ เพิ่ม จน ปี 2564 ครบทั้ง 22 หมู่”</p> <p>“จะมีการถามกันในที่ประชุมหมู่บ้าน ไหนทำ ส่วนหมู่บ้านที่ยังไม่ได้ทำจะกลัวเสียหน้า ก็จะทำตามที่หลัง”</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>- สัมพันธภาพในครอบครัวดีขึ้น การทะเลาะขัดแย้งน้อยลง</p> <p>“กินข้าวด้วยกัน ไม่ทะเลาะ”</p> <p>“ช่วยกันทำงาน ไม่ขัดกัน”</p> <p>3.ระดับสังคม</p> <p>ความสัมพันธ์ /การมีส่วนร่วมในชุมชน/ บทบาทหน้าที่ในชุมชน</p> <p>- สามัคคีกัน</p> <p>“เป็นตัวช่วยให้อีกกัน ถึงเวลาก็ชวนกัน อสม ก็แนะนำงดลด มางดลดด้วยกัน เหมือนจะเป็นประเพณีไปแล้วทุกหมู่บ้าน”</p> <p>“เกิดความเห็นอกเห็นใจกัน มีอะไรก็มาช่วยกัน”</p> <p>- ความรุนแรงในชุมชนน้อยลง</p> <p>“พองด ลดกันได้ งานบุญงานบวชงานศพด ในวัดก็ปลอด การทะเลาะกันก็ไม่มี”</p> <p>“เคลที่อาละวาดจะไม่ใช้สุรารายเดียว จะมียาเสพติดด้วยแต่ก็มีจำนวนไม่มาก”</p>	<p>“อบรมเรื่องสุขภาพให้กับกลุ่ม อสม. เพื่ออสม.จะได้ไปเฝ้าระวังในหมู่บ้านของตัวเองต่อ”</p> <p>-มีผู้สนับสนุน ให้กำลังใจ อาทิ ครอบครัว ผู้ใหญ่บ้าน</p> <p>“กำลังใจนี้สำคัญ ทำอย่างไรให้เขารู้ว่า เขามีคุณค่า”</p> <p>“พูดชม บ่อย ๆ ตอกย้ำเรื่อยๆ เขาจะมั่นใจและทำได้”</p>	<p>“ที่นี่ผู้นำท้องถิ่นไม่ดี เป็นปัจจัยสำคัญเลย”</p> <p>“ผู้นำ ไม่ดีทุกคน”</p> <p>-สร้างให้เกิดจิตสำนึก</p> <p>“พูดบ่อย ๆ ซ้ำๆ มีคนคอยช่วยให้กำลังใจ ติดตาม พอเขาทำได้ ตอนนี้จะอยู่ในจิตสำนึกแล้ว เขารู้เอง พอถึงเวลาเขาจะหยุดเอง เหมือนเป็นประเพณีแล้ว”</p> <p>-ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องปฏิบัติตาม ข้อบังคับของกฎหมาย</p> <p>“งานบุญปลอดเหล้า จะมีตัวชี้วัดร้านค้าในหมู่บ้านจะขายตามเวลา มีป้ายติด ป้ายห้ามจำหน่ายเวลาไหนถึงเวลาไหน”</p> <p>“มีประเมินร้านค้าจากการมาทำข้อตกลงร่วมกันก่อน เดียวนี้ร้านชำทันสมัยขึ้นปรับเป็นมินิมาร์ท”</p>	<p>-เริ่มจากกิจกรรมปลอดเหล้าภายใต้เทศกาลอะไรก็ได้ไม่จำเป็นต้องเริ่มที่งดเหล้าเข้าพรรษา เพื่อให้เกิดประสบการณ์และรับรู้ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น</p> <p>“เคยร่วมโครงการกับจิตเวชทำเรื่องสุรา แล้วก็ต่อมาชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้าน ขับเคลื่อนเรื่องงานบุญงานศพ บวชปลอดเหล้า”</p> <p>-ทำประชาคมหมู่บ้าน และการประชุมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>“ก่อนจะเริ่มทำอะไรหมู่บ้านต้องประกาศ ต้องมีการทำประชาคม คนในชุมชนจะได้รู้”</p> <p>“ชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านมีการประชุมทุกเดือน ทุกวันที่ 20 ทำให้ได้คุยกันตลอด คุยกันเกี่ยวกับโครงการเสนอโครงการขอทุน ส่วนราชการก็จะมาร่วมฟังด้วย”</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
		<p>“ที่นี่วัดปลอดเหล้า เจ้าอาวาสไม่ให้มีเหล้าในวัด แต่รอบๆ มี”</p> <p>-พระสงฆ์เป็นผู้สนับสนุนด้านความรู้และกำลังใจ</p> <p>“จะมีการนิมนต์หลวงพ่otechniqueเกี่ยวกับเรื่องเหล้าทุกเทศกาล”</p>	<p>-ขยายสู่กลุ่มเด็กและเยาวชน โดยการเฝ้าระวัง</p> <p>“ทำอย่างไรเราจึงจะลดนักดื่มลงได้ เราก็ต้องเฝ้าระวังตั้งแต่อายุน้อยๆ ตอนนนี้เด็กมีไปออกค้ายามีกินน้ำแดง สบายกลายเป็นเรื่องปกติ โดยเฉพาะในเด็กผู้หญิงมากกว่าเด็กผู้ชาย เราต้องกลับมาที่กลุ่มนี้ให้มากขึ้น”</p> <p>“ต้องเฝ้าระวังโดยเฉพาะกลุ่ม 15 ปี”</p> <p>ต้องมีใครมาเกี่ยวข้องบ้าง และเกี่ยวข้องอย่างไร</p> <p>- หน่วยงานภาครัฐ ทั้งฝ่ายปกครอง ฝ่ายท้องถิ่น ฝ่ายสาธารณสุข ฝ่ายการศึกษา และภาคเอกชน</p>

ตาราง 13 พื้นที่มี สคส. ร่วมดำเนินการ : หมู่ที่ 1 บ้านหนองไชนก ต.หนองไชนก อ.ม่วงสามสิบ จ.อุบลราชธานี

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>1.ระดับตัวบุคคล</p> <p>1.1 การรับรู้สภาวะสุขภาพทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ การนอนหลับ ความเจ็บป่วย อุบัติเหตุ</p> <p>- สุขภาพดีขึ้น ไม่มีภาวะแทรกซ้อนของโรคประจำตัว</p> <p>“เมื่อเลิกดื่ม รู้สึกสุขภาพดีขึ้น เบาหวานไม่ขึ้น หมอลดยาให้ ดีใจ”</p> <p>“ลดดื่ม ไม่ค่อยป่วย ร่างกายแข็งแรงมากขึ้น”</p> <p>1.2 ผลที่เกิดขึ้นด้านการงาน/การหารายได้</p> <p>- ครอบครัวมีรายได้เพิ่มขึ้น ประหยัดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน</p> <p>“ทำนาได้ทนขึ้น ไม่ต้องจ้างคนอื่น ทำให้ประหยัดเงินได้มากกว่าทุกปี”</p>	<p>1. จำนวนผู้หยุดดื่มต่อเนื่องหลังออกพรรษามากกว่า 3 เดือน</p> <p>- มีผู้ปฏิบัติตามงดเหล้าเข้าพรรษา 46 ราย, ลดดื่ม 22 ราย, งดดื่มครบพรรษา 19 ราย, งดดื่มหลังออกพรรษามากกว่า 3 เดือน จำนวน 9 ราย</p> <p>2. จำนวนผู้มีความตั้งใจเลิกดื่มตลอดชีวิต</p> <p>- ตั้งใจงดดื่มตลอดชีวิต 4 ราย โดยมีคนที่เคยประสบอุบัติเหตุจนพิการจากดื่มแล้วขับ 1 ราย และเจ็บป่วยจากโรคเบาหวานและพอกไต 1 ราย ส่วนอีก 2 ราย ตั้งใจงดดื่มเพราะครอบครัว และเห็นว่า เป็นปัญหาครอบครัว</p> <p>3. ปัจจัยที่ทำให้คนหยุดดื่มต่อเนื่องหลังออกพรรษา 3 เดือนขึ้นไป</p> <p>- ผลกระทบจากการดื่ม เช่น ความพิการ การเสียชีวิตจากอุบัติเหตุดื่มแล้วขับ</p>	<p>1. กลไกสนับสนุนการจัดรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษาทุกปี</p> <p>- ความต่อเนื่องของการดำเนินงานด้านการรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษาเริ่มต้นในปีงบประมาณ 2562 และจัดทุกปี มีผู้รับผิดชอบจากเครือข่ายองค์กรงดเหล้า และ สสอ.ม่วงสามสิบ สนับสนุนงบประมาณ</p> <p>- ความเชื่อถือในตัวผู้นำชุมชนทั้งโดยตำแหน่งและโดยธรรมชาติทำให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจ</p> <p>- จุดเด่นของชุมชนหนองไชนกเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง มีความรัก ความผูกพันและเห็นอกเห็นใจกันเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ส่วนใหญ่นับถือและศรัทธาในพระพุทธศาสนา โดยมีพระครูวัดป่าที่ชาวบ้านศรัทธา เป็นกุญแจสำคัญในการดำเนินงาน ผ่านถนนสาย</p>	<p>กลไกสนับสนุนการขยายผลไปยังหมู่บ้านอื่น</p> <p>- การรณรงค์ที่ต่อเนื่อง และมีการประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สสอ.ม่วงสามสิบ ปกครองอำเภอ</p> <p>- การศึกษาดูงานจากหมู่บ้านอื่น</p> <p>- การประชาสัมพันธ์</p> <p>- มีบุคคลต้นแบบเลิกเหล้า เป็นแบบอย่างได้ ช่วยเป็นกระบอกเสียง</p> <p>- การเชิดชูและมอบเกียรติบัตรจากผู้นำท้องถิ่น</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>“พอหยุดตีไม้เมา ก็มารับจ้างทำงาน ได้เพิ่มขึ้น”</p> <p>“ค่าใช้จ่าลดลง มีเงินเก็บมากขึ้น”</p> <p>“เงินที่ซื้อเหล้า เอามาเก็บ ไม่คิดว่าจะได้เงินเก็บเยอะเกือบห้าพันบาท”</p> <p>“แต่ก่อนพอกินเหล้า เงินไม่พอใช้จ่าย บางทีแม่ต้องหยิบยืมพี่น้อง”</p> <p>“พอเลิกเหล้า มีเงินใช้หนี้ ฤษ.มากขึ้น”</p> <p>2. ระดับครอบครัว</p> <p>สัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวดีขึ้น</p> <p>“ครอบครัวมีความสุข รักใคร่กันมากขึ้น”</p> <p>“พูดกันดีขึ้น ขัดกันไม่ค่อยมีแล้ว”</p> <p>“ปรับตัวกันได้ เวลาจะมีเรื่องหรือคิดไม่ตรงกัน”</p> <p>3.ระดับสังคม</p>	<p>“แต่ก่อนมีคนในหมู่บ้านเมาแล้วขับรถชนกันเสียชีวิต ทำให้กลัวว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดกับตัวเองซักวัน”</p> <p>“เมาแล้วไปขับรถมอเตอร์ไซด์ จนต้องตัดขาจากอุบัติเหตุ ทำให้คิดได้ ไม่กลับไปตีไม้เมาอีก”</p> <p>- ครอบครัว ขึ้นชม ให้กำลังใจและสนับสนุนให้เลิกตีไม้</p> <p>“เห็นครอบครัวมีความสุข ลูกสาวขอร้องให้เลิก ทำให้ต้องเลิกให้ได้”</p> <p>“แม่ให้กำลังใจ นึกถึงหน้าแม่แล้วไม่อยากตีไม้”</p> <p>“พี่สาว พ่อ แม่ ช่วยชี้แนะให้ข้คิดต้องการให้ ลดเหล้า สุรา”</p> <p>“ลูกสาว เข้ามาดูแล สนับสนุน ให้กำลังใจเรื่อง ลดเหล้า สุรา”</p> <p>“แม่ ภรรยา ลูกสาว ดีใจที่หยุดได้ ชมเชยให้กำลังใจ”</p> <p>“พูดคุยกันในครอบครัว ให้กำลังใจ บอกความรู้สึกของคนในครอบครัวที่มีต่อเขาที่ลด เหล้า ได้”</p>	<p>วัฒนธรรมและการเกื้อกูล ช่วยเหลือเยียวยาใจกันและกัน</p> <p>2. กลไกที่เอื้อต่อการลด ละ เลิกเหล้าอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี</p> <p>2.1 การติดตามกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง</p> <p>“เจ้าหน้าที่ รพ.สต.หนองไข่นกเข้ามาให้คำแนะนำ ให้กำลังใจในหมู่บ้าน ที่ผ่านมามีทั้งคนที่เลิกได้ 6 เดือน หรือ 1 ปี ขึ้นไป ส่วนมากมีโรคประจำตัว คนที่ไม่เลิกก็มีแต่ลดลง ไม่มีเรื่องรุนแรงอีก”</p> <p>“พระครูวัดป่าหนองไข่นก ร่วมกับ ผู้นำชุมชนและอาสาสมัครสาธารณสุขออกเยี่ยมบ้านผู้เข้าร่วมโครงการลดเหล้าเข้าพรรษาทุกวันพระใหญ่ (เดือนละ 1 ครั้ง) หลังตักบาตร เอาอาหารแห้งไปให้ด้วย”</p> <p>2.2 การปฏิญาณตนโดยรวมตัวกันที่วัดป่าหนองไข่นก ในวันออกพรรษา เพื่อร่วม</p>	<p>- มีทีมผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง มีการประสานที่ดีที่สามารถเป็นชุมชนต้นแบบในการขับเคลื่อนงานหลายๆด้านที่ผ่านมาได้</p> <p>- การสนับสนุนงบประมาณในหมู่บ้านที่เริ่มดำเนินการ จากหน่วยงานหรือองค์กรงดเหล้า</p> <p>- การติดตามและประเมินผลเป็นระยะ ช่วยกระตุ้นการดำเนินงาน</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>ความสัมพันธ์ /การมีส่วนร่วมในชุมชน/บทบาทหน้าที่ในชุมชน</p> <p>- มีแกนนำกลุ่มได้นัดและติดตามสมาชิกกลุ่มในชุมชน มีการรวมตัวทำกิจกรรมออกกำลังกาย และเข้าร่วมถนนสายวัฒนธรรมหลีกเลี่ยงการตีมีเหล้า สดเวลาว่าง มีเวลาอยู่บ้านกับครอบครัวและไม่ตีมีเหล้าในครอบครัวหรือเมื่อไปในชุมชน</p> <p>- ได้รับแจกโปสเตอร์ สติกเกอร์ ต่างๆ จากอาสาสมัครสาธารณสุข เป็นโปสเตอร์เชิญชวนงดเหล้าเข้าพรรษา และการกำหนดวันขายเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ เวลาที่จำหน่ายและวันที่หยุดจำหน่าย รวมทั้งอายุผู้ซื้อ ร้านที่เข้าร่วมโครงการฯ ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด</p>	<p>-ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากแกนนำชุมชน อาทิ การให้กำลังใจ การให้ความรู้ ให้คำปรึกษา หรือให้สิ่งของเครื่องยังชีพ การติดตาม</p> <p>“พระครูวัดป่าร่วมกับผู้นำชุมชนและ อสม.ออกเยี่ยมผู้ป่วยและครอบครัวพูดคุย ให้กำลังใจ ปรับความเข้าใจกัน และช่วยแก้ปัญหาในครอบครัว”</p> <p>“พระครูจะออกเยี่ยมและนำข้าวปลา อาหารแห้งไปเยี่ยม หลังตักบาตรทุกวันพระ ทำให้มีกำลังใจมากขึ้น ไม่อยากตีมีอีก”</p> <p>“ถ้ายังตีมี จะไม่กล้าไปทำบุญ ไม่กล้าพบพระ และร่วมกิจกรรมกับคนอื่นเขา”</p> <p>“รพ.สต. ลงพื้นที่เป็นระยะโดยผสมผสานกับงานอื่นๆ ในการลงชุมชน จะพูดคุยชวนและชี้แจงการลด ละ เลิก เครื่องตีมีแอลกอฮอล์ด้วยทุกครั้ง”</p> <p>“ผู้ใหญ่บ้านเปิดเสียงตามสาย อ่านบทความเกี่ยวกับเรื่องโทษของสุรารูปย่อย ๆ”</p> <p>“พระครูวัดป่า ได้นำเรื่องโทษพิษ ภัย ของสุรา ในการเทศนาทุกวันพระด้วย”</p>	<p>กิจกรรม ลด ละ เลิกสุรา และรับพร พร้อมใบประกาศเกียรติคุณจากพระครูวัดป่าหนองไช่</p> <p>2.3 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพสำหรับกลุ่มเข้าร่วมโครงการฯ</p> <p>- การให้ความรู้โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เรื่องที่เกี่ยวกับการดูแลตนเองขณะลด ละ เลิก สุรา โทษพิษภัยของสุรา การออกกำลังกาย</p> <p>- การเล่าประสบการณ์การลด ละ เลิก สุรา โดยผู้ที่มีประสบการณ์และ ลด ละ เลิก สุรา ได้</p> <p>- การเทศน์ให้แง่คิดและการดำรงชีวิตโดยพระสงฆ์</p> <p>2.4 กิจกรรมเสริมสร้างแรงจูงใจสำหรับกลุ่มเข้าร่วมโครงการฯให้หยุดตีมีต่อเนื่อง</p>	

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
	<p>“ตอนแรกทะเลาะกับภรรยา พอพระครูและผู้ใหญ่บ้านมาช่วยคุย ให้ปรับตัว จะทำให้ครอบครัวไม่ทุกข์ คิดว่ามีทางออก”</p> <p>-บุคคลต้นแบบเลิกเหล้า เป็นแบบอย่าง</p> <p>“มีคนเลิกเหล้าได้ คิดว่าเค้าทำได้ เราต้องทำได้”</p> <p>- มีป้ายเรื่องโทษของสุรา บุหรี่ ติดเตือนใจไว้ทุกที่เตือนใจได้ดี</p> <p>“ไปเจอป้ายเตือนใจได้ ตอนแรกคิดจะไปซื้อเหล้าเลยเดินกลับบ้าน”</p> <p>-มีการรวมกลุ่มสมาชิกเลิกสุราเพื่อสนับสนุนกันเอง</p> <p>“มาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเวลาต้องเผชิญปัญหาเมื่ออยากดื่มหรือเมื่อรู้สึกถอดใจ ก็มาเล่าสู่ให้สมาชิกกลุ่มฟัง”</p> <p>“บางครั้งเพื่อนมาชวนดื่ม ตอนแรกใจแข็ง ชวนหลายครั้งเริ่มใจอ่อน ต้องเข้าวัดมาพบกลุ่ม(กลุ่มปฏิญาณตนงดเหล้า) รู้สึกไม่อยากดื่ม”</p>	<p>- มีการมอบเกียรติบัตรให้กับคนที่เข้าร่วมปฏิญาณตนงดเหล้าครบพรรษาทุกคน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง</p> <p>“ท่าน สสอ. หรือ ผอ.รพ.สต.ในชุมชนได้มอบใบประกาศนียบัตรให้เจ้าภาพงานศพปลอดเหล้าและอบายมุข จำนวน 18 งาน”</p> <p>2.5 การปฏิบัติตามข้อบังคับของกฎหมาย</p> <p>“ร้านค้าจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ดขายมี 1 ร้าน ยังขายปกติ 1 ร้าน แต่ไม่ทำผิดกฎหมาย”</p>	

ตาราง 14 พื้นที่ดำเนินการเอง : หมู่ที่ 5 บ้านสองคร ต.กุดชุม อ.กุดชุม จ.ยโสธร

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>1.ระดับตัวบุคคล</p> <p>1.1 การรับรู้สภาวะสุขภาพทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ การนอนหลับ ความเจ็บป่วย อุบัติเหตุ -สุขภาพร่างกายแข็งแรง นอนหลับได้ดีขึ้นอารมณ์แจ่มใส โหม้หงุดหงิดน้อยลง</p> <p>“ที่เคยไม่โง่งายก็ ไม่ค่อยเป็นแล้ว”</p> <p>“กินข้าว นอนหลับ ดี สบายใจขึ้น”</p> <p>1.2 ผลที่เกิดขึ้นด้านการงาน/การหารายได้</p> <p>“มีอาชีพ หาเงินได้ ไม่ต้องกวนใคร”</p> <p>“พอหยุดกิน ก็ทำงานได้ มีแรง”</p>	<p>1. ผู้หยุดดื่มเนื่องจากหลังออกพรรษามากกว่า 3 เดือน จำนวน 6 ราย</p> <p>2. ผู้มีความตั้งใจเลิกดื่มตลอดชีวิต ส่วนใหญ่คือผู้ที่เลิกดื่มได้แล้ว</p> <p>3. ปัจจัยที่ทำให้คน ลด ละ หรือหยุดดื่มสุราได้ต่อเนื่อง (หลังเข้าพรรษา 3 เดือนขึ้นไป)</p> <p>3.1 การบูรณาการในการบำบัด/และฟื้นฟูกลุ่มผู้ติดสุรา สำหรับผู้ติดสุราที่มีอาการขาดสุราหรืออาการอื่น ๆ มีขั้นตอนดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ใหญ่บ้านได้ประสาน PCUใกล้บ้านใกล้ใจ เพื่อรับการคัดกรองและส่งตัวเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลกุดชุม รักษาตามอาการ นอนโรงพยาบาล 2-3 วัน เมื่อกลับบ้านจะหยุดสุราได้ 3-6 เดือน จำนวน 4 ราย แล้วเริ่มดื่มใหม่ เลิกดื่มครบ 1 ปี จำนวน 2 ราย (กลุ่มAA) - กรณีต้องได้รับการบำบัดหรือให้คำปรึกษา ส่งต่องานจิตสังคมบำบัด โรงพยาบาลกุดชุม มีบุคลากรทำหน้าที่ 	<p>1.กลไก กระบวนการสนับสนุนการจัดรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษา ให้ต่อเนื่อง กิจกรรมหลังออกพรรษา ทำให้เกิดความต่อเนื่อง มีดังนี้</p> <p>1.1 การติดตามผู้ร่วมงดเหล้าเข้าพรรษา ผู้เลิกเหล้าในหมู่บ้าน หลังออกพรรษา มีการดำเนินการโดย</p> <ul style="list-style-type: none"> - สอบถามในเวทีประชุมชาวบ้าน ประจำเดือน - ผู้ใหญ่บ้านและสมาชิกกลุ่ม AA (Alcoholic Anonymous) ติดตามพูดคุยสอบถามบ่อยๆ <p>1.2 ยกย่องเชิดชูเกียรติ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ใหญ่บ้านได้นำสมุดปฏิญาณตนงดเหล้าเข้าพรรษา เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลในหลวง ร.10 	<p>1.กลไก และกระบวนการที่สนับสนุนการขยายผลการรณรงค์งดเหล้าไปหมู่บ้านหรือชุมชนอื่น จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจำนวนผู้ให้ข้อมูล 30 คน ในส่วนการขยายผล อยากรเน้นให้</p> <p>1.ขยายจากครอบครัวสู่ครอบครัวในชุมชนก่อน เหตุผล เพราะ</p> <p>“ไม่มีเหล้า เหตุไม่เกิดทะเลาะวิวาทในครอบครัว”</p> <p>“ไม่มีเจ้าภาพ หรือคนเลี้ยงเหล้าในครอบครัว เหตุการณ์รุนแรงไม่เกิดขึ้น”</p> <p>“เริ่มจากครอบครัวดูแลกันเอง จะง่ายกว่า แล้วค่อยไปชวนคนข้างบ้าน”</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>2. ระดับครอบครัว</p> <p>สัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวดีขึ้น การทะเลาะในครอบครัวลดลง</p> <p>“ในครอบครัวไม่มีการทะเลาะวิวาทกัน สังเกตจากไม่มีเหตุการณ์และไม่มีคนมาร้องเรียนหรือฟ้องร้องเรื่องทะเลาะวิวาทจากสุรา”</p> <p>“พ่อ (สามีที่เลิกเหล้า) ใจเย็นมากขึ้นทำงานมากขึ้น ทุกคนในครอบครัวมีความสุข อยากให้พ่อเป็นแบบนี้ทุกวัน”</p> <p>3.ระดับสังคม</p> <p>ความสัมพันธ์ /การมีส่วนร่วมในชุมชน/บทบาทหน้าที่ในชุมชน</p>	<p>ให้คำปรึกษา บำบัดรักษาผู้ติดสุราทั้งประเภทผู้ป่วยในและบำบัดแบบผู้ป่วยนอก</p> <p>- มีการฟื้นฟูระยะยาวแบบชุมชนบำบัด (Community therapy) สำหรับผู้ติดเรื้อรังเพื่อป้องกันการกลับไปเสพยาและฟื้นฟูสภาพ</p> <p>3.2 ระบบข้อมูลการติดตามดูแล</p> <p>- บ้านสองครมีผู้ดื่มสุราประจำจำนวน 50คน เป็นผู้ติดสุราจำนวน 3 คน ในกลุ่มผู้ติดสุรามีจำนวน 2 คนได้รับการบำบัดรักษาจากโรงพยาบาลกุดชุม จำนวน 2 คน ภายหลังการบำบัดจะหยุดดื่มได้ครั้งละ 5 เดือน ถึง 1 ปี แล้วกลับมาดื่มอีกเป็นระยะๆตลอดมาตั้งแต่ปี 2539 จนถึงปัจจุบัน (ผู้ติดสุรา 1 คน ไปอยู่จังหวัดชลบุรี นานๆ ถึงจะกลับมาที่บ้านสองคร)</p> <p>- กลุ่มผู้ดื่มสุราประจำทั้ง 50 คน จะเข้าร่วมกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษา อยู่ได้ตลอด 3 เดือน จำนวน 32 คน</p> <p>- กลุ่มผู้ดื่มเข้าสังคม จะดื่มเฉพาะเวลารื่นเริง เช่น งานบวช งานแต่งงาน ถ้าเป็นงานศพจะดื่มน้อยลงมาก</p>	<p>- มีการแจ้งรายชื่อผู้ร่วมงดเหล้าเข้าพรรษา ผู้เลิกเหล้าในเวทีประชาคมหมู่บ้าน/ประชุมชาวบ้านประจำเดือนของหมู่บ้าน เพื่อให้กำลังใจ โดยเจ้าหน้าที่ รพ.กุดชุม ร่วมกับ PCU ใกล้เคียง</p> <p>- อำเภอมอบใบประกาศเกียรติคุณในวันประชุมกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน</p> <p>- ผู้ใหญ่บ้านประกาศหอกระจายข่าวหมู่บ้าน</p> <p>1.3 การสื่อสารชักชวนกระตุ้นแรงจูงใจให้ต่อเนื่อง</p> <p>- พระสงฆ์ที่วัดบ้านสองคร ได้เทศนาและชักชวนให้งดเหล้าต่อเนื่องโดยจดทุกวันพระ</p> <p>- กลุ่ม AA ที่เลิกเหล้าแล้ว ชวนสมาชิกที่เคยดื่มในหมู่บ้านเข้าร่วมกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษา และชักชวนให้เข้าร่วม</p>	<p>“เพื่อนบ้านเห็นการเปลี่ยนแปลงในครอบครัวเรา เค้าจะถามเอง เรามีโอกาสเล่าและชวน”</p> <p>2.ขยายจากจากหมู่บ้านสู่หมู่บ้าน</p> <p>“ผู้ใหญ่บ้านได้รับรางวัล โดยนายอำเภอมอบและกล่าวชื่นชม ทำให้หมู่บ้านอื่น หันมาสนใจและสอบถามวิธีการ”</p> <p>“ทำโดยผู้นำ ชวนคนในหมู่บ้าน และคนที่สมัครใจ มีจิตสำนึก อยากรเล็ก จะเริ่มได้ง่ายกว่า”</p> <p>“ถ้าผู้นำชุมชน เป็นตัวอย่างและชวนให้หยุดดื่ม 50% จะหยุดดื่มเหล้า โดยเป็นทีม”</p> <p>“ชุมชนมองว่าเป็นผลดี กระตุ้นเกิดความคิดที่จะทำให้เข้าร่วมกิจกรรม ลดปริมาณการดื่มได้ บางคนเลิกได้เลย”</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>- ชุมชนยอมรับผู้ที่เลิกเหล้าได้ ให้โอกาสสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ</p> <p>- ชุมชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี เกิดความสามัคคีในชุมชน</p> <p>- ร้านชำในหมู่บ้านให้ความร่วมมือ</p> <p><i>“เรามีมาตรการ ถ้าเป็นเด็กหรือคนเมาไม่ขายให้”</i></p>	<p>ปัจจุบัน งานบวช เริ่มรณรงค์งดเหล้าแล้วโดยพระสงฆ์ จะกำหนดว่าหากงานบวชไหนมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะไม่บวชให้</p> <p>3.3 เครือข่ายร่วมดำเนินการ ได้แก่</p> <p>- PCU ไกล่บ้าน ไกล่ใจ บทบาทคือประชาสัมพันธ์เชิญชวนงดเหล้าเข้าพรรษา ช่วยประเมินอาการขาดเหล้า ดูแลทางร่างกาย ตรวจความดัน ตรวจร่างกายทั่วไป ให้การรักษาตามอาการ ให้ความรู้ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการงด/หยุดสุรา การดูแลตนเองของผู้งดสุรา</p> <p>- อบต.สนับสนุนอุปกรณ์กีฬา ลูกบอล ตะกร้อ เนท ลูกเปตอง ซึ่งจะสนับสนุนให้กับกลุ่มคนที่เล่นกีฬาและไม่ดื่มเหล้า โดยเฉพาะกลุ่มเด็กรุ่นใหม่ที่เคยดื่มแล้วให้ลองหยุดดื่มตอบกลับมาว่าสุขภาพดีขึ้น เจ้าหน้าที่ อบต.จะมีการชักชวนเพื่อน น้องที่เคยดื่มเหล้าเข้าร่วมกิจกรรมพักตับเข้าพรรษา</p> <p>- วัด ตัดป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ ทิวบริเวณวัด บนศาลา ตามต้นไม้ ศาลาธรรมสังเวช เข้าเขตวัดห้ามดื่มเหล้าเด็ดขาด งานเลี้ยงในบริเวณวัดห้ามมีเครื่องดื่ม</p>	<p>กลุ่ม AA (Alcoholic Anonymous) เพื่อช่วยกันเลิกเหล้า</p> <p>- บุคคลในครอบครัวพูดคุยให้กำลังใจ</p> <p>- เพื่อนร่วมงาน/หัวหน้างาน ชักชวนสมาชิกเข้าร่วมงดเหล้าเข้าพรรษา</p> <p>1.4 มีผู้รับผิดชอบหลัก และทีมงานร่วมกัน ขับเคลื่อนงาน ชุมชนประกอบด้วย</p> <p>ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 5 บ้านสองคร เป็นประธานในชุมชน ร่วมกับ</p> <p>- กรรมการหมู่บ้าน</p> <p>- อาสาสมัครสาธารณสุข</p> <p>- เจ้าหน้าที่สาธารณสุข PCU กุดชุม</p> <p>- เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลกุดชุมพัฒนา</p> <p>- ครูในโรงเรียน</p> <p>- พระสงฆ์ที่วัดบ้านสองคร</p> <p>- ผู้ดื่มสุราที่เข้าร่วมกิจกรรมงดเหล้าทุกคน</p>	<p><i>“ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ช่วย แกนนำชุมชน อสม. เดินเคาะบ้านทุกบ้าน ชวนเลิกเหล้า เดินทั้งหมู่บ้าน น่าจะทำให้เกิดความร่วมมือดีขึ้น”</i></p> <p>3. แนะนำโดยผู้นำ ช่วยพูดคุย ชวนหยุดให้มากกว่า หรือ ยาวนานขึ้น ไม่ใช่หยุดเฉพาะช่วงเข้าพรรษา</p> <p>4. วัดทุกวัดควรทำจริง จังโดยเฉพาะงานบวช ห้ามมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้ามาในบริเวณวัดโดย</p> <p>5. สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ดูแลซึ่งกันและกัน สร้างระบบเฝ้าอาหารการตกเดือน การสั่งสอน เอาจริงระบบดั้งเดิมมาใช้</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
	<p>แอลกอฮอล์ พระให้ความรู้ เทคนิ เรื่องการ ลด ละ เลิกสุรายาเสพติด บุหรี่ อบายมุขต่างๆ พระหาความรู้เองจากแหล่งต่างๆ ไม่มีสื่อสนับสนุน การสอนยึดหลักจากแหล่งความรู้ ปรับเข้ากับพื้นฐานการดำรงชีวิตของประชาชน โดยอยู่บนพื้นฐานของพระพุทธศาสนา ศิล 5 นำมาใช้ได้เลยสำคัญสุด คือ ข้อ 5 ถ้าทำไม่ได้ก็จะขาดหมดทุกข้อ</p> <p>-การสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม</p> <p><i>“คนในครอบครัวพูดคุย ชื่นชมให้กำลังใจ เสริมกำลังใจ ผู้งดเหล้าเข้าพรรษา ทำให้เกิดความอบอุ่น”</i></p> <p><i>“ภรรยาและลูกๆให้กำลังใจขณะที่งดเหล้า”</i></p>	<p>-กลุ่มสุรานิรนาม (AA)</p> <p>1.5 จัดกิจกรรมต่าง ๆ ปลอดเหล้า เช่น งานบุญปลอดเหล้า</p> <p>1.6 จัดกิจกรรมที่มีการสอดแทรกความรู้หรือสะท้อนผลกระทบจากการดื่มสุรา อาทิ กิจกรรมละครจากสมาชิกกลุ่ม AA</p>	<p>- การเสริมความเข้มแข็ง ความเชื่อมั่นทางจิตใจให้กับผู้งดเหล้าเข้าพรรษา</p> <p>- ผลดีระดับหน่วยงานเข้าใจกันมากขึ้น สามัคคีมากขึ้น ทำเป็นทีมแล้วดูดี มีการติดตามผลมากขึ้น ชาวบ้านเห็นความสามัคคีของหน่วยงาน ชาวบ้านก็มั่นใจ กล้าให้ข้อมูล ไม่เกี่ยงกัน เกิดระบบแล้วดี</p>

ตาราง 15 พื้นที่มี สคส. ร่วมดำเนินการ : ชุมชนการเคหะทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>1.ระดับตัวบุคคล</p> <p>1.1 การรับรู้สภาวะสุขภาพทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ การนอนหลับ ความเจ็บป่วย อุบัติเหตุ</p> <p>- สุขภาพร่างกายและจิตใจดีขึ้น แข็งแรง</p> <p>“สุขภาพดีขึ้น”</p> <p>“หน้าตาดีขึ้น มีน้ำมีนวล”</p> <p>1.2 ผลที่เกิดขึ้นด้านการงาน/การหารายได้</p> <p>- สามารถทำงาน หารายได้มากขึ้น</p> <p>“มีแรงทำงานได้มากขึ้น”</p> <p>“เหลือเงิน แทนที่จะไปซื้อเหล้า ก็มีเงินเก็บ”</p> <p>2. ระดับครอบครัว</p>	<p>1. ผู้หยุดดื่มต่อเนื่องหลังออกพรรษามากกว่า 3 เดือน ส่วนใหญ่คือผู้ที่เลิกดื่มได้แล้ว</p> <p>2. ผู้มีความตั้งใจเลิกดื่มตลอดชีวิต ส่วนใหญ่คือผู้ที่เลิกดื่มได้แล้ว</p> <p>3. ปัจจัยที่ทำให้คน ลด ละ หรือหยุดดื่มสุราได้ต่อเนื่อง (หลังเข้าพรรษา 3 เดือนขึ้นไป)</p> <p>-ตระหนักต่อปัญหาสุขภาพ</p> <p>“กลุ่มเบาหวานความดัน จะหยุดได้ เพราะกลัวเจ็บป่วยมากขึ้น”</p> <p>“อยากให้ร่างกายแข็งแรง ช่วงที่ดื่ม จะเปลืองง่าย ไม่สดชื่น”</p> <p>-ได้รับการเสริมแรงจากภายนอก อาทิ เป็นสมาชิกชมรมคนหัวใจเพชร ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ</p>	<p>1.กลไก กระบวนการสนับสนุนการจัดรณรงค์ตั้งเป้าเข้าพรรษาทุกปี</p> <p>- การประชุมภาคี เครือข่าย สคส. รวมถึงสำนักงานเขต ร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ บรรลุกิจกรรมนี้ในแผนพัฒนาชุมชน</p> <p>“ก็มีอยู่ในแผนของชุมชน มีกิจกรรมเข้าพรรษาทุกปี”</p> <p>2.กลไก กระบวนการ ที่เอื้อต่อการลด ละ เลิกเหล้าอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี</p> <p>-การยกย่อง ชมเชย เชิดชู</p> <p>“การมอบประกาศ ก็ช่วยให้กำลังใจ เสริมกำลังใจ ทำให้มีแรงใจอยากทำต่อ”</p> <p>-เน้นครอบครัวให้การสนับสนุน โดยเฉพาะกำลังใจ</p> <p>“พวกดื่มประจำ จะให้เมีย ลูก เป็นคนให้กำลังใจ”</p> <p>“ต้องปรับสภาพแวดล้อมในครอบครัว โดยให้ลูกเมียเขาช่วย เราทำได้แค่ให้ข้อมูล”</p> <p>-มีบุคคลต้นแบบ</p>	<p>1.กลไก และกระบวนการที่สนับสนุนการขยายผลการรณรงค์ตั้งเป้าไปหมู่บ้านหรือชุมชนอื่น</p> <p>-เน้นขยายกลุ่มเป้าหมาย ไปสู่กลุ่มผู้ติด หรือดื่มหนักให้มากขึ้น รวมถึงครอบครัว และเยาวชน</p> <p>“ปีนี้เราจะเน้นหาคนติดให้มากขึ้น ช่วยทั้งตัวคนดื่มและครอบครัว”</p> <p>“เข้าหาคนติดหนักยากมาก ต้องใช้เวลานาน ให้เวลาในการเข้าไปหาบ่อยๆ ก่อน แล้วค่อยดูว่าเขาต้องการรักษาไหม”</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัว</p> <p>- สัมพันธภาพในครอบครัวดีขึ้น การทะเลาะขัดแย้งน้อยลง</p> <p>“เลิกทะเลาะกันแล้ว เมื่อก่อนทะเลาะกันทุกวัน แกกิน ชั้นก็กิน”</p> <p>“เดี๋ยวนี้ทำกับข้าวให้กิน อยู่กินข้าวเย็นด้วยกัน”</p> <p>3.ระดับสังคม</p> <p>ความสัมพันธ์ /การมีส่วนร่วมในชุมชน/บทบาทหน้าที่ในชุมชน</p> <p>- มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของชุมชนมากขึ้น อาทิ จิตอาสา</p> <p>“เวลามีงานอะไร อย่างพัฒนาหมู่บ้าน ลอกคลอง ก็ไปช่วยกัน”</p> <p>“ก็ได้กลุ่มงดเหล้ามาช่วยทำ จิตอาสา งานต่างๆ”</p>	<p>“พอเราหยุดได้ เราก็เป็นอย่างให้คนอื่น เขาก็ไม่เชื่อว่าเราจะทำได้”</p> <p>“พอเราได้มาเข้าชมรมคนหัวใจเพชร ก็ดีใจ ก็พูดชวนคนอื่น ๆ ให้ลด เลิกต่อ”</p> <p>-มีกิจกรรมที่สนับสนุนการลด ละ เลิกหลังออกพรรษา อาทิ การจัดกิจกรรมเดินวิ่งในช่วงสิ้นปี 2565 กิจกรรมการขับเคลื่อนให้พื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประวัติศาสตร์</p>	<p>“มีรายหนึ่ง พอเห็นคนที่ติดหนักกว่าตัวเองหยุดได้ เป็นอย่างอย่าง เขาก็เลยมีกำลังใจ พยายามหยุดบ้าง”</p> <p>-แกนนำชุมชน มีบทบาท ทั้ง ติดตาม ให้กำลังใจ พูดชักชวน ชมเชย</p> <p>“ในชุมชนเรานี้ อสส.เป็นคนสำคัญ เพราะเขาเป็นตัวแทนในทุกชุมชน เขาจะรู้ว่าบ้านไหนติด ต้ม เขาก็คอยช่วยพูด ช่วยแนะนำ ให้กำลังใจ”</p> <p>“หน้าเรา เป็นโลโก้แล้ว พอเขาเห็นเราเค้าก็รู้แล้วจะมาพูดเรื่องอะไร”</p> <p>-มีเครือข่ายร่วมกันทำงาน</p> <p>“เคยทำงานร่วมกับ 1413 อยู่แล้ว เวลาใครต้องการข้อมูลหรือถามอะไร เราก็โทรปรึกษาได้”</p> <p>“กับศูนย์บริการสาธารณสุขนี้ ก็จะมีส่งไปรักษาอาการเจ็บป่วย หรือ เค้าก็ให้เราช่วยติดตามคนที่มึนเรื่องโรคเรื้อรัง ซึ่งพวกนี้ก็มักดื่มกัน”</p>	<p>“มีกิจกรรมของ สคส. เกี่ยวกับเยาวชนด้วย YSDN เอาเด็กๆ ในชุมชนไปทำกิจกรรม”</p> <p>-สร้างการรับรู้ เพียง การ ลด ละ ก่อน ยังไม่ต้องถึงเลิก</p> <p>“บางคนยังไม่อยากเลิก ขอแค่ลดก่อนได้ไหม เราก็บอกได้ เอาหมด เลยคิดว่า เออ เอาแค่ลดก็ดีนะ ยังไงให้เขาเข้ามากับเราก่อน”</p> <p>“บางคนเค้าบอกว่า ทานไม่มาก กินอยู่ที่บ้าน แบบนี้ก็สะท้อนมุมมองของเขาว่า เขาเปลี่ยนแปลงแล้วนะ”</p> <p>“ในปีแรก พูดให้เลิกเลยยังไม่ได้ ต้อง เอาแค่ ลดก่อน”</p>

ตาราง 16 พื้นที่ดำเนินการเอง : ชุมชนโพธิ์เรียง เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>1.ระดับตัวบุคคล</p> <p>1.1 การรับรู้สภาวะสุขภาพทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ การนอนหลับ ความเจ็บป่วย อุบัติเหตุ</p> <p>- สุขภาพร่างกายและจิตใจดีขึ้น แข็งแรง</p> <p>“รู้สึกสดชื่น ตื่นเช้าได้ มีแรงไปทำงาน”</p> <p>“กินข้าวอร่อย กินได้ น้ำหนักขึ้น”</p> <p>1.2 ผลที่เกิดขึ้นด้านการงาน/การหารายได้</p> <p>- สามารถทำงาน หารายได้มากขึ้น</p> <p>“ออกไปทำงานได้ ก็ได้เงิน”</p> <p>“มีคนจ้างทำงานเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็ทำหมด ได้เงิน”</p> <p>2. ระดับครอบครัว</p>	<p>1. ผู้หยุดดื่มต่อเนื่องหลังออกพรรษามากกว่า 3 เดือน ส่วนใหญ่คือผู้ที่เลิกดื่มได้แล้ว</p> <p>2. ผู้มีความตั้งใจเลิกดื่มตลอดชีวิต ส่วนใหญ่คือผู้ที่เลิกดื่มได้แล้ว</p> <p>3. ปัจจัยที่ทำให้คน ลด ละ หรือหยุดดื่มสุราได้ต่อเนื่อง (หลังเข้าพรรษา 3 เดือนขึ้นไป)</p> <p>-ได้รับการสนับสนุนทางสังคมที่ช่วยเสริมแรงจูงใจ เช่น ร่วมอบรมสัมมา มอบบเทาหน้าทีในชุมชน</p> <p>“เวลามีสัมมนาอะไร เราจะนึกถึงกลุ่มนี้ก่อน เพราะเราเชื่อว่าเค้าเป็นทรัพยากรที่ ถ้าเค้ากลับตัวได้ เค้าหลุดจากระบบ หลุดจากวงจรนี้เค้า</p>	<p>1.กลไก กระบวนการสนับสนุนการจัดรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษาทุกปี</p> <p>-ประชาสัมพันธ์บ่อย ๆ ซ้ำๆ ด้วยการพูดคุย หรือ ป้ายประชาสัมพันธ์ในชุมชน</p> <p>“ก็มีประกาศเสียงตามสาย”</p> <p>“สื่อทั้งหลาย ส่วนมากก็ทีวี ป้ายโฆษณา”</p> <p>“เมื่อก่อนเราก็มีปฏิญาณ แต่เดี๋ยวนี้เราไม่ทำ ผมว่า การทำให้เค้ามาสัญญาอะไรที่มันดูแข็งกระด้าง มันจะได้กลุ่มเป้าหมายน้อย แต่ถ้าว่า เราใช้มวลรวม ทำประชาสัมพันธ์บ่อย ๆ ซ้ำๆ ชวนมาพูดคุย แล้วป้ายบางอย่างก็มีผล การติดป้าย มีผลมากกว่าการปิดบังคับ แล้วป้ายที่เป็นกรรมการชุมชนต่าง ๆ ก็บอกเลยว่ามีคนงดเหล้าเข้าพรรษามากขึ้น ชัดเจนเลย”</p>	<p>1.กลไก และกระบวนการที่สนับสนุนการขยายผลการรณรงค์งดเหล้าไปหมู่บ้านหรือชุมชนอื่น</p> <p>-การทำประชาคม โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ ชุมชน ร้านค้าหรืออื่น ๆ มาร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สร้างความตระหนัก ความเข้าใจและรับรู้ ผลประโยชน์ร่วมกัน ตลอดจนหาข้อสรุปร่วม</p> <p>“ทำวงประชาคม 4 วง 4 ครั้ง เชิญชาวบ้านเชิญร้านค้า 20 กว่าร้าน เชิญเขต มา ว่าเราจะใช้พรบ นี้ร่วมกันนะ แล้วก็ ทำให้รู้ว่าร้านค้าไม่ได้เสียผลประโยชน์อะไร แต่ถ้าคุณทำเนี่ย มันจะช่วยลด สภาวะที่มันเกิดความรุนแรง เกิดลัทธิขิงปล้น หรือว่า เด็ก เล็ก ๆ</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัว</p> <p>- สัมพันธภาพในครอบครัวดีขึ้น การทะเลาะขัดแย้งน้อยลง</p> <p>“บางคนมาพูดกับป้าแมว เนี่ยมาพูดว่า ดีวะ วันนี้ผิวกูไม่กินเหล้า”</p> <p>“การทะเลาะกัน ใช้ความรุนแรงกันในครอบครัวน้อยลง”</p> <p>3.ระดับสังคม</p> <p>ความสัมพันธ์ /การมีส่วนร่วมในชุมชน/บทบาทหน้าที่ในชุมชน</p> <p>- ได้รับการยอมรับจากชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในงานชุมชน</p> <p>“พอเค้าหยุดเหล้าได้ คนในชุมชนก็ชื่นชม เออ ว่า เขาทำได้ ก็แล้วมาช่วยทำกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนได้”</p> <p>“บางคนได้เป็นแกนนำต่อ หรือเป็นกรรมการชุมชนด้วย”</p>	<p>จะมีคุณค่ามาก ๆ เลย เรายังนึกถึงเค้าก่อน”</p> <p>“ไม่ใช่ว่าครบสามเดือนแล้วกลับไป ล้ามะเลเทเมาเหมือนเดิม เราต้องคิดว่า จะทำอะไรให้เค้าเป็นแกนนำต่อเนื่อง ให้เค้ามาช่วยงานชุมชนได้ใหม่ ให้เค้าทำอะไรได้บ้าง”</p> <p>-ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตามกฎหมาย โดยเฉพาะร้านค้าที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และผู้ประกอบการควรรู้กฎหมายการควบคุมป้องกันเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วย</p> <p>“ทำให้เห็นว่า กฎหมายก็มีแล้ว นะ ต้องช่วยกันปฏิบัติตาม เราไม่เน้นตรวจจับ”</p> <p>“ถ้าหาก พรบ มี ขึ้นแต่ชาวบ้านยังได้รับผลกระทบอยู่ ผมว่าก็ไม่มี</p>	<p>2.กลไก กระบวนการ ที่เอื้อต่อการลด ละ เลิกเหล้า อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี</p> <p>- มีแกนนำชุมชน อาทิ อสส.ให้การสนับสนุน แนะนำ ให้กำลังใจ รู้วิธีการสื่อสาร</p> <p>“พูดให้เค้าฟังทุกวัน โน่นนี่นั่น ไม่เชื่อก็บอกเขาซะว่า จะเชื่อไม่เชื่อก็แล้วแต่ อยู่ที่ตัวแก”</p> <p>“ต้องค่อย ๆ พูด “ระวังนะลูกนะ...”</p> <p>-การชมเชย และให้การเสริมแรงจากภายนอก อาทิ ของชำร่วย การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ไม่ใช้การประกาศเกียรติคุณ</p> <p>“ก็ต้องพูดชม ให้กำลังใจกัน เขาจะได้ภูมิใจว่า เออ ทำได้”</p> <p>“ให้กำลังใจเมื่อก่อนเราให้กำลังใจร้านค้าอย่างเดียว ทำเข้มงวด ทำหมวก เลื้อไปมอบให้เค้าเลย ถ้าชัดเจนนะ ถ้ากรรมการ</p>	<p>ที่กำลังจะก้าว เข้าสู่ปัจจัยเสี่ยง คุณกำลังเป็นคนปกป้อง”</p> <p>“เราใช้วิธี ว่า “ชุมชนเราคือพี่น้องกัน” เด็กคนนี้ ป้าคนโน้นก็คือ ลูกหลานกัน ถ้าเราช่วยกัน คือเค้าไม่ได้เสียประโยชน์จากการค้าขายเลย ยิ่งถ้าเค้าขายตามเวลา กฎหมายจะช่วยทำให้ชุมชนน่าอยู่ขึ้น ผมว่าต้องทำให้เค้าเห็นว่าเราคือพี่น้องกัน เราคือครอบครัว คือ ชุมชน คือญาติกัน สอง คุณจะไม่เสียผลประโยชน์อะไรเลย คุณเคยขาย 65 ก็ยังขายเหมือนเดิม แต่แค่ขอย่อยาขายให้เด็ก ย่อยาขายนอกเวลา วันสำคัญทางศาสนา ช่วยกันหน่อยแค่นั้นเอง ทำให้เค้าเห็นผลบวกมากกว่า ผลลบ”</p> <p>-ผู้นำทำ อาจเป็นไปได้ทั้งแกนนำในชุมชน ผู้นำทางการ หรือผู้นำทางจิตวิญญาณ</p> <p>“ถ้าผู้นำทำไม่ได้ ต้องหาผู้หลักผู้ใหญ่ หรือ ผู้นำทางจิตวิญญาณ</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
	<p>ประโยชน์ แต่ถ้าพรบมี แล้วมันทำให้คนอื่นเสียสิทธิ มันก็ไม่แฟร์ มันก็เลยต้องหลาย ๆ ทาง ทำให้เกิดการเข้าถึง ทำให้เกิดการปกป้อง เพราะเราเชื่อว่า เด็กและเยาวชนเป็นเครื่องมือ คือ พ่อแม่ ใช้ “เฮ้ยไม่ได้ นะ ข้อนี้เค้าบอกแล้ว “ พรบ ควบคุม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และ พรบ คุ้มครองเด็ก ด้วย ห้ามใช้เด็กไปซื้อ นะ สอง คือ เรื่องเวลาซื้อ ช่วยกัน นะ ซื้อในเวลาที่เราควบคุมกำหนดแล้วกัน แล้วถ้ามาแล้ว พ่อค้าก็อย่าขายคนเมาก็ออย่าไปซื้อ”</p> <p>“เอาข้อกฎหมายมาประชาสัมพันธุ์ง่ายที่สุด ที่ชาวบ้านเคยละเมิดมากที่สุด ต้องเอามาให้เค้าเห็น “</p>	<p>คนนี่ซี้เป่า งดเหล้าชัดเจนไปให้กำลังใจเลย เอาขอขาร่วงไปให้เลย”</p> <p>“มุมมองผมนะ การไม่ยก(ย่อง) อาจไม่ใช่เรื่องเลวร้ายอะไร แต่การยกอาจจะดีกว่า หัวใจคนนั้น ที่ถูกยก แต่ในสายตา...เออ เราเลยไม่ยก ไม่ประกาศ แต่เราจะมีการแบบนี้ เช่นผมทำประชาคม จะชวนมาเราก็ไม่ได้บอกว่า โอ้ย คนนี้สุดยอด แต่เราจะถามเค้า ว่า ใจ น้านวย งดเหล้าแล้วเป็นไง เงินเหลือเปล่า ถามแบบภาษาชาวบ้าน คุณภาษาชาวบ้านไม่ต้องไปทำให้เค้ารู้สึก เนี่ยคือ วิธีการ แล้วทุกคนเห็นด้วยนะ ไม่ใช่ว่าเป็นความคิดเรา เพราะคุยกัน ถอดบทเรียน เรื่องนี้กันเยอะมาก จนชัดเจนที่เราเลือกวิธีนี้”</p> <p>“มี บางคนงดจะไม่กล้าเปิดเผย เพราะยังกลัวใจตัวเอง ว่าถ้าเค้ากลับไปมันจะถูกประณาม นี่คือ อีกเหตุผลหนึ่งที่ผมไม่อยาก</p>	<p>ของผมใช้บ้าง ลุงๆที่เป็น ผู้หลักผู้ใหญ่ สองคือผู้นำ เอาด้วย มันเลยง่ายเลย”</p> <p>-หาบุคคลที่คิดว่าจะมาเป็นบุคคลตัวอย่าง ลด ละ เลิกเหล้า เชิญชวนให้ทดลองทำก่อน</p> <p>“ผมมีกรรมการชุมชนคนรุ่นใหม่ อยู่คนหนึ่ง ชื่อพีเพชร คนนี้ก็วันละ 4-5 ขวดทุกวัน ก็เฮ้ย พี เข้าพรรษา คือ เมื่อก่อน เค้าเคยบอกว่า อยากพักดับ ชาวชุมชนที่ไม่ได้ทำ ก็ เฮ้ย พีเอาสักหน่อย ก็เนี่ย ก็ชวนกัน พีเพชร น้านวย ลุง ยับ ถ้าเอาด้วย ก็จะไปชวนต่อได้ แก๊งค์อย่างน้อยก็ สาม สี่ คนละ ช่วงแรกก็ไปชวนก่อน ก็เป็นที่มาว่า ปีแรก ๆ ก็ชวนคน แต่ไม่ใช่วงกว้าง ทำตัวแบบ ก่อน”</p> <p>-การทำกิจกรรมต่าง ๆ ต้องอยู่ภายใต้กระบวนการที่ต่อเนื่อง และมีการสรุปการเรียนรู้หรือถอดบทเรียน</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
		<p>ยกใคร ประกาศใคร การทำค้ำมันสัญญา เพราะเรากลัวว่า ที่ผ่านมามีคนทำไม่สำเร็จแล้วเค้าก็หาไปเลย ไม่กล้าสบตา ไม่กล้าร่วม พอเราไม่ทำ เค้าก็ไม่ประกาศ แต่เค้าอาจจะทำ พอวันหนึ่ง เค้าอดไม่ได้ เราต้องยอมรับ”</p> <p>-พัฒนากระบวนการสื่อสารภายในครอบครัว</p> <p>“เราต้องทำให้ พ่อ กับ แม่ กับลูก ทำกระบวนการภายในของเค้าด้วยการ พูดให้ กำลังใจ ภาษาก็มีผลนะ ไม่ใช่ว่า “อย่านะ ๆ” ยังไม่ทันจะไปเลย หรือ ว่า “แม่ มึงเนี่ย” อะไรแบบนี้ ต้องทำกระบวนการ เลยชวนเค้าไปทำค่ายครอบครัว ให้เค้า สัมผัสความรู้สึกว่า อะไรที่เค้าไม่เคยพูด กันนะ มันอะไร หรือ ที่พูดแบบนั้น ที่อ้าง ว่ารักหรือห่วง นะ ต้องใช้กระบวนการ”</p>	<p>“เป็นวิธีคิดที่ว่า มันต้องเป็นกระบวนการ ต่อเนื่องมากกว่า การปล่อยให้เค้า สันยง สัญญาว่าจะหยุด ก็เลยเป็นที่มาของการพา ไปดูละครบ้าง พาไปทำกระบวนการกับ ชุมชนอื่น ๆ บ้าง ไปศึกษาดูงาน แล้วก็ทำ กำแพงศิลปะ เขี่ยกำแพงมันสกปรก เด็ก เค้าคิดไว้แล้ว ลุงต่อให้หน่อย อะไรที่เด็กเค้า คิด ก็เอาป่าเอาลุงมารวม มันเลยเป็นที่มา ของการเห็นผลว่า กลุ่มที่สัญญาว่าจะลดละ เลิกใน สามเดือน นอกจากงดได้แล้ว เนี่ย ยัง มันยังทำให้เราเห็นทางหนึ่ง ว่า วิธีการนี้ เวิร์ด การทำให้เค้าไม่ว่าง การทำให้เค้าหลุด ออกมา กับ สภาวะเดิม บริบทเดิม ๆ มัน ช่วยได้มากจริง ๆ ก็เลยมามาสู่การไปถอด บทเรียน”</p> <p>- ขยายกลุ่มเป้าหมาย ไปสู่กลุ่มเด็กและ เยาวชน</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
		<p>-มอบบทบาทหน้าที่ที่ทำให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ และส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเป็นแกนนำต่อไป</p> <p>“อย่างกรรมการชุมชนหมควาระพอดี เราก็เลยมามอบ สถานนะ ให้เค้ามาเป็นกรรมการชุมชนดีกว่า มาเป็นทีมทำงาน มีประชุมต่อเนื่องก็ชวนให้เข้าไปประชุม เอ้าพี่ไปเปิดโลก มาปีใหม่ก็มารณรงค์ขับรถขับขี่ปลอดภัย ไม่ดื่มไม่ขับ คนเหล่านี้จะถูกติดตั้งก็จะกลายเป็นความเคยชิน เพราะฉะนั้น มันคงไม่ได้ทำกวาดเอาคน มันต้องทำให้ได้แกนนำ รุ่นแรก รุ่น สอง ออกมาก่อน เพราะคนเหล่านี้พอเค้าชัดเจนกับมันแล้ว เค้าจะเป็น speaker ได้เอง พูดได้เต็มปาก สื่อสารได้เต็มทีมากกว่า ปีนี้มาเจอกันครั้งนึง”</p>	<p>“สื่อมีผล แต่เราต้องแปลงสาร ให้เข้าถึง ให้หลากหลายมากขึ้น คือแต่ก่อนนี้ สื่อมุ่งไปที่คนดื่มจัด ๆ คนใช้แรงงาน แต่เดี๋ยวนี้ ตัวเลขของนักดื่มหน้าใหม่เพิ่มขึ้นเยอะ ชุมชนผมก็เยอะขึ้น นักดื่มหน้าใหม่ ในขณะที่เรากำลังทำให้คนงดเหล้า ลด ละ แม้กระทั่ง เลิก ก็เต็มที่อยู่แล้วก็ทำสุดกำลังอยู่แล้ว ขณะที่นักดื่มหน้าใหม่ เพิ่มขึ้น ตอนนีผมว่าก็เป็นโจทย์เหมือนกันว่าจะยังไง”</p>

ตาราง 17 พื้นที่มี สคส. ร่วมดำเนินการ : หมู่ที่ 8 บ้านขุนโลก ต.ถอนสมอ อ.ท่าช้าง จ.สิงห์บุรี

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>1.ระดับตัวบุคคล</p> <p>1.1 การรับรู้สภาวะสุขภาพทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ การนอนหลับ ความเจ็บป่วย อุบัติเหตุ</p> <p>- สุขภาพร่างกายและจิตใจดีขึ้น แข็งแรง</p> <p>“หยุดกินแล้ว กินข้าวได้เยอะขึ้นก็มีแรง”</p> <p>“เมื่อก่อนมีเบาหวานความดันเดี๋ยวนี้คุมได้ ร่างกายแข็งแรง”</p> <p>1.2 ผลที่เกิดขึ้นด้านการงาน/การหารายได้</p> <p>- มีเงินออม</p> <p>“งดเหล้าแล้ว เงินเหลือ”</p> <p>“ร่างกายแข็งแรงก็ทำงานได้เยอะ รายได้ก็มี”</p>	<p>1. ผู้หยุดดื่มต่อเนื่องหลังออกพรรษามากกว่า 3 เดือน ส่วนใหญ่คือผู้ที่เลิกดื่มได้แล้ว</p> <p>2. ผู้มีความตั้งใจเลิกดื่มตลอดชีวิต ส่วนใหญ่คือผู้ที่เลิกดื่มได้แล้ว</p> <p>3. ปัจจัยที่ทำให้คน ลด ละ หรือหยุดดื่มสุราได้ต่อเนื่อง (หลังเข้าพรรษา 3 เดือนขึ้นไป)</p> <p>-ได้รับการเสริมแรงจากภายนอก อาทิ เป็นสมาชิกชมรมคนหัวใจเพชร ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ</p> <p>“การได้เป็นต้นแบบ ตัวอย่างจะช่วยให้เขาหยุดต่อไป”</p>	<p>1.กลไก กระบวนการสนับสนุนการจัดรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาทุกปี</p> <p>-แกนนำในพื้นที่</p> <p>“ถอนสมอเข้ามาเข้า 4 ปีแล้ว ก็ยังต้องทำต่อเพื่อให้เป็นที่เรียนรู้สำหรับที่ใหม่ แต่ต้องมีแกนนำ ต้องหาแกนนำให้เจอก่อน”</p> <p>2.กลไก กระบวนการ ที่เอื้อต่อการลด ละ เลิกเหล้า อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี</p> <p>-การยกย่อง ชมเชย เชิดชู</p> <p>“มีใส่เสื้อมีสัญลักษณ์ ได้รับใบประกาศ ก็ทำให้พวกเขาารู้สึกดีใจจะต้องปฏิบัติต่อ”</p> <p>-พัฒนาศักยภาพชมรมคนหัวใจเพชรโดยเพิ่มการเรียนรู้ อาทิ</p>	<p>1.กลไก และกระบวนการที่สนับสนุนการขยายผล</p> <p>การรณรงค์ลดเหล้าไปหมู่บ้านหรือชุมชนอื่น</p> <p>-ใช้หลัก บอวร (บ้าน เอกชน/อบต./อสม. วัด โรงเรียน)</p> <p>“ต้องขยายผ่าน บอวร มีในทุกตำบล หาในแต่ละตำบล วัดก็ต้องหาเพิ่ม ถ้าวัดที่มีเจ้าอาวาสใหม่ไฟจะแรง”</p> <p>“ในพื้นที่มีบริษัทห้างร้าน ถ้าเราไปเชิญชวนเค้ามาร่วมด้วย เค้าก็สามารถมาช่วยสนับสนุนได้”</p> <p>-ขยายกลุ่มเป้าหมาย อาทิ เด็ก ผู้ติดสุรา</p> <p>“ถอนสมอทำกับเด็ก มีโพธิ์สัตย์น้อย”</p> <p>“ปีนี้เน้นงานเด็กและเยาวชนนัก รณรงค์ เยาวชน กีฬา ศิลปะ”</p> <p>“เริ่มโครงการให้น้ำหนักไปที่เยาวชนมากขึ้น สร้างเยาวชนแล้วให้เยาวชนไปช่วยต่อ เด็กคิด เด็กทำผู้ใหญ่สนับสนุน”</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>2. ระดับครอบครัว</p> <p>สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัว</p> <p>- สัมพันธภาพในครอบครัวดีขึ้น การทะเลาะขัดแย้งน้อยลง</p> <p>“จากที่ลูกไม่อยากดูแลพ่อที่เมาหัวราน้ำ วันนีกลับมาเป็นคนใหม่”</p> <p>“คุยกันดี อยู่กันพร้อมหน้าพร้อมตา”</p> <p>3.ระดับสังคม</p> <p>ความสัมพันธ์ /การมีส่วนร่วมในชุมชน/บทบาทหน้าที่ในชุมชน</p> <p>- ได้รับการยอมรับจากชุมชน และมีความน่าเชื่อถือ</p> <p>“มาช่วยงานวัด ตรงไหนมีงานก็ไปช่วยกัน”</p> <p>“กลุ่มเยาวชนทูปี ก็มาช่วยยกโต๊ะ งานที่ต้องขอแรง คนแก่ๆทำไม่ไหว เค้าก็จะมาช่วยกัน”</p>	<p>-การสนับสนุนทางสังคมอย่างต่อเนื่อง อาทิ ด้านเศรษฐกิจ ด้านที่ปรึกษาให้กำลังใจ</p> <p>“ต้องมีกิจกรรมสนับสนุนหลังหยุดดื่ม โดยเฉพาะเรื่องปากท้อง เศรษฐกิจ”</p> <p>“ต้องมีเพื่อนบ้านเป็นเพื่อนคู่คิด”</p> <p>-ให้ความรู้</p> <p>“การเติมความรู้เชิงกฎหมาย ผลกระทบในด้านต่าง ๆ ก็เป็นส่วนสำคัญ สคส.จะติดต่อทางปัญญาให้”</p> <p>-ปรับสภาพแวดล้อมทางสังคม</p> <p>อาทิ ประกาศสถานที่ห้ามดื่ม กการเลี้ยงสุราของเจ้าภาพงานต่าง ๆ</p> <p>“ถ้าเหล้าฟรี มันน้อยลง ก็ช่วยทำให้หาเหล้ายาก ความอยากดื่มก็จะน้อยลง การรวมกลุ่มก็น้อยลงด้วย”</p>	<p>ศึกษาดูงาน เวทีแลกเปลี่ยน ประสบการณ์</p> <p>“ส่วนของชุมชนคนสู้เหล้า จะสร้างพลังให้ชมรม รวมหมดทุกคนหัวใจ หิน เหล็ก เพชร”</p> <p>“วิธีที่จะช่วยให้ชมรมคนหัวใจเพชรเข้มแข็งมากขึ้น ประชุมกันบ่อย ๆ พาไปศึกษาดูงานที่อื่นเพื่อกลับมาทำ”</p> <p>-การบังคับใช้กฎหมาย</p> <p>“เรื่องของกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย จะเป็นตัวช่วยเฝ้าระวัง ตั้งแต่ระดับพื้นที่ ถึงระดับจังหวัดเลย”</p>	<p>“เจาะกลุ่มเป้าหมายที่ทำทาย กลุ่มคนเมาหัวราน้ำ แก่นนำในชุมชนจะรู้ว่าใคร”</p> <p>-มีบุคคลต้นแบบ เป็นบันดาลใจ</p> <p>“เอาคนที่เลิกได้มาเป็นตัวอย่างจริง ใช้เป็นสื่อ”</p> <p>-มีชุมชนต้นแบบ เป็นแหล่งเรียนรู้</p> <p>“บ้านถอนสมอเป็นเป็นตัวอย่างที่จะขยายไปอำเภออื่น”</p> <p>“ถอนสมอเข้ามาเข้า4 ปีแล้ว ก็ยังต้องทำต่อเพื่อให้เป็นที่เรียนรู้สำหรับที่ใหม่”</p> <p>-มีพี่เลี้ยง (สคส.) สนับสนุนกระบวนการดำเนินงาน</p> <p>“ถ้าพื้นที่พร้อม และมีใจกับเราแต่ไม่รู้จะเดินงานยังไง สคส.จะช่วยเปิดเวทีให้”</p> <p>“งบประมาณ สคส. ก็สนับสนุน แต่ไม่ได้มาก”</p> <p>-จุดเริ่มอยู่ที่ชุมชน ส่วนที่เป็นนโยบายต้องให้การสนับสนุน</p> <p>“ทำจากข้างล่างในพื้นที่ก่อน แล้ว นโยบายต้องเอื้อจะได้กระแสจากข้างล่าง”</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
	<p>“ข้อดีของโควิด ยังมีโควิดอยู่ งานเลี้ยง งานฉลอง ก็ลดลง ช่วยให้พวกหยุดดื่มลากยาวมาได้”</p>		<p>-มีเครือข่าย อาทิ ชมรมคนหัวใจเพชร ชมรมทูปีนัมเบอร์วัน พระสงฆ์</p> <p>“ปี 66 มีแผนทำเครือข่ายชมรมคนหัวใจเพชรอำเภอ บางระจันเป็นหลักขยายมาสู่อำเภอท่าช้าง”</p> <p>“ทูปี เป็นกลุ่มเด็กเยาวชน ถ้าเชื่อมได้ก็ยิ่งดี ป้องกันนักดื่มหน้าใหม่ไปด้วย”</p> <p>“พระคุณเจ้า เจ้าคณะอำเภอเป็นตัวหลักทางฝ่ายสงฆ์”</p> <p>ต้องมีใครมาเกี่ยวข้องบ้าง และเกี่ยวข้องอย่างไร</p> <p>-แกนนำหมู่บ้าน ผู้นำระดับชุมชน</p> <p>“หัวใจสำคัญอยู่ที่หมู่บ้าน จุดเปลี่ยนอยู่ที่หมู่บ้าน”</p> <p>-แกนนำคนหัวใจเพชร</p> <p>“แกนนำคนหัวใจเพชร เค้าจะเชื่อมคนในชุมชน หรือเพื่อนบ้านชุมชนใกล้เคียงของเขาเอง”</p>

ตาราง 18 พื้นที่ดำเนินการเอง : หมู่ที่1-5 บ้านวิหารขาว ต.วิหารขาว อ.ท่าช้าง จ.สิงห์บุรี (ทั้งตำบล)

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>1.ระดับตัวบุคคล</p> <p>1.1 การรับรู้สภาวะสุขภาพทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ การนอนหลับ ความเจ็บป่วย อุบัติเหตุ</p> <p>- สุขภาพร่างกายและจิตใจดีขึ้น แข็งแรง</p> <p>“เลิกบุหรี่ก่อน พอมาหยุดเหล้าด้วย รู้เลยว่าแข็งแรงมากขึ้น ทำงานได้ ผมรับเหมาทุกอย่างต้องทำเองหมด”</p> <p>“ตื่นเช้า ตีสี่ เตรียมโน่นเตรียมนี่ เราต้องดูแล แม่ เมีย เป็นทั้งพ่อบ้านแม่บ้านในตัว”</p> <p>1.2 ผลที่เกิดขึ้นด้านแรงงาน/การหารายได้</p> <p>- สามารถทำงาน หารายได้มากขึ้น</p> <p>“งานรับจ้างรับเหมา ก็ได้รายได้ดี เงินก็ให้เมียเก็บ”</p> <p>“แบก หาม เป็นลูกทิมพีเค้า มีงานเกือบทุกวัน”</p> <p>“มีเงินไปซื้อของให้ลูกได้”</p> <p>2. ระดับครอบครัว</p> <p>-สัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวดีขึ้น</p>	<p>1. ผู้หยุดดื่มต่อเนื่องหลังออกพรรษามากกว่า 3 เดือน ส่วนใหญ่คือผู้ที่เลิกดื่มได้แล้ว</p> <p>2. ผู้มีความตั้งใจเลิกดื่มตลอดชีวิต ส่วนใหญ่คือผู้ที่เลิกดื่มได้แล้ว</p> <p>3. ปัจจัยที่ทำให้คน ลด ละ หรือหยุดดื่มสุราได้ต่อเนื่อง (หลังเข้าพรรษา 3 เดือนขึ้นไป)</p> <p>-มีแรงจูงใจที่มาจากสิ่งยึดเหนี่ยวในใจ อาทิ ลูก ครอบครัว</p> <p>“ลูกมาพูดขอ ให้พ่อเลิกเหล้า”</p> <p>“ผมต้องดูแลแม่ แล้วก็เมียด้วย เมียป่วยติดเตียง ถ้าขึ้นเรายังเมา ครอบครัวจะเป็นยังไง”</p> <p>-การสนับสนุนจากครอบครัว และเพื่อนบ้าน</p>	<p>1.กลไก กระบวนการสนับสนุนการจัดรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษาทุกปี</p> <p>- บรรจุในแผนปฏิบัติการของ อบต.</p> <p>“เราทำกันมาทุกปี เขียนโครงการอยู่ในแผนอบต.อยู่แล้ว”</p> <p>-การประชาสัมพันธ์ ได้แก่ เสียงตามสาย สื่อบุคคล</p> <p>“มีทั้งโฆษณา แล้วเราก็ประกาศในตำบลของเราด้วย ว่าเข้าพรรษามาลด ละ เลิกเหล้ากัน”</p> <p>“พูดต่อ ๆ กันนี้แหละ ดีสุด แผ่นพับที่แจกมาก็พับกันอยู่อย่างนั้นแหละ”</p> <p>2.กลไก กระบวนการ ที่เอื้อต่อการลด ละ เลิกเหล้า อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี</p> <p>- มีการสนับสนุนทางสังคม ทั้งเรื่องกำลังใจ เศรษฐกิจ และสังคม</p>	<p>1.กลไก และกระบวนการที่สนับสนุนการขยายผลการรณรงค์งดเหล้าไปหมู่บ้านหรือชุมชนอื่น</p> <p>- บรรจุเป็นโครงการประจำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต</p> <p>“ถ้านายฯ เอา เห็นด้วย ก็ทำได้ทั้งนั้น จะมากน้อยยังไงก็ว่ากันอีกที”</p> <p>-มีเครือข่ายสนับสนุน อาทิ โรงพยาบาล ชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล</p>

ผลกระทบ (Impact)	ประสิทธิผล (effectiveness)	ความยั่งยืน (sustainability)	การขยายผล (transportation)
<p>“เดี๋ยวนี้ไม่มีทะเลาะกันแล้ว เมื่อก่อนลงมือลงไม้กันบ่อย”</p> <p>“วันหยุดก็พากันไปเที่ยว หาอะไรกินกันพ่อแม่ลูก”</p> <p>3.ระดับสังคม</p> <p>ความสัมพันธ์ /การมีส่วนร่วมในชุมชน/บทบาทหน้าที่ในชุมชน</p> <p>-ได้รับการยอมรับจากชุมชน</p> <p>“คนในชุมชนยอมรับกันแล้ว เมื่อก่อนนี้ไม่เอาเลย ยังว่านายทท ว่าจ้างมาทำงานที่บ้านได้ยังไง”</p> <p>“เมื่อก่อนไม่มีใครมองหน้าผมเลย เหมือนเราเป็นตัวอะไรไม่รู้ แต่เดี๋ยวนี้เราทำให้เค้าเห็นว่าเราไม่ได้เป็นแบบนี้แล้วเค้าก็พูดคุยด้วย มีงานก็มาจ้าง ”</p> <p>-เป็นจิตอาสาในชุมชน</p> <p>“มีงานอะไรของ อบต. พวกนี้จะมาช่วยกัน บอกไปเดี่ยวเค้ามาก็ตัวเอง จิตอาสาทั้ง”</p> <p>“ผมก็ต้องดูแลงานบ้านให้เสร็จก่อน ก็ออกมาช่วยถ้ามีงานอะไรของ อบต.”</p>	<p>“เมื่อก่อนบ่นน้อยลง เค้ารู้ว่าเรากำลังเลิกเหล้า ทำกับข้าวกับปลาให้กิน”</p> <p>“ก็มีคนชม เออ เก่ง มันกลับตัวได้”</p>	<p>“นายทท กับรองนายทท ไปทางไหน ไปเจอกลุ่มพวกนี้ที่ไหนก็จะพูดคุย เป็นลูกหลานเราทั้งนั้น พูดคุยได้ทุกที่ เป็นการตามไปในตัวว่า หยุดดื่มหรือยัง”</p> <p>“ไม่ใช่พูดแต่กับเจ้าตัวนะ เรายังต้องคุยกับลูกเมียเค้าด้วย ว่า เออ เป็นยังไงบ้าง ยังมีปัญหาอะไรกันมั๊ย ต้องคอยบอกลูกเมียด้วยว่า ต้องหยุดยังไง ยังไงไม่ให้ทะเลาะกัน”</p> <p>“มีงานอะไร ก็เรียกมาทำ เองงานที่บ้านเราเลย จ้างพวกเค้ามา ชาวบ้านจะได้เห็นด้วยว่า พวกนี้เค้าทำงานได้แล้ว ไม่ต้องกลัว”</p>	<p>“มีหมอเอ็งเป็นที่ปรึกษาให้ทั้ง เหล้า ยาเสพติด ไม่ได้ไม่ดีก็โทรปรึกษาไว้ก่อน”</p>

7.2 สรุปและอภิปราย

การประเมินผลการรณรงค์ดเหล้าเข้าพรรษาระดับพื้นที่ระยะที่ 2 ในพื้นที่ที่มี สคล. สนับสนุนกับพื้นที่ดำเนินการเองพบสิ่งๆที่เหมือนและแตกต่างกันทั้งในส่วนของผลกระทบ ประสิทธิภาพ ความยั่งยืน และการขยายผล ดังต่อไปนี้

7.2.1 ผลกระทบ เป็นสิ่งที่เกิดตามมาหลังจากที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษามี พฤติกรรมเลิกดื่มอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งออกพรรษา ซึ่งพบว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นมีความเหมือนกันทั้งพื้นที่ ที่มี สคล.สนับสนุนและพื้นที่ดำเนินการเอง แบ่งผลกระทบออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

(1) ระดับตัวบุคคล คือการรับรู้ถึงสภาพร่างกายที่แข็งแรงขึ้น การรับประทานอาหาร การนอนหลับเป็นปกติ อารมณ์เป็นอารมณ์เชิงบวกมากขึ้น เช่น สดชื่นแจ่มใส ใจเย็นมากขึ้น มีสติ อารมณ์เชิงลบน้อยลง เช่น หงุดหงิดน้อยลง เมื่อร่างกายแข็งแรง อารมณ์เป็นปกติจึงสามารถหางาน ทหารายได้เพิ่มมากขึ้น ลดการใช้เงินจากที่เคยไปซื้อสุรา นำเงินจำนวนนั้นมาเก็บออม หรือซื้อสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ผลกระทบในระดับตัวบุคคลโดยเฉพาะสุขภาพร่างกายเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เป็นรูปธรรมที่เห็นได้ชัดเจนจึงเป็นแรงเสริมที่ช่วยให้เกิดแรงจูงใจในการหยุดดื่มให้ต่อเนื่อง อาจอธิบายได้ว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีพิษต่อสมองโดยตรง ทำให้เซลล์สมองเสื่อมหรือผิดปกติ ส่งผลต่อการคิด ความจำ การควบคุม อารมณ์ การนอนหลับ ขาดสติ และการทำงานของระบบอวัยวะอื่น ๆ ในร่างกาย อาทิ ระบบทางเดินอาหาร ระบบหัวใจและหลอดเลือด (สำนักส่งเสริมสุขภาพ, ม.ป.ป.) ดังนั้นเมื่อหยุดดื่ม ระบบสมองและระบบอวัยวะต่าง ๆ จึงได้มีการฟื้นฟูสภาพกลับมาทำหน้าที่ตามปกติเห็นได้จากสมรรถนะทางร่างกายและพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ฟื้นคืนสู่สภาพปกติของผู้งดดื่มสุรา

(2) ระดับครอบครัว พบผลกระทบเชิงบวกที่ชัดเจนคือความสัมพันธ์ในครอบครัวดีขึ้น การทะเลาะหรือความรุนแรงในครอบครัวลดลง เนื่องจากใช้การสื่อสารเชิงบวก กล่าวคือ พูดคุยและฟังกันมากขึ้น พูดให้กำลังใจ ใช้เวลาร่วมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น รับประทานอาหาร ช่วยทำงาน หรือกิจกรรมสันทนาการอื่นๆ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษาที่มีสถานะภาพเป็นพ่อรับรู้ได้ถึงความภาคภูมิใจของลูกที่มีต่อพ่อ

(3) ระดับชุมชน/สังคมเสียงสะท้อนทั้งจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษาและบุคคลใกล้เคียงให้ข้อมูลทำนองเดียวกันคือ เมื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมฯเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหยุดดื่มได้ คนรอบข้างให้ยอมรับ เกิดความน่าเชื่อถือ และเข้าร่วมทำกิจกรรมของชุมชนในลักษณะจิตอาสา ช่วยทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดการรับรู้ถึงความเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน นอกจากนี้ชุมชนมีความสงบปลอดภัยมากขึ้น เพราะการทะเลาะวิวาทในชุมชนลดลง

ผลกระทบระดับครอบครัวและระดับชุมชนดังกล่าวข้างต้นอาจสัมพันธ์กับการรับรู้ถึงการยอมรับจากบุคคลใกล้เคียงและสังคมที่เป็นไปในเชิงบวก กล่าวคือในช่วงเวลาที่ผู้ดื่มหรือผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังคงการดื่มอยู่นั้นมักได้รับการสะท้อนภาพของตนเองในเชิงลบผ่านทางคำพูด ภาษาท่าทางที่บุคคลรอบตัวแสดงออกหรือสื่อสารมาถึง อาทิ ภาพลักษณ์สกปรก ไม่สนใจตนเอง ขี้เกียจ ไม่มีความ

รับผิดชอบ บกพร่องในหน้าที่ตามบทบาทต่าง ๆ ส่งผลต่อการเกิดความรู้สึกของคนรอบข้างและคนในสังคม คือ เปื่อหน่าย รังเกียจ การรับรู้เช่นนี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การรับรู้ถึงการถูกตีตรา ซึ่งมีผลต่อความคิด อารมณ์ความรู้สึกของผู้ตีหรือผู้ติดในเชิงคล้อยตามว่าตนเองเป็นเช่นนั้นจริง ๆ ได้ (ศรีโรชา บุญยัง และคณะ, 2562) อย่างไรก็ตามเมื่อผู้ตีหรือผู้ติดมีแรงผลักดันหรือมีแรงใจ ลด ละ เลิกเครื่องตีแอลกอฮอล์ แม้ในช่วงระยะเวลาเพียง 3 เดือนความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการฟื้นฟูสภาพทั้งทางร่างกาย จิตใจอารมณ์ ความคิดย่อมมีผลต่อปฏิสัมพันธ์ทางบวกกับผู้คนรอบข้างทั้งในครอบครัวและชุมชนด้วย ตามมาซึ่งการตอบสนองจากผู้คนรอบข้างในทางบวกด้วยเช่นกัน อาทิ การพูดคุยชื่นชม การให้โอกาสต่าง ๆ กรณีที่ผู้ตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ก็มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทนั้นส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะพิษของเครื่องตีแอลกอฮอล์ที่มีผลต่อสมองส่วนหน้า เป็นส่วนที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการคิด การตัดสินใจ ผู้ตีสุราจึงมักขาดการคิดยับยั้ง หรือการใช้เหตุผล (สำนักส่งเสริมสุขภาพ, ม.ป.ป.) ดังนั้นการที่เลิกตีได้ สมองส่วนหน้าจึงได้รับโอกาสในการฟื้นฟูสภาพด้วยเช่นกันทำให้ความสามารถในการทำงานของสมองส่วนหน้ากลับมาทำหน้าที่ในการคิด การใช้เหตุผลได้มากขึ้น

7.2.2 ประสิทธิผล การประเมินครั้งนี้ศึกษาเฉพาะผู้หยุดตีต่อเนื่องหลังออกพรรษามากกว่า 3 เดือน ผู้มีความตั้งใจเลิกตีตลอดชีวิต และปัจจัยที่ทำให้หยุดตีสุราได้ต่อเนื่อง (หลังเข้าพรรษา 3 เดือนขึ้นไป) สิ่งที่เหมาะสมกันทั้งพื้นที่มี สคล.สนับสนุนและพื้นที่ดำเนินการเองคือ ผู้หยุดตีต่อเนื่องหลังออกพรรษามีทั้งผู้ที่ตั้งใจหยุดตีต่อเนื่องจนถึงเทศกาลทอดกฐิน มีอีกจำนวนหนึ่งเป็นผู้ที่เลิกตีได้แล้วและมาเข้าร่วมกิจกรรม ทั้งนี้การนับจำนวนผู้เลิกตีได้ทั้งพื้นที่มี สคล.สนับสนุนและพื้นที่ดำเนินการเองนับจำนวนรวมผู้ที่เลิกตีได้แล้วที่มาร่วมกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษาทั้งหมด สำหรับผู้ที่มีความตั้งใจเลิกตีตลอดชีวิตนั้นพบว่าเป็นเพราะเกิดความตระหนักต่อภาวะสุขภาพของตน เกิดการรับรู้ถึงข้อดีข้อเสียของการตีหรือไม่ตี อีกทั้งในบางพื้นที่พบผู้ติดสุราที่จำเป็นต้องได้รับการรักษานั้น มีการช่วยเหลือให้เข้าสู่บริการบำบัดในโรงพยาบาลโดยมีผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ประสานงานผ่านโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

อนึ่งมีความแตกต่างอยู่ 1 พื้นที่ (พื้นที่ดำเนินการเอง) คือที่บ้านท่ามะขามเอน ต.มหาโพธิ อ.แก่งเลี้ยว จ.นครสวรรค์ การนับยอดผู้เข้าร่วมกิจกรรมในปี 2565 ไม่นับรวมรายที่เลิกตีได้แล้วที่มาร่วมกิจกรรมเนื่องจากจัดเป็นกลุ่มผู้เลิกได้แล้ว ดังนั้นจึงนับจำนวนเฉพาะผู้ตีรายใหม่ที่มาร่วมกิจกรรมในปี 2565 เท่านั้น ข้อดีของการไม่นับรวมรายที่เลิกได้แล้ว คือทำให้รู้ข้อมูลจำนวนผู้ตีที่เข้าร่วมกิจกรรมรายใหม่ หรือรายที่ยังไม่สามารถเลิกตีได้และรู้จำนวนผู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในลักษณะลด ละ เฉพาะช่วงเทศกาลเข้าพรรษา การนับจำนวนลักษณะนี้จะเอื้อต่อการนำข้อมูลไปใช้ให้เป็นประโยชน์สำหรับการวางแผนเชิญชวนผู้ตีรายใหม่ หรือกิจกรรมที่สร้างแรงจูงใจต่อการเลิกตีต่อไป

การนับจำนวนผู้สมัครใจงดเหล้าเข้าพรรษายังมีความไม่ชัดเจนในประเด็นของการจำแนกประเภทผู้หยุดตีหรือผู้เลิกได้ต่อเนื่องมานานเท่าใดก่อนที่จะมาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษาในปีปัจจุบัน ซึ่งจากข้อมูลการศึกษาพบว่ามีทั้งผู้ที่เลิกตีมานานแล้ว คำว่า “นานแล้ว” หากเป็นกรณีพื้นที่ที่มี สคล.สนับสนุนการดำเนินงานจะมีการจำแนกประเภทผู้หยุดตีด้วยเงื่อนไขของระยะเวลา คือ งดได้

ระหว่างเข้าพรรษาคือคนหัวใจหิน งดได้ 1-3 ปีคือคนหัวใจเหล็ก งดได้มากกว่า 3 ปีคือคนหัวใจเพชร (หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์, 2561) ในขณะที่ด้านการบำบัดรักษาของหน่วยงานสาธารณสุขกำหนดเกณฑ์การติดตามการดูแลช่วยเหลือผู้ป่วยสุราหลังจบการบำบัดรักษาตามกระบวนการที่กำหนดและได้รับการจำหน่ายออกจากโรงพยาบาลคือต้องติดตามให้ครบ 1 ปี และไม่กลับไปดื่มหรือเสพติดซ้ำอีกอย่างน้อย 1 ปี (วีณา บุญแสง และคณะ, 2563) ฉะนั้นการนับจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษาควรจำแนกกลุ่มผู้หยุดดื่มตามระยะเวลาที่หยุดดื่มได้ต่อเนื่องด้วยเพื่อให้ทราบจำนวนที่แน่ชัดของผู้ที่สามารถเลิกดื่มได้ทั้งในระยะ 3 เดือนช่วงเข้าพรรษา หรือเลิกต่อเนื่องมากกว่า 3 เดือน หรือมากกว่า 1 ปี หรือมากกว่า 3 ปีขึ้นไป อันจะเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์หรือวางแผนการดำเนินงานในภาพรวมต่อไปสำหรับการป้องกันการกลับไปดื่มซ้ำ

ปัจจัยที่เอื้อให้หยุดดื่มสุราได้ต่อเนื่อง มีดังนี้

(1) แรงจูงใจภายใน ส่วนใหญ่ได้แก่ ความตระหนักต่อปัญหาสุขภาพที่สืบเนื่องจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การมีสิ่งยึดเหนี่ยวภายในโดยเฉพาะครอบครัว อาทิ ลูก การรับรู้คุณค่าภายในตนเอง อาทิ มีความสามารถในการทำงาน งานจิตอาสา

(2) ได้รับแรงเสริมจากภายนอก หรือได้รับการสนับสนุนทางสังคม ทั้งจากครอบครัวและชุมชน ได้แก่ การยอมรับ การยกย่องชื่นชม การให้โอกาส การติดตามอย่างสม่ำเสมอ

ปัจจัยที่เอื้อต่อการหยุดดื่มได้ต่อเนื่องนั้นสามารถอธิบายผ่านทฤษฎีลำดับขั้นของแรงจูงใจ กล่าวคือ เมื่อบุคคลมีความตระหนักต่อปัญหาไม่ว่าจะมาจากสิ่งกระตุ้นจากภายนอก เช่น คำเตือน คำเชิญชวน หรือในรายที่อาจยังอยู่ในขั้นของความลังเลใจแต่เมื่อได้รับการกระตุ้น เช่น การยกย่องชมเชย หรือการรับรู้ที่ตนเองมีศักยภาพสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ตามวิถีปกติของสังคมได้ เหล่านี้จะเป็นตัวกระตุ้นให้เพิ่มระดับแรงจูงใจต่อการหยุดดื่มให้มากยิ่งขึ้น ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมหยุดดื่มอย่างต่อเนื่องต่อไป ดังที่กาญจนา เลิศถาวรธรรม และคณะ (2565) ได้ทบทวนองค์ความรู้พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง (self-efficacy) เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการติดและเลิกสารเสพติดได้ ถ้าทำให้บุคคลเกิดความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองได้ จะตามมาด้วยแรงจูงใจที่จะอดทนต่อความยากลำบากและอุปสรรค จนสามารถควบคุมสถานการณ์และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองได้สำเร็จ ดังนั้นการที่ผู้ติดสุรารับรู้ที่ตนเองมีความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมหยุดดื่มสุราได้ไม่น้อยเพียงใด จะมีผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลิกดื่มสุราสูงและมีอัตราการกลับไปเสพสุราซ้ำใหม่ลดลง

7.2.3 ความยั่งยืน ประกอบด้วย

7.2.3.1 กลไก กระบวนการสนับสนุนการจัดรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษาทุกปี

(1) นโยบาย ภาพรวมระดับประเทศในปี 2565 มีนโยบายที่มาจากความร่วมมือระหว่างกระทรวง กรม เรื่องขอความร่วมมือให้หน่วยงานทุกระดับสนับสนุนการเชิญชวนงดเหล้าเข้าพรรษา กล่าวคือมีหนังสือราชการจากคณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข ถึงปลัดกระทรวงมหาดไทย เรื่องขอความร่วมมือสนับสนุนการจัดกิจกรรม วันงดดื่มสุราแห่งชาติประจำปี

2565 จากนั้นกระทรวงมหาดไทยแจ้งถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด และผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งถึงหัวหน้าส่วนราชการ ทุกแห่งทุกอำเภอ จนถึงหน่วยงานระดับอำเภอแจ้งเทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล ตามลำดับ

กลไกด้านนโยบายขอความร่วมมือนี้ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมของพื้นที่ดำเนินการเอง โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีผู้นำทางการระดับอำเภอ และหรือระดับตำบลที่มีความตระหนักและเห็นชอบให้ดำเนินการกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษาจะดำรงหรือบรรจุเป็นโครงการอยู่ในแผนปฏิบัติการของหน่วยงานประจำปี แม้แต่พื้นที่ที่เริ่มดำเนินการในปี 2565 เป็นครั้งแรก เช่น ตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ หรือ ตำบลทุ่งขมิ้น อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา ได้มีการวางแผนเตรียมดำเนินการต่อในปี 2566 เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องเป็นกิจกรรมประจำปีของตำบล

สำหรับพื้นที่มี สคส. สนับสนุนนั้นมีการกำหนดพื้นที่เป้าหมายดำเนินการทั้งพื้นที่ต้นแบบพื้นที่เดิมและพื้นที่ขยายผล นโยบายดังกล่าวจึงอาจเป็นปัจจัยเสริมที่ช่วยทำให้พื้นที่มีแรงจูงใจเพิ่มมากขึ้นในการดำเนินการรณรงค์

ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าหากมีการประกาศนโยบายแม้เป็นเพียงการขอความร่วมมือเชิญชวนงดเหล้าเข้าพรรษามาสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ให้ได้อย่างทั่วถึงเป็นประจำทุกปีจะสามารถเป็นปัจจัยที่ช่วยเริ่มการขับเคลื่อนการดำเนินงานในพื้นที่ได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น อนึ่งประเทศไทยเคยมีจังหวัดที่ประกาศนโยบายเป็นจังหวัดปลอดเหล้าปลอดบุหรี่ อาทิ จังหวัดจันทบุรีมีการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติด้วยการบูรณาการการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานราชการ องค์กรภาคเอกชน ภาคประชาสังคมเครือข่ายเยาวชน นักเรียน นักศึกษาและสื่อมวลชน ร่วมกันรณรงค์อย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะการให้ความรู้ควบคู่การบังคับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ อย่างไรก็ตามพบอุปสรรคคือถึงแม้จะมีนโยบายสาธารณะควบคุมแอลกอฮอล์ในพื้นที่ แต่พบว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแก้ปัญหาไม่สอดคล้องกัน (เอกลักษณ์ ณีฤทธิ และคณะ, 2560) เช่นเดียวกับผลการประเมินการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับจังหวัดกรณีศึกษาจังหวัดนครนายกของนางนุช แยมวงศ์ (ม.ป.ป.) ทำประเมินการปฏิบัติงานระหว่างดำเนินการตามแผนปฏิบัติการในช่วงปี 2560-2564 ซึ่งเป็นนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขพบว่านโยบายของรัฐบาลเป็นปัจจัยหนึ่งที่เอื้อต่อความสำเร็จในการดำเนินงานควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับจังหวัด แต่เนื่องจากนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ควบคุมแอลกอฮอล์เป็นการสั่งการแบบบนลงล่าง (Top-down) จึงขาดการมีส่วนร่วมจากผู้ปฏิบัติและประชาชน ส่งผลต่อความเข้าใจและการยอมรับในบทบาทขององค์กรและเจ้าหน้าที่ในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ

อย่างไรก็ตามนโยบายยังคงเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนงานด้านการรณรงค์ ป้องกันปัญหาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ดังเห็นได้จากพื้นที่ดำเนินการเองที่เริ่มทำการรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษาในปี 2565 เป็นครั้งแรก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านโยบายขอความร่วมมือในการเชิญชวนงดเหล้าเข้าพรรษาหรือชวนทำความดีในโอกาสเทศกาลเข้าพรรษาเป็นกลไกที่ไม่ใช่เป็นลักษณะบังคับด้วยการสั่งการแบบบนลงล่าง (Top-down) และยังเปิดโอกาสให้หน่วยงานระดับพื้นที่ได้ตัดสินใจดำเนินการตามความ

เหมาะสมของบริษัทในพื้นที่เอง นับเป็นข้อดีของนโยบายในลักษณะนี้ แต่ประเด็นที่เป็นโอกาสในการพัฒนาต่อคือ การประชาสัมพันธ์เชิงชวนอย่างไรให้ผู้นำองค์กรในระดับท้องถิ่น อาทิ องค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบลตระหนักถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อประชาชนและชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลของตน อาทิ ความสงบเรียบร้อยในชุมชน ความปลอดภัยทางถนน

(2) การนำและทีมนำ หมายถึง มีหน่วยงาน องค์กร หรือแกนนำชุมชนเป็นหลักในการจัด รมรณรงค์เกล้าเข้าพรรษาเป็นประจำทุกปี ในพื้นที่มี สคส.สนับสนุนพบว่า การนำและทีมนำคือแกนนำใน ชุมชนซึ่งได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พระสงฆ์ คณะกรรมการชุมชน ร่วมกับเจ้าหน้าที่ สคส.ระดับจังหวัด ร่วมกัน ขับเคลื่อนและประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองท้องถิ่นและหน่วยงานอื่น ๆ ในพื้นที่ในการกำหนดจัด กิจกรรมรณรงค์เกล้าเข้าพรรษาประจำปี

สำหรับพื้นที่ดำเนินการเอง พบว่าจุดเริ่มต้นของการนำคือ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น หรือแกนนำชุมชน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน หรือหน่วยงานสาธารณสุขที่ดำเนินงานตามนโยบายด้านส่งเสริม สุขภาพและป้องกันปัจจัยเสี่ยง ทั้งนี้ยังพบว่าหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานนำทำจะมีผลต่อ ความยั่งยืนมากขึ้นเนื่องจากเป็นหน่วยงานในพื้นที่ที่มีบทบาทในพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิตของประชาชน ในเขตพื้นที่โดยตรง สามารถกำหนดไว้ในแผนงานโครงการประจำโดยใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นนั้นหรือกองทุนต่าง ๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมรับผิดชอบ ดังที่สุภัชญา สุนันตะ (2561) อธิบายถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่ามาจากแนวนโยบายของรัฐบาลที่กำหนดให้มีการกระจาย อำนาจไปสู่ประชาชน โดยกำหนดให้ทุกพื้นที่อยู่ในเขตความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงถือ ได้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดที่สามารถดำเนินการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนได้มากยิ่งขึ้น

อีกทั้งหากมีผู้นำองค์กร หรือผู้นำทางสังคม แกนนำชุมชนร่วมดเกล้าเข้าพรรษาเป็น แบบอย่างจะช่วยเป็นแรงบันดาลใจหรือกระตุ้นแรงจูงใจให้กับประชาชนในพื้นที่ร่วมประพฤติปฏิบัติตาม หรือที่เรียกว่าการเลียนแบบ กล่าวคือกระบวนการเลียนแบบจะเกิดขึ้นเมื่อตัวแบบเป็นบุคคลที่น่าเลื่อมใส หรือเป็นผู้มีอาวุโสมากกว่าผู้เลียนแบบ จึงทำให้ผู้เลียนแบบเกิดพฤติกรรมเทียบเคียงกัน (สุนิศา เพ็ญโฮสถ, 2552: 144)

(3) รูปแบบ/วิธีการกระตุ้นแรงจูงใจต่อการร่วมกิจกรรมรณรงค์ ได้แก่

(3.1) การใช้สื่อต่าง ๆ อาทิ สื่อบุคคลแบบปากต่อปาก บุคคลต้นแบบ สื่อโซเชียลมีเดีย สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเสียงตามสาย ทั้งนี้มีความแตกต่างระหว่างพื้นที่ สคส.สนับสนุนและพื้นที่ดำเนินการดังนี้ พื้นที่ สคส.สนับสนุน มีสื่อสิ่งพิมพ์ทั้งป้ายไว้นิลงขนาดใหญ่ แผ่นปลิว สติกเกอร์ เสื้อ มีข้อเด่นคือมีโลโก้ตรา สัญลักษณ์ของกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพและเครือข่ายองค์กรงดเกล้า ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อ ความหมายด้านการส่งเสริมสุขภาพ มีผลต่อความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของการรณรงค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อทำให้สมาชิกที่สวมใส่รู้สึกภาคภูมิใจว่าเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมดเกล้าเข้าพรรษาและมีความเป็นกลุ่มเป็นทีม

ขณะที่พื้นที่ดำเนินการเองมีทั้งการดำเนินงานแบบไม่ใช้งบประมาณเลยหรือใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือกองทุนหลักประกันสุขภาพตำบล ฉะนั้นการเชิญชวนจึงมักใช้สื่อบุคคลแบบปากต่อปาก คือ มีตัวแทนแกนนำชุมชนหรือผู้ที่ต้องการลด ละ เลิกเหล้าเข้าพรรษาไปพูดเชิญชวน และการใช้เสียงตามสายประกาศเชิญชวน ข้อดีของสื่อบุคคลคือสามารถเผยแพร่สารไปสู่ผู้รับได้โดยตรงและเป็นไปในลักษณะของการยืดหยุ่นจึงมีแนวโน้มที่จะสามารถชักจูงผู้ฟังได้ดีและทำให้เกิดการคล้อยตามได้ง่ายสำหรับสื่อชนิดอื่น ๆ เฉพาะกิจที่มีเนื้อหา และจุดมุ่งหมายหลักอยู่ที่ผู้รับสาร นั่นคือ ต้องการให้มีความสนใจและสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษาซึ่งอิทธิพลของสื่อที่เหมาะสมเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ง่ายจะส่งผลต่อการตัดสินใจและการลงมือปฏิบัติไปในแนวทางที่ผู้ส่งสารต้องการได้ (จิตติพร แก้ววิมล, 2559: 15) กรณีพื้นที่ที่มีหน่วยงานสนับสนุนงบประมาณสามารถจัดทำสื่องดเหล้าเข้าพรรษาได้จะเกิดผลเช่นเดียวกับพื้นที่มี สคล.สนับสนุน คือ เกิดรู้สึกภาคภูมิใจว่าเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษามีความเป็นกลุ่มเป็นทีมอันส่งผลต่อการเสริมแรงจูงใจภายในตัวบุคคลให้มีเพิ่มมากขึ้นด้วย

(3.2) การสะท้อนคืนข้อมูลเชิงประจักษ์ของชุมชนเกี่ยวกับจำนวนอุบัติเหตุ อาชญากรรม โรคทางกายหรือสุขภาพจิตที่มีเชื่อมโยงกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับสมาชิกในชุมชนทราบเพื่อกระตุ้นความตระหนักต่อปัญหาที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จัดเป็นกลวิธีหนึ่งในกระบวนการสร้างแรงจูงใจภายใน ทั้งนี้พบทั้งในพื้นที่มี สคล.สนับสนุนและพื้นที่ทำเอง โดยผ่านเวทีประชาคมหมู่บ้าน

(4) บรรจุกิจกรรมรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษาเป็นประเด็นหนึ่งของวาระการประชุมคณะกรรมการชุมชนและเสนอเป็นกิจกรรมรณรงค์ในแผนปฏิบัติการของชุมชนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง พบทั้งในพื้นที่มี สคล.สนับสนุนและพื้นที่ดำเนินการเอง กรณีพื้นที่มี สคล.สนับสนุนจะมีพื้นที่ต้นแบบซึ่งเป็นพื้นที่ศูนย์กลางในการประชุมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างคณะกรรมการทั้งในพื้นที่และระหว่างพื้นที่ (ทั้งพื้นที่ทำการรณรงค์มาแล้วและหรือพื้นที่ใหม่) มีทั้งระดับหมู่บ้านหรือระดับตำบล จนเกิดเป็นเครือข่ายระหว่างพื้นที่ ดังเช่น พื้นที่บ้านหม้อและหมู่บ้านเครือข่าย ตำบลสันโป่ง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

สำหรับพื้นที่ดำเนินการเองมีการกำหนดแผนทำกิจกรรมรณรงค์เป็นประจำทุกปีรวมถึงพื้นที่ที่เริ่มทำครั้งแรกในปี 2565 โดยผ่านการประชุมคณะกรรมการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเห็นชอบให้มีการดำเนินการต่อไป การบรรจุกิจกรรมรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษาไว้ในแผนปฏิบัติการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกำหนดเป็นกติกา/ธรรมนูญของชุมชนไว้นั้น ถือเป็นองค์ประกอบด้านนโยบายระดับชุมชนซึ่งเป็นปัจจัยความสำเร็จของการเป็นชุมชนต้นแบบลดละเลิกเหล้า (สมตระกูล ราศิริ, 2563)

7.2.3.2 กลไก กระบวนการ ที่เอื้อต่อการลด ละ เลิกเหล้า อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี

(1) เสริมสร้างแรงจูงใจภายในด้วยวิธีการการสนทนาแบบสร้างแรงจูงใจ เป็นวิธีการพูดคุยในลักษณะตั้งคำถามให้ได้คิดหาคำตอบด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องต่อการ ลด ละ เลิก กระตุ้นให้เกิดการ

ตั้งเป้าหมายอย่างน้อยให้มีความคิด “ลด” ในทุกโอกาสที่ดื่ม พร้อมให้คำชื่นชมเมื่อมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่เหมาะสม

(2) เสริมความรู้และทักษะที่จำเป็นให้กับผู้หยุดดื่มเพื่อป้องกันการกลับไปดื่มซ้ำ เช่น ทักษะปฏิเสธ ผีอกสติ ดึงเห็นได้จากข้อมูลที่ผู้ให้ข้อมูลสะท้อนว่า ต้องมีสติ และพูดปฏิเสธให้ได้เมื่อมีเพื่อนมาชวน

(3) พัฒนากลุ่มหรือเครือข่าย อาทิ กลุ่มผู้เลิกสุรา องค์กรหรือชุมชนงดเหล้าเข้าพรรษา กล่าวคือเป็นการรวมกลุ่มและเชื่อมโยงกลุ่มคนที่มีประสบการณ์ ความสนใจ มีเป้าหมายในเรื่องทำนองเดียวกัน ภายใต้การรวมกลุ่มย่อมมีการสื่อสารแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้ ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ช่วยทำให้เกิดเป็นความรู้ใหม่ต่อยอดต่อไป ขณะเดียวกันยังเป็นการเสริมแรงซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกทั้งภายในกลุ่ม หรือระหว่างกลุ่ม นำไปสู่การความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นมากขึ้น ส่งผลต่อการรวมคิด ร่วมทำ ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผลประโยชน์ ในสิ่งที่เป็นเป้าหมายร่วมกันให้ต่อเนื่องและยั่งยืน ดังที่บ้านสองคร ตำบลกุดชุม อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธรมีกลุ่มสุรานิรนามเป็นกลุ่มที่ผู้หยุดสุราดำเนินการกันเองโดยมีบุคลากรสาธารณสุขของโรงพยาบาลกุดชุมเป็นพี่เลี้ยง หรือในพื้นที่มี สคล.สนับสนุนมีเครือข่ายหมู่บ้านงดเหล้าเข้าพรรษาของตำบลสันโป่ง อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่ และชมรมคนหัวใจเพชรในทุกพื้นที่

(4) เสริมสร้างแรงจูงใจจากภายนอก อาทิ

- กิจกรรมหรือวัสดุอุปกรณ์ที่แสดงถึงความสามารถในการ ลด ละ เลิก เพื่อเสริมแรงจูงใจต่อการลด ละ ลดให้ได้มากกว่า 3 เดือนช่วงเข้าพรรษา เช่น การประกาศเป็นตัวอย่างชุมชนผ่านเสียงตามสาย เวทีงานกิจกรรมต่าง ๆ เสื้อ อุปกรณ์ของข้าวสวย สมุดบันทึกที่มีสัญลักษณ์สะท้อนถึงความสามารถในการ ลด ละ เลิก หรือการทำควมดี กรณีนี้เห็นได้ชัดในทุกพื้นที่ที่มี สคล. สนับสนุน การเสริมแรงจูงใจภายนอกสำหรับพื้นที่ดำเนินการเองที่ไม่ได้ใช้งบประมาณมักเป็นในลักษณะของการเชิญชวนมาร่วมทำกิจกรรมจิตอาสา การพูดชื่นชม สมุดบันทึกควมดี ดังเช่นบ้านท่ามะขามเอน ตำบลมหาโพธิ อำเภอกำแพง จังหวัดนครสวรรค์

- มอบสถานะหรือบทบาทหน้าที่ให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน อาทิ จิตอาสา นักสื่อสารด้านสุขภาพประจำชุมชน พบได้ทั้งพื้นที่มี สคล. สนับสนุนพื้นที่ดำเนินการเอง

(5) ประชาสัมพันธ์สร้างเสริมความรอบรู้เกี่ยวกับข้อบังคับตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม เพื่อให้ทั้งผู้บริโภค ประชาชนทุกกลุ่มวัยและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจำหน่ายหรือจัดหามีความเข้าใจและตระหนักถึงข้อปฏิบัติใดที่ควรละเว้น หรือห้าม หากฝ่าฝืนต้องมีโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้

7.2.4 การขยายผล กลไก และ กระบวนการที่สนับสนุนการขยายผลกิจกรรมดังกล่าว ไปหมู่บ้านหรืออื่นชุมชน

ในส่วนของการขยายผลเห็นความแตกต่างระหว่างพื้นที่มี สคส.สนับสนุน และพื้นที่
ดำเนินการเองอย่างชัดเจนในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

พื้นที่มี สคส.สนับสนุน มีการใช้กลไกต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการขยายผล ดังเช่น (1)
โครงการชุมชนคนสู้เหล่าซึ่งเริ่มตั้งแต่ปี 2561 เป็นกลไกขับเคลื่อนกิจกรรมอื่น ๆ ในพื้นที่เพื่อขยายผลการ
รณรงค์ ตลอดจนป้องกันปัจจัยเสี่ยงในกลุ่มเป้าหมายอื่น อาทิ เด็กและเยาวชน การฟื้นฟูสภาพทางสังคมและ
เศรษฐกิจของผู้เลิกสุรา ตลอดจนยกระดับชุมชนที่ทำรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษาอย่างต่อเนื่อง มีบุคคล
ต้นแบบ ชมรมคนหัวใจเพชร โดยจัดให้เป็นชุมชนแหล่งเรียนรู้ (ชุมชนต้นแบบ) เป็นพื้นที่ศึกษาดูงานให้กับ
พื้นที่อื่น ๆ ที่สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษา (2) กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยมี
เจ้าหน้าที่ สคส.เป็นกระบวนการ ผ่านเวทีการประชุมตั้งแต่ระดับชุมชน ระดับภาคและระดับประเทศ ทั้งนี้มี
เสียงสะท้อนจากผู้ให้ข้อมูลถึงประโยชน์ของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างพื้นที่โดยเฉพาะพื้นที่ต้นแบบกับ
พื้นที่เริ่มดำเนินการใหม่ในด้านกระบวนการและวิธีการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม (3) เจ้าหน้าที่ สคส.ระดับ
จังหวัด/ภาค เป็นพี่เลี้ยงให้คำแนะนำที่ปรึกษาและค้นหาพี่เลี้ยงที่เป็นแกนนำของชุมชนนั้น ๆ นอกจากนี้
เจ้าหน้าที่ สคส.ระดับจังหวัดบางพื้นที่ สามารถเชื่อมประสานข้อมูลระหว่างชุมชน (ตำบล) กับระดับจังหวัด
ได้จึงเอื้อประโยชน์ต่อการดำเนินงานในพื้นที่ได้มากขึ้น (ได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารระดับจังหวัด) (4)
สนับสนุนองค์ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับอันตรายจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ วิธีการลด ละ เลิกเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์ผ่านสื่อในรูปแบบต่าง ๆ (5) ขยายกิจกรรมรณรงค์ปลอดเหล้าด้วยการทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่ใช้
ต้นทุนทางสังคม วัฒนธรรมของพื้นที่ เช่น อำเภอบางกล่ำจังหวัดสงขลา อำเภอพรหมคีรีจังหวัด
นครศรีธรรมราช อำเภอม่วงสามสิบจังหวัดอุบลราชธานี ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมปลอดเหล้า
ปลอดภัย (6) ปี 2566 ริเริ่มการสานพลังภาคีเครือข่ายควบคุมปัจจัยเสี่ยงโดยการขยายพื้นที่ และขยาย
กลุ่มเป้าหมาย อาทิ เยาวชน ผู้ติดสุรา เป็นการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายแบบบูรณาการระดับอำเภอ

พื้นที่ดำเนินการเอง ใช้หลักคิดในการขยายผลคือ (1) เริ่มทำจากจุดเล็ก ๆ เช่น ครอบครัว
หมู่บ้าน ตำบลเพื่อเป็นต้นแบบให้ที่อื่นเกิดการเลียนแบบ (2) ขยายผลจากระดับเล็กสู่ระดับใหญ่ อาทิ จาก
ครอบครัวสู่ครอบครัว จากหมู่บ้านสู่หมู่บ้าน จากตำบลสู่ตำบล จากอำเภอสู่อำเภอ (3) ขยายกลุ่มเป้าหมาย
ไปสู่กลุ่มเด็กปฐมวัยโดยเน้นการปลูกฝังศีลธรรมจริยธรรม (4) ใช้บทบาทภารกิจของหน่วยงานเป็นตัว
ขับเคลื่อนงานด้านป้องกันและลดอันตรายจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และหรือบุหรี่ในกลุ่มเป้าหมาย
ทุกกลุ่มวัยด้วยการสอดแทรกประเด็นปัจจัยเสี่ยงเรื่องดังกล่าวหรือด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับทุกกลุ่มวัย
อาทิ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีบทบาทบำบัดและติดตามกลุ่มผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังส่วนใหญ่
เป็นกลุ่มวัยแรงงานและวัยสูงอายุซึ่งมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่เป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญ กลุ่มวัยรุ่นมุ่งเน้น
ประเด็นตั้งคร่ำไม่พร้อมมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ปัจจัยเสี่ยงสำคัญเช่นกัน ฉะนั้นประเด็นปัจจัยเสี่ยงเกี่ยวกับ
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่สามารถสอดแทรกได้อยู่ในทุกงาน

องค์ประกอบหลักที่สำคัญของการขยายผลที่พบทั้งพื้นที่มี สคส.สนับสนุนและพื้นที่
ดำเนินการเอง ได้แก่

- (1) มีนโยบายระดับพื้นที่ ได้แก่ นโยบายระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับตำบล
- (2) มีผู้นำพาทำ เป็นได้ทั้งผู้นำทางการหรือผู้นำตามธรรมชาติ
- (3) มีต้นแบบ อาทิ บุคคลต้นแบบ ชุมชนต้นแบบ องค์กรบริหารส่วนตำบลต้นแบบ หรือ องค์กรต้นแบบ
- (4) มีเครือข่ายเชิงพื้นที่ ได้แก่ วัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานสาธารณสุข โรงเรียน กลุ่มหรือชมรมต่าง ๆ และหน่วยงานอื่นที่ให้การสนับสนุน
- (5) มีกระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและจัดการความรู้ อาทิ ประชาคม เวที แลกเปลี่ยนเรียนรู้

7.3 ข้อเสนอแนะต่อสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า

เนื่องจากพบว่าหลายพื้นที่ทั้งระดับหมู่บ้าน ระดับตำบลมีการรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษา โดยพื้นที่ดำเนินการเองซึ่งอาจมีข้อจำกัดด้านการขยายระยะเวลา ขยายกิจกรรมที่สนับสนุนให้เกิดการทำงานด้านลดปัจจัยเสี่ยงอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี ขณะที่สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้ามีจุดแข็งด้านการใช้กลไกต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการขยายผล จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อสนับสนุนศักยภาพแก่พื้นที่ดำเนินการเองและสร้างเครือข่ายให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น ดังนี้

7.3.1 จัดทำการฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนาวิทยากรกระบวนการสำหรับแกนนำชุมชน (กระบวนการระดับพื้นที่) หรือ หลักสูตรกระบวนการชุมชนคนสู้เหล้า โดยมีเจ้าหน้าที่ สคส.ระดับจังหวัดเป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาด้านกระบวนการในการปฏิบัติการระดับพื้นที่

7.3.2 เป็นเจ้าภาพหรือสนับสนุนการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษาระดับจังหวัด ระดับภาค ระดับประเทศ โดยเปิดโอกาสให้พื้นที่ดำเนินการเองร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วย

7.3.3 เป็นแกนกลาง (focal point) ในการเชื่อมประสานพื้นที่ดำเนินการรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษาและพัฒนาเป็นเครือข่ายชุมชนหรือองค์กรรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษา/ทำความดีเทศกาลเข้าพรรษา เพื่อให้เกิดพลังร่วมและเอื้อต่อการขยายพื้นที่การดำเนินงานต่อไป

7.4 ข้อเสนอแนะสำหรับพื้นที่ดำเนินการเอง

7.4.1 ใช้กลวิธีการสะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับความไม่สงบเรียบร้อยในชุมชน ความรุนแรง อุบัติเหตุทางถนนหรืออื่น ๆ ที่มีสาเหตุจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อกระตุ้นให้องค์กรในระดับท้องถิ่น แกนนำชุมชนตระหนักถึงการเสียผลประโยชน์ของการพัฒนาชุมชน ซึ่งการรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษานโยบายขอความร่วมมือเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ปลูกกระแสความตื่นตัวด้านสุขภาพ สามารถส่งผลต่อการลดความรุนแรงทั้งในครอบครัวและชุมชน คนในชุมชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น

7.4.2 หน่วยงานระดับจังหวัดควรมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หมู่บ้านหรือตำบลที่ดำเนินการรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษาเองทั้งนี้เพื่อยกย่องชมเชยสร้างขวัญกำลังใจให้เกิดการรณรงค์ที่ต่อเนื่องและเป็นแบบอย่างให้กับพื้นที่อื่นภายในจังหวัดต่อไป

7.5 ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการและปฏิบัติการภาพรวม

7.5.1 การใช้ประโยชน์จากความรู้ในทุกพื้นที่ที่มีการรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษา ผ่านการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาเป็นนโยบายสาธารณะและแนวปฏิบัติระดับพื้นที่สำหรับการขยายการรณรงค์ระดับพื้นที่ให้มากยิ่งขึ้น

7.5.2 พัฒนากลวิธีและกระบวนการสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพที่มีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยเสี่ยงต่ออันตรายให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มวัยและประเภทของผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

7.5.3 พัฒนาศักยภาพแกนนำชุมชนด้านการสนทนาเพื่อกระตุ้นแรงจูงใจต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

7.5.4 การนับจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษา ควรพิจารณาจำแนกประเภทเป็นผู้ดื่มในปัจจุบัน ผู้หยุดดื่มมากกว่า 1 ปีขึ้นไปหรือผู้เลิกดื่มตลอดชีวิต เพื่อทราบข้อมูลจำนวนที่แท้จริงของผู้ที่ยังดื่มอยู่และตั้งใจหยุดดื่มในระหว่างพรรษา

7.5.5 พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดสุราอย่างเชื่อมโยงในระดับพื้นที่ อาทิ (1) ระบบฐานข้อมูลรับและส่งต่อผู้ติดสุราที่ผ่านการบำบัดจากโรงพยาบาลเพื่อการติดตามต่อในระดับตำบล หมู่บ้าน (2) ระบบพี่เลี้ยงให้คำแนะนำสำหรับผู้ติดตามผู้ติดสุราในระดับตำบล หมู่บ้าน

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา เลิศถาวรธรรม วรรณิการ์ กิจนพเกียรติ และเยาวลักษณ์ มีบุญมาก. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ความสามารถของตนเอง และแรงจูงใจในการเลิกดื่มสุราของผู้ติดสุราที่เข้ารับการรักษาที่ โรงพยาบาลราชบุรี. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี*. 5(1), 85-97.
- จิตติพร แก้ววิมล. (2559). *การสื่อสารเพื่อการรณรงค์ในโครงการ “อย่าให้ใครว่าไทย”*. (วารสารศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วีณา บุญแสง และคณะ (บรรณาธิการ). (2563). *แนวทางการติดตามดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยจิตเวชสุรา/ยา/สารเสพติด (ฉบับทดลองใช้)*. กรุงเทพฯ: พรอสเพอริสพลัส.
- ศโรชา บุญยัง เพ็ญพักตร์ อุทิศ และสุนิศา สุขตระกูล. (2562). ประสบการณ์การตีตราตนเองในผู้ติดแอลกอฮอล์. *วารสารแพทยนาวิ*, 46(3), 640-652.
- สมตระกูล ราศิริ พงษ์ภักดิ์ กาคำผุย เจริญพงศ์พรหมศร สายสิญจน์ อุไทย และวารัญญา ม่วงเกลี้ยง. (2563). *ปัจจัยความสำเร็จของชุมชนต้นแบบในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์*. สงขลา : ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.
- สาวิตรี อัชฌางค์กรชัย วลัยลักษณ์ จิตพิบูลย์ ดาริกา ไสงาม และคณะ. (2562). *การศึกษาโครงการรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษาในระดับพื้นที่ ปี 2561*. ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา. ม.ป.ท. จาก <http://cas.or.th/cas/wp-content/uploads/2020/01/stop-drink-report-final-version.pdf>
- สุนิศา เพ็ญโอสธ. (2556). *กลยุทธ์บุคคลต้นแบบในการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์*. (นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภัชญา สุนันตะ. (2561). องค์ประกอบของส่วนท้องถิ่นกับบทบาทการสร้างเสริมสุขภาพชุมชน. *วารสารกฎหมายสุขภาพและสาธารณสุข*. 4(1), 98-107
- สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย. (ม.ป.ป.). *โทษ พิษ ภัยของสุรา*. กรุงเทพฯ : เอ ครีမ် สตูดิโอ.
- โสฬวรรณ อินทสิทธิ์. (2566). *รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการประเมินผลการรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษา ระดับพื้นที่ ระยะที่ 1*. สงขลา : ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.
- หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์. (2561, 23 พฤศจิกายน). *เปิดอก ‘คนหัวใจหิน’ ความท้าทายสู่เป้าหมาย ‘คนหัวใจเหล็ก’*. <https://www.thaihealth.or.th/?p=238258>
- เอกลักษณ์ ณีฤทธิ. (2560). *รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการการศึกษาเปรียบเทียบการนำนโยบายจังหวัดปลอดเหล้าไปปฏิบัติในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. มหาวิทยาลัยบูรพา.

ภาคผนวก

แนวคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึก สำหรับ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษาปี 2565
การประเมินผลการรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษาระดับพื้นที่ระยะที่ 2

หลังออกพรรษา จนถึงวันนี้

1. ประเด็น การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการดื่ม และ ผลที่เกิดขึ้นต่อตนเอง ครอบครัว สังคมรอบข้าง
 - 1.1 การดื่มเป็นของ คุณ/ลุง/ป้า/....อย่างไรบ้าง (ลด ละ หรือ หยุดต่อเนื่อง) เพราะอะไร
 - กรณีหยุดต่อเนื่อง หรือ ลดปริมาณหรือความถี่ ทำได้อย่างไร มีอะไร ช่วยทำให้ หยุดต่อเนื่อง หรือ ลด ได้
 - ผลที่เกิดขึ้น ด้าน สุขภาพร่างกาย จิตใจ การนอนหลับ ความเจ็บป่วย/อุบัติเหตุ การทำงาน/อาชีพ/หารายได้ ฯลฯ เป็นอย่างไรบ้าง หากเทียบกับก่อนเข้าพรรษา
 - ผลที่เกิดขึ้น ด้านครอบครัว (ความสัมพันธ์กับคนในครอบครัว อาทิ การพูดคุย การใช้เวลาร่วมกัน การทะเลาะวิวาทขัดแย้ง/ความรุนแรง ฯลฯ)
 - ผลที่เกิดขึ้น ด้านสังคมรอบตัว (ความสัมพันธ์กับคนในชุมชน อาทิ การพูดคุย การใช้เวลาร่วมกัน การให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือกับชุมชน การทะเลาะวิวาทขัดแย้ง/ความรุนแรง ฯลฯ)
2. ประเด็น ความต่อเนื่องยั่งยืนของ กิจกรรมรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษา ของชุมชน
 - ต้องทำอะไร หรือ ควรทำ อะไร อย่างไร ให้กิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษา มี ต่อเนื่อง และ ยั่งยืน
 - มีอะไร หรือ ต้องทำอะไรบ้างที่สามารถช่วยกระตุ้น สนับสนุน ให้คนดื่ม ลด ละ หยุดดื่ม ต่อเนื่องได้ตลอดปี
3. ประเด็น การขยายผล
 - ทำอะไร อย่างไรที่จะให้หมู่บ้านอื่น หรือตำบลอื่น ทำกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษาเหมือนชุมชนของเรา ต้องมีใครมาเกี่ยวข้องบ้าง และเกี่ยวอย่างไร (บทบาทหน้าที่หรือการสนับสนุน)

แนวคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึกหรือ สทนากลุ่ม
สำหรับ แกนนำชุมชน เจ้าหน้าที่ภาครัฐ/ท้องถิ่น
การประเมินผลการรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาระดับพื้นที่ระยะที่ 2
หลังออกพรรษา จนถึงวันนี้

4. ประเด็น การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการดื่มของผู้เข้าร่วมกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษาปี 2565
และ ผลที่เกิดขึ้นต่อตนเอง ครอบครัว สังคมรอบข้าง

1.1 จากการสังเกต หรือ การรับรู้ข้อมูลของผู้เข้าร่วมกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษาปี 2565 ผลที่เกิดขึ้น

ด้าน สุขภาพร่างกาย จิตใจ การนอนหลับ ความเจ็บป่วย/อุบัติเหตุ การทำงาน/อาชีพ/หารายได้ ฯลฯ เป็นอย่างไรบ้าง หากเทียบกับก่อนเข้าพรรษา เป็นอย่างไรบ้าง

a. ผลที่เกิดขึ้น ด้านครอบครัว (ความสัมพันธ์กับคนในครอบครัว อาทิ การพูดคุย การใช้เวลาร่วมกัน การทะเลาะวิวาทขัดแย้ง/ความรุนแรง ฯลฯ)

b. ผลที่เกิดขึ้น ด้านสังคมรอบตัว (ความสัมพันธ์กับคนในชุมชน อาทิ การพูดคุย การใช้เวลาร่วมกัน การให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือกับชุมชน การทะเลาะวิวาทขัดแย้ง/ความรุนแรง ฯลฯ)

5. ประเด็น ความต่อเนื่องยั่งยืนของ กิจกรรมรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษา ของชุมชน

2.1 ต้องทำอะไร หรือ ควรทำ อะไร อย่างไร ให้กิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษา มี ต่อเนื่อง และ ยั่งยืน

2.2 มีอะไร หรือ ต้องทำอะไรบ้างที่สามารถช่วยกระตุ้น สนับสนุน ให้คนดื่ม ลด ละ หยุดดื่ม ต่อเนื่องได้ตลอดปี

6. ประเด็น การขยายผล

3.1 ทำอะไร อย่างไรที่จะให้หมู่บ้านอื่น หรือตำบลอื่น ทำกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษาเหมือนชุมชนของเรา

3.2 ต้องมีใครมาเกี่ยวข้องบ้าง และเกี่ยวข้องอย่างไร (บทบาทหน้าที่หรือการสนับสนุน)

ผู้รับผิดชอบโครงการและนักวิจัยภาคสนาม

ผู้รับผิดชอบโครงการ นางสาวโสพรรณ อินทสิทธิ์

ตำแหน่งปัจจุบัน นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ สถานที่ทำงาน สำนักวิชาการสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

E-mail: sorawan@hotmail.com

ประวัติการศึกษา

- 10พ.ค.-28ส.ค.59 ประกาศนียบัตรการพยาบาลเฉพาะทาง คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาการพยาบาลผู้สูงอายุและสารเสพติด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- พ.ศ. 2554 ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การวางแผนและพัฒนาชุมชน) มหาวิทยาลัยแม่โจ้
- พ.ศ. 2538 การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาพัฒนาการ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- พ.ศ. 2532 พยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ กรุงเทพมหานคร

ประวัติการทำงาน

- 1 ธันวาคม 2564-30 กันยายน 2565 นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
กองบริหารระบบบริหารสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต
- 14 พฤศจิกายน 2560-30 พฤศจิกายน 2564 นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ สำนัก
วิชาการสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต
- 15 กันยายน พ.ศ. 2547- 15 พฤศจิกายน 2560 พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
โรงพยาบาลธัญญารักษ์เชียงใหม่
- 16 มกราคม พ.ศ. 2539-สิงหาคม พ.ศ. 2547 นักวิชาการสาธารณสุข สำนักพัฒนา
สุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต
- เมษายน พ.ศ. 2532-ธันวาคม พ.ศ. 2538 พยาบาลวิชาชีพ หออภิบาลผู้ป่วยหนัก
โรคหัวใจ วชิรพยาบาลสำนักการแพทย์
กรุงเทพมหานคร

ประสบการณ์ด้านงานวิชาการและการวิจัย

- พ.ศ. 2566 ประเมินผลการรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาระดับพื้นที่ ระยะที่ 1 (สนับสนุนโดย ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา)
- พ.ศ. 2563 ผลการทดลองใช้หลักสูตรอบรมการให้คำปรึกษาแบบสั้นในผู้รับผลิตภัณฑ์กัญชาทางการแพทย์ สำหรับบุคลากรสาธารณสุข
- พ.ศ. 2562 ที่ปรึกษาโครงการวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพหมอคูให้เป็นพี่ที่ปรึกษาด้านสุขภาพจิต วิทยาลัยโลกคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- พ.ศ. 2562 เป็นนักวิจัยใน โครงการการศึกษาความพร้อมและความต้องการของระบบบริการในการขับเคลื่อน ตามแนวปฏิบัติการคัดกรองและบำบัดฟื้นฟูสภาพผู้มีปัญหาการดื่มสุรา กรมสุขภาพจิต ร่วมกับ สสส.
- มกราคม 2556 รายงานการทบทวนองค์ความรู้เรื่องการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือและให้คำปรึกษาพนักงานที่ประสบปัญหาสารเสพติดในสถานประกอบการ (สนับสนุนโดย แผนงานการพัฒนาาระบบการดูแลผู้มีปัญหาการดื่มสุรา (ผรส.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ)
- ธันวาคม พ.ศ. 2554-พฤศจิกายน พ.ศ. 2555 โครงการทดลองใช้รูปแบบชุมชนห่วงใย ใส่ใจวัยรุ่น (สนับสนุนโดย แผนงานพัฒนาวิชาการเรื่องการพัฒนารูปแบบการดูแลผู้เสพยาเสพติดในชุมชน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ)
- ตุลาคม พ.ศ. 2554-กันยายน พ.ศ. 2555 คณะทำงานโครงการการถอดบทเรียนความสำเร็จของสถานบำบัดที่มีกระบวนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดร่วมกับชุมชนท้องถิ่นแบบบูรณาการ(สนับสนุนโดย แผนงานพัฒนาวิชาการเรื่องการพัฒนารูปแบบการดูแลผู้เสพยาเสพติดในชุมชน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ)
- พฤศจิกายน พ.ศ. 2554 ดุษฎีนิพนธ์เรื่อง การพัฒนารูปแบบการป้องกันปรมัตถกรรมสารเสพติดของวัยรุ่น (สนับสนุนทุนดุษฎีนิพนธ์จำนวน 20,000 บาท โดย ศูนย์วิชาการสารเสพติดภาคเหนือ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)
- พฤษภาคม พ.ศ. 2554 รายงานการวิจัยเรื่อง กระบวนการและความสัมพันธ์ของการดื่มแอลกอฮอล์กับการใช้ยาเสพติดในวัยรุ่น(สนับสนุนโดยศูนย์วิจัยปัญหาสุรา)
- กันยายน พ.ศ. 2553 รายงานวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการป้องกันปรมัตถกรรมการใช้บุหรี่เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และสิ่งเสพติดของวัยรุ่นบ้านดงป่าล้าน (สนับสนุนโดย กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ สสส.)
- พ.ศ. 2549 รายงานวิจัยโครงการประเมินการดำเนินงานตามมาตรฐานการบริหารจัดการระบบการรับ-ส่งต่อและติดตามผู้ป่วยยาเสพติดระบบสมัครใจ ระบบบังคับบำบัด ระบบต้องโทษในเขตภาคเหนือตอนบน ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดเชียงใหม่
- พ.ศ. 2548 รายงานวิจัยโครงการศึกษารูปแบบการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดด้วยการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดเชียงใหม่
- พ.ศ. 2546-2547 นักวิชาการในโครงการพัฒนากระบวนการชุมชนเพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด สำนักงานประสานความร่วมมือระหว่างประเทศไทย-สหรัฐอเมริกาเพื่อการวิจัยเกี่ยวกับสารแอมเฟตามีนในทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี สนับสนุนโครงการโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

- พ.ศ. 2546 เอกสารการสอนชุดวิชาสุขภาพกับการพัฒนา หน่วยที่ 12 เรื่อง บริการสุขภาพด้านจิตสังคม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (เขียนร่วมกับนายแพทย์เทอดศักดิ์ เดชคง)
- พ.ศ. 2545 บทความเรื่อง บทบรรณาธิการจิตสังคมบำบัดกัญญาแจสำคัญในการแก้ไขยาบ้า ในวารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม 2545 (เขียนร่วมกับนายแพทย์เทอดศักดิ์ เดชคง)
- พ.ศ. 2542 รายงานการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาของชุมชน: กรณีศึกษาชุมชนร่วมใจ จังหวัดสิงห์บุรีสำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต
- พ.ศ. 2540 รายงานการศึกษาเรื่อง ปัญหาทางสังคมจิตใจของผู้ช่วยแม่บ้านที่ทำงานในประเทศฮ่องกง สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต

นักวิจัยภาคสนาม

1. นางบังอร สุปรีดา ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ สถานที่ติดต่อ 5 ม. 8 ต.ริมใต้ อ.แม่ริม จ. เชียงใหม่ 50180 โทรศัพท์ : 053-298110 , 08 6192 6833 Email : orn_@hotmail.com

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2529 ประกาศนียบัตรการพยาบาลและการผดุงครรภ์ วิทยาลัยพยาบาลลำปาง
- พ.ศ. 2537 พยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- พ.ศ. 2546 วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการปรึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. 2529 - พ.ศ. 2539 พยาบาลประจำการ โรงพยาบาลนครพิงค์
- พ.ศ. 2539 - พ.ศ. 2543 พยาบาลประจำการหอผู้ป่วยใน ร.พ.ธัญญารักษ์ ชม
- พ.ศ. 2546 - พ.ศ. 2551 หัวหน้ากลุ่มงานวิจัยและพัฒนาวิชาการ
- พ.ศ. 2551 - พ.ศ. 2558 หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยใน
- พ.ศ. 2558- ปัจจุบัน ข้าราชการบำนาญ
- พ.ศ. 2558- 2559 นักวิชาการอิสระ ศูนย์วิชาการสารเสพติดภาคเหนือ
- พ.ศ. 2558- ปัจจุบัน ผู้ให้การปรึกษากลินิกจิตสังคมบำบัด ศาลจังหวัดเชียงใหม่ ศาลแขวงเชียงใหม่และศาลจังหวัดลำพูน
- พ.ศ. 2559- 2654 นักวิชาการแผนงานพัฒนานวัตกรรมเชิงระบบเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพจิต (กรมสุขภาพจิต /สสส)
- พ.ศ. 2560-2563 พยาบาล ศูนย์ฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดเอกชน (The River Rehabilitation)

ประวัติผลงานทางวิชาการ

พ.ศ.	ชื่อเรื่อง	การเผยแพร่
2549	การสำรวจอัตราการเสพยาสูบและพฤติกรรมการใช้สารเสพติดทดแทนยาสูบของผู้ป่วยที่ผ่านการบำบัดรักษาในภาคเหนือ	
2550	รูปแบบการบำบัดดูแลผู้ป่วยเฮอร์ปส์ด้วยเมธาโดนระยะยาว	
2551	การมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อลดการดื่มและการดูแลผู้มีปัญหาจากการดื่มสุรา	ชนะเลิศการประกวดผลงานวิชาการ(Free Paper)เกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ “งานประชุมวิชาการสุราระดับชาติครั้งที่ 4
2551	การพัฒนาแบบการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน	
2552	เครือข่ายชุมชนลดการดื่มและลดอันตรายจากการดื่มสุรา	
2553	ผลของการพัฒนาแบบการมีส่วนร่วมของครอบครัวในกระบวนการบำบัดรักษาผู้ป่วยสุรา	วารสารมนุษยศาสตร์สาร ปีที่11 ฉบับที่ : 1 เลขหน้า : 49-60 ปีพ.ศ. : 2553
2553	เส้นทางสู่การติดยาสูบ กรณีศึกษาในกลุ่มวัยรุ่นที่เข้ารับการบำบัดรักษา	
2554	การมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อลดการดื่มและการดูแลผู้มีปัญหาจากการดื่มสุรา	รางวัลดีเด่นประเภทวิจัย ในการประกวดการใช้เครื่องมือ 7 ชิ้น (อ.โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์) ในงาน “ มหกรรมคุณภาพชุมชน ครั้งที่ 2
2555	Communities Mobilizing For Change On Alcohol : Lessons and Results From Chiang Mai	Poster presentation GAPC 2012 (การประชุมนโยบายแอลกอฮอล์ระดับโลก Global Alcohol Policy Conference : GAPC 2012)

พ.ศ.	ชื่อเรื่อง	การเผยแพร่
2554	การศึกษาประสิทธิภาพของแนวปฏิบัติการวางแผนการจำหน่ายสำหรับผู้ป่วยเสพติดยาบ้าที่เข้ารับการรักษา ณ ศูนย์บำบัดรักษาเสพติด เชียงใหม่	
2561	การสำรวจสุขภาพจิตคนไทย ปี พ.ศ. 2561	วารสารกรมสุขภาพจิต

2. นางสาวรชชนก จินดาคำ ตำแหน่งปัจจุบัน นายกสมาคมฮักชุมชน และหัวหน้าโครงการขับเคลื่อนการดูแลผู้มีปัญหาสุราและสุขภาพโดยชุมชน

ที่อยู่ติดต่อได้ สำนักงานโครงการฯ ชั้น 3 อาคารอำนวยการ สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์

196 ม.10 ต.ดอนแก้ว อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ 50180

โทรศัพท์ที่ทำงาน 081-4834343 / 053-121094

โทรศัพท์ (ส่วนตัว) 081-4834974 E-mail nok_aar@hotmail.com

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2542 ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 พ.ศ. 2558ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2541-2547 เจ้าหน้าที่พัฒนาด้านสิทธิคนจนเมือง กลุ่มเพื่อนร่วมงาน (POP) และกลุ่มปฏิบัติงานคนจนเมือง (COPA)
 พ.ศ. 2547- 2549 ผู้ประสานงานชุมชน โครงการฟื้นฟูวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชนเกาะลันตา อ.เกาะลันตา จ.กระบี่ ได้รับการสนับสนุนจาก สหประชาชาติ
 พ.ศ. 2550-2551 นักวิจัยภาคสนาม โครงการวิจัยฮักชุมชน สถาบันวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 พ.ศ. 2552-2553 ผู้ประสานงาน แผนงานการบำบัดฟื้นฟูทางเลือกในผู้มีการติ่มสุรา (ผลส.)
 พ.ศ. 2554 -2561 นักวิชาการ แผนงานพัฒนาระบบการดูแลผู้มีปัญหาการสุราและสารเสพติด(ผรส.)
 พ.ศ.2561 – 2562 ผู้รับผิดชอบโครงการขับเคลื่อนการบำบัดดูแลผู้มีปัญหาสุราโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนรูปแบบเชิงพุทธ
 ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครและผู้นำชุมชน ในการบำบัดดูแลผู้มีปัญหาสุรารูปแบบกลุ่มครอบครัว

พ.ศ.2563 – 2565 ผู้รับผิดชอบโครงการการขับเคลื่อนการดูแลผู้มีปัญหาสุราโดย
กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

พ.ศ.2565 – ปัจจุบัน ผู้รับผิดชอบโครงการขับเคลื่อนการดูแลผู้มีปัญหาสุราและสุขภาวะโดย
ชุมชน

3. **นายวสวัตดี รัชชัย** ตำแหน่งปัจจุบัน พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

สถานที่ทำงาน งานจิตสังคมบำบัด โรงพยาบาลกุดชุม อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร

หน่วยงานและสถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก โรงพยาบาลกุดชุม เลขที่ 6 หมู่ที่ 14 ตำบลกุดชุม

อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร 35140 เบอร์โทร 097-1971-198

E mail: wasawat15@gmail.com

ประวัติการศึกษา

ปีที่จบ	ระดับปริญญา	ชื่อปริญญาเต็ม	สาขาวิชา	ชื่อสถาบัน
2536	อนุปริญญา	ประกาศนียบัตร สาธารณสุขศาสตร์	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	วิทยาลัยการสาธารณสุข ภาคกลาง จ.ชลบุรี
2551	ปริญญาตรี	พยาบาลศาสตรบัณฑิต	การพยาบาล	วิทยาลัยพยาบาลบรมราช ชนนีสรรพสิทธิประสงค์ จ.อุบลราชธานี
2553	ประกาศนียบัตร	การพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลจิตเวช และสุขภาพจิต	การพยาบาลจิตเวช และสุขภาพจิตผู้ใหญ่	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์ ร่วมกับ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม จ.มหาสารคาม
2554	ประกาศนียบัตร	ประกาศนียบัตรเฉพาะ ทางสาขาเวชปฏิบัติทั่วไป (รักษาโรคเบื้องต้น)	เวชปฏิบัติทั่วไป (รักษาโรคเบื้องต้น)	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จ.มหาสารคาม
2558	ประกาศนียบัตร	การพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลจิตเวช และสุขภาพจิตเด็กและ วัยรุ่น	การพยาบาลจิตเวช และสุขภาพจิตเด็กและ วัยรุ่น	สถาบันราชานุกูล กรม สุขภาพจิต ร่วมกับ มหาวิทยาลัยรังสิต กรุงเทพมหานครฯ
2559	ปริญญาโท	พยาบาลศาสตรมหา บัณฑิต	การพยาบาลเวชปฏิบัติ ชุมชน	มหาวิทยาลัยขอนแก่น จ.ขอนแก่น

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ

งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว : ชื่อผลงานวิจัย ปีที่พิมพ์ การเผยแพร่ และแหล่งทุน

ปี	ผลงานวิจัย/การพัฒนางาน เรื่อง	ประเภทการนำเสนอ	สถานที่/แหล่งเผยแพร่
2551	การสอบสวนและควบคุมโรค AFP ตำบลโพรงงาม อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร	Oral Presentation (ชนะเลิศ)	งานประชุมวิชาการสาธารณสุขแห่งประเทศไทย ประจำปี 2551
2551	Kudchum Model สู้ชีวิตใหม่ห่างไกลยาเสพติด	Poster Presentation	งานประชุมวิชาการยาเสพติดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประจำปี 2551
2560	Best Practice to SMART Hospital : ทางเลือกการบำบัดยาเสพติด สู้ชีวิตใหม่สร้างรายได้ ห่างไกลยาเสพติด	Poster Presentation (ดีเด่น)	งานประชุมวิชาการยาเสพติด เขตสุขภาพที่ 7,8,9 และ10 ประจำปี 2560

ปี	ผลงานวิจัย เรื่อง	ประเภทการนำเสนอ	สถานที่/แหล่งเผยแพร่
2560	กลไก DHS ต่อการพัฒนางานสุขภาพจิตในชุมชน อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร	Oral Presentation (รองชนะเลิศ)	การนำเสนองานสุขภาพจิตใน DHS ระดับเขต 10 ประจำปี 2560
2562	ผลของโปรแกรมสติบำบัดของผู้ป่วยยาเสพติด กรณีศึกษาโรงพยาบาลกุดชุม จังหวัดยโสธร	Oral Presentation (ดีเด่น)	งานนำเสนอ R2R ประจำปี 2562 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยโสธร
2563	รูปแบบการ ลด ละ เลิก เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร	Oral Presentation (ชนะเลิศ)	งานนำเสนอวิชาการ ประจำปี 2563 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยโสธร
2563	การบำบัดยาเสพติดด้วยโปรแกรมสติบำบัด อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร	Poster Presentation (ดีเด่น)	งานประชุมวิชาการยาเสพติดระดับชาติ ประจำปี 2563
2564	รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการเด็กโดยเครือข่ายแม่อาสา อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร	Oral Presentation (รองชนะเลิศ)	งานประชุมวิชาการสุขภาพจิตและจิตเวช ระดับเขตสุขภาพ ที่ 10 ประจำปี 2564

ปี	ผลงานวิจัย เรื่อง	ประเภทการนำเสนอ	สถานที่/แหล่งเผยแพร่
2564	รูปแบบการ ลด ละ เลิก เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อำเภอกุศุม จังหวัดยโสธร	Oral Presentation (รางวัลดีเยี่ยม)	งานประชุมวิชาการเขตสุขภาพ ที่ 10 ประจำปี 2564
2565	รูปแบบการ ลด ละ เลิก เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อำเภอกุศุม จังหวัดยโสธร	Oral Presentation (รางวัลดีเด่น)	งานประชุมวิชาการกระทรวงสาธารณสุข ประจำปี 2565

4. นายกุลพันธ์ เพ็ชรเพ็ง ตำแหน่ง นักจิตวิทยาปฏิบัติการ หน่วยงาน กลุ่มงานจิตเวช และยาเสพติด

โรงพยาบาลพิมาย จังหวัดนครราชสีมา เบอร์โทรศัพท์:044 471 511 ต่อ 113 มือถือ: 084 206 9233

E-mail kunpetch.psych@gmail.com Line ID: altruism-man

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2557 วิทยาศาสตร์บัณฑิต (จิตวิทยา) สาขาจิตวิทยาคลินิกและชุมชนมหาวิทยาลัยรามคำแหง,

ประวัติการอบรม

พ.ศ. 2559 ผ่านหลักสูตรการฝึกปฏิบัติงานด้านจิตวิทยาคลินิกฝึกประสบการณ์ ณ

ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2557-2559 นักจิตวิทยา ศูนย์บริการสาธารณสุขที่ 23 สีพระยา สำนักรอานามัย

กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2560-ปัจจุบัน นักจิตวิทยาปฏิบัติการ กลุ่มงานจิตเวช และยาเสพติด โรงพยาบาลพิมาย

ประสบการณ์การทำงาน/ผลงาน/ความเชี่ยวชาญ

ปฏิบัติงานในตำแหน่งนักจิตวิทยา มีประสบการณ์ในการทำผลงานวิชาการ และพัฒนาระบบงาน

เพื่อสอดคล้องกับการจัดบริการทางสาธารณสุข

ขับเคลื่อนการจัดตั้งศูนย์การจัดการความรู้ด้านการดูแลพฤติกรรมและจิตสังคมในโรงพยาบาลพิมาย

เพื่อให้บริการผู้รับบริการแบบองค์รวม (Holistic Care)

ผลงานวิชาการที่เผยแพร่แล้ว

“ประสิทธิภาพในการรักษาผู้ป่วยเสพติดยาสูบ ในคลินิกเลิกบุหรี่ โรงพยาบาลพิมาย”

นำเสนอในการประชุมวิชาการ “บุหรืกับสุขภาพแห่งชาติ” ครั้งที่ 18

“สติบำบัด รักษาโรคลดซึมเศร้า”

5. นางสาวสิริกุล จุลศิริ ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ เบอร์โทรศัพท์ 086 770 1979

e-mail: sirikul1311@gmail.com

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2527 วิทยาศาสตร์บัณฑิต (จิตวิทยาคลินิก) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พ.ศ. 2531 วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาคลินิก มหาวิทยาลัยมหิดล

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2527 นักจิตวิทยาคลินิก โรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. 2530 นักจิตวิทยาคลินิก ศูนย์สุขภาพจิตชุมชนชัชวาท จังหวัดชัชวาท

พ.ศ. 2533-2564 นักจิตวิทยาคลินิก กรมสุขภาพจิต

ประสบการณ์

การถ่ายทอดความรู้เรื่องโรคซึมเศร้า แบบคัดกรองโรคซึมเศร้า

การพัฒนารูปแบบการดูแลพัฒนาการเด็กในพื้นที่ห่างไกล/ทุรกันดาร

การส่งเสริมสุขภาพจิตและการป้องกันก่อนเกิดปัญหา

การสืบค้นปัญหาสุขภาพจิตในระยะเริ่มแรกของกลุ่มเสี่ยงต่างๆในสถานศึกษา ในชุมชน ด้วย

กระบวนการทางจิตวิทยาคลินิก และเครื่องมือทางจิตวิทยา

6. นางศรัณยา ทองจีน ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

ประวัติการศึกษา/ดูงาน

พ.ศ. 2525 ประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์และผดุงครรภ์ชั้นสูง

วิทยาลัยพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ จังหวัดนครสวรรค์

พ.ศ. 2527 ประกาศนียบัตรหลักสูตรเฉพาะทางการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จพระเจ้าพระยา กรมสุขภาพจิต

พ.ศ.2556 ฝึกอบรมด้าน Depression Sydney and South Western

Sydney Local Health Districts ประเทศออสเตรเลีย

(2 เมษายน 2556 - 26 เมษายน 2556)

พ.ศ.2558 ร่วมประชุม The 12th World Congress of World

Psychosocial Rehabilitation Association กรุงโซล สาธารณรัฐ

เกาหลี (31 ตุลาคม 2558 – 6 พฤศจิกายน 2558)

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2525 – 2545 พยาบาลวิชาชีพศูนย์สุขภาพจิตชุมชนชัชวาท

พ.ศ. 2545 – 2560 พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

โรงพยาบาลจิตเวชนครสวรรค์ราชนครินทร์

ภาพกิจกรรม

ชมรมคนหัวใจเพชรตำบลในเมือง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

สนทนากลุ่มสมาชิกชมรมคนหัวใจเพชรตำบลในเมือง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

สัมภาษณ์แกนนำชุมชนตำบลนิคมสร้างตนเอง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

สื่อป้ายไวนิลประชาสัมพันธ์ที่ได้รับสนับสนุนจาก สคส.

สัมภาษณ์ผู้แทน สคส. จังหวัดสิงห์บุรี

สัมภาษณ์แกนนำชุมชน ตำบลถอนสมอ อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี

สนทนากลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ตำบลวิหารขาว อำเภอกำแพง จังหวัดสิงห์บุรี

สนทนากลุ่มเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอดวง จังหวัดนครศรีธรรมราช

สัมภาษณ์สมาชิกงตเหล่าเข้าพรรษา อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา

สัมภาษณ์นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขมิ้น อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา

สนทนากลุ่มแกนนำชุมชนตำบลท่าช้าง อำเภอบางกกล้า จังหวัดสงขลา

สัมภาษณ์แกนนำชุมชนตำบลบ้านเกาะ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

สนทนากลุ่มแกนนำชุมชน อำเภอกุตุชุม จังหวัดยโสธร

สัมภาษณ์พระสงฆ์อำเภอกุตุชุม จังหวัดยโสธร

